

NR 1 feb 2001

Sverige & Norge: 61:-
Danmark: 55:-
Finland: 44 mk

Flugfiske i Norden

**Havsröding Våra närvatten Fiskeguider
Mayflies, Goslings & Dabblers**

Välkommen till Svenska Flugfiskemässan

Västerås 23-25/3 2001

För tredje året arrangerar medieföretaget Mountain Media en renodlad flugfiskemässa. Vi följer upp tidigare års succéer och välkomnar alla flugfiskeintresserade, såväl nybörjare som entusiaster, till tre spännande dagar fyllda med aktiviteter.

Utställningar, flugbindning, tävlingar och försäljning varvat med föreläsningar och filmvisningar möter dig som besökare. Du kan även prova din favoritutrustning i vår vattenfyllda kastbana.

Årets mässa har lockat ännu fler utställare och här finns alla ledande grossister, många butiker, alla fisketidningar, ett flertal fiskecamper och researrangörer, spöbyggare, flugbindare, utbildningsanordnare, hantverkare, föreningar/klubbar m fl.

Vi samarbetar med Sportsfiskeakademin i Forshaga, kring mässarrangemanget. Mässans huvudsponsorer är BIOS, Fly Dressing och LOOP Tackle Design.

Föreläsare:

*Leif
Milling*

Prisbelönt naturfotograf med bildspel som specialitet. Har medverkat i flera böcker och är engagerad i miljöfrågor.

"Till minne av Rolf Smedman"
Fr 14.30, 17.30
Lö 10.30, 14.30
Sö 11.30

*Darrel
Martin*

Författare, skribent, flugbindare, kastinstruktör och produktutvecklare inom flugfiske. En av USA:s flugfiskeprofiler!

"Strange Streams" (eng)
Fr 13.30 Lö 11.30 Sö 12.30
"Celebrated Streams" (eng)
Fr 16.30 Lö 15.30 Sö 14.30

*Mikael
Frödin*

Internationellt känd flugbindare, författare, föredragshållare och skribent. Har fiskat över hela världen.

"Steelheadäventyr i Kamtjatka"
Fr 11.30 Lö 13.30 Sö 15.30

*Lars-Åke
Olsson*

Kastinstruktör, flugbindare, föreläsare, skribent och flugfiskare i 44 år! Har startat C&R-fisket i Idsjöströmmen. Gimån.

"Fiskeåret i Idsjöströmmen"
Fr 12.30 Lö 12.30 Sö 10.30
"Fiske i Montana"
Fr 15.30 Lö 16.30 Sö 13.30

Fritt inträde till alla föreläsningar. Sponsor för årets föreläsningar är **Fly Dressing**.

Tävlingar! Varje dag genomförs kasttävlingar och det finns en tipspromenad. Här kan du vinna LOOP flugspön, rullar & linor. (Totalt värde ca 25 000:-) Vinsterna är skänkta av **LOOP Tackle Design**.

Plats:

Västeråshallen, Västerås
(vid E18 - Rocklundamotet)

Öppettider:

Fredag 23/3 12.00-19.00
Lördag 24/3 10.00-18.00
Söndag 25/3 10.00-17.00

Entré:

Vuxna 80:-/dag, Tjejer 40:-/dag
Ungdomar 12-15 år 40:-/dag
Barn under 12 år, fri entré

Vinn på entrébiljetten! Varje dag kl 16.00 lottar vi ut mängder av fina POOL 12 fiskeredskap och Scientific Anglers fluglinor (Totalt värde ca 25 000:-) Vinsterna är skänkta av **BIOS**.

Ytterligare information: www.flyfishingfair.com

Flugfiske i Norden

NR 1 feb 2001

<i>Innehåll i detta nummer:</i>	<i>Sid</i>
<i>Ledaren: Igenkännandets stilla glädje</i>	5
<i>Havsrödingen – nordnorsk diamant</i>	6
<i>Fiskehatten</i>	10
<i>Tunnklädda torrflugor</i>	14
<i>Fløjte & Co – amerikanske fluer til kystfiskeriet</i>	16
<i>Svenska fiskeguider</i>	20
<i>Fiske på cykelavstånd</i>	25
<i>Lita elv – stor ørret</i>	28
<i>Historiska öringflugor</i>	32
<i>Bokbiten</i>	34
<i>Gjerfloens Flugfiske</i>	36
<i>Myra med öglekropp</i>	40
<i>Nytt fra Danmark</i>	42
<i>Marknadsnytt</i>	44
<i>Svenerics träfåglar</i>	48
<i>Nytt fra Norge</i>	49
<i>Nytt från Sverige</i>	52
<i>Köp, Sälj & Byt</i>	56
<i>Mayflies, Goslings og Dabblers</i>	58

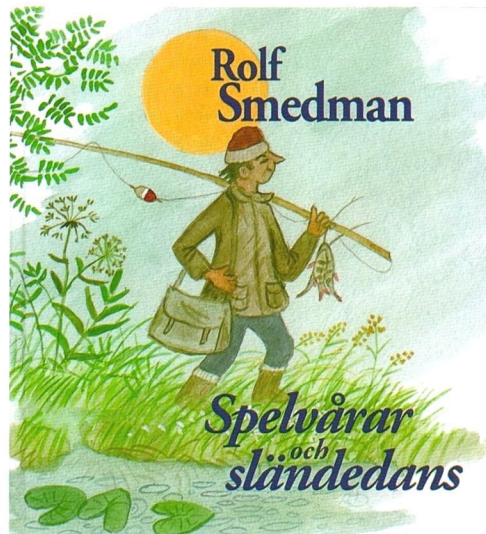
Omslagsbilden:

Göran Claréus

"Spelvävarar och sländedans"

av Rolf Smedman

Detta är **Rolf Smedmans** postumt och nyutgivna bok som det är en glädje för Flugfiske i Norden att presentera för sina läsare. I boken skildrar flugfiskaren, konstnären och författaren Rolf Smedman naturen och svunna tider på sitt karaktäristiska och finstämda vis. Boken omfattar 72 sidor och är vackert illustrerad av författaren. Texten är så levande att man riktigt känner doften av både tjärvedsbrasan, sotpannan och Rolfs pipa...
Så här fängslande avslutar Rolf sin bok;

"Från min ateljé i stan gläds jag åt den första fina rödhakedrillen i skogsbacken utanför, eller när sädesärlan låter höra sin uppfordrande drill på takhörnet. Det känns än idag som om det vore första gången.

Fortfarande är jag precis lika nyfiken och noterar varje liten nyhet i min dagbok, små och stora händelser.

För bara några minuter sedan, när jag avslutar de här raderna, flög havsörnen över Gröndal, på väg från Mälaren ut mot de öppna havsfjärdarna. Inte många ser den, som inte har ögon och öron öppna..."

Pris till prenumeranter: 210 kronor. Ordinarie pris: 231 kronor.

Du kan redan nu beställa denna bok från

FLUGFISKE I NORDEN

Södra Parkgatan 8, 343 31 ÄLMHULT

Tel +46 0476-160 90, fax +46 0476-160 64

Våra närvatten:

Igenkännandets stilla glädje

Det sägs att vi blir präglade på barndomens landskap. Den miljö vi vuxit upp i bär vi alltid med oss. Mina allra första fisketurer gick till Emån i Bykvarnsområdet i Eksjö, där jag bodde endast ett hundratal meter från ån fram till att jag började första klass i småskolan för idag mer än femtio år sedan. Jag var alltså inte särskilt gammal och var egentligen strängt förbjuden att gå ner till ån på egen hand.

Min stora idol hette Sam. Han var några år äldre, hade egna kaniner i en bur och ägde därtill en flatbottnad masonitbåt i vilken han stakade omkring på ån. Vårt fiske bestod mest i att meta med brödkula eller att helt enkelt ligga på magen på en klappbrygga och kika ner på fiskarna i vattnet. Sam lärde mig var de stod i strömmen och jag kunde se hur de vinklade bröstfenorna för att korrigera sin position i vattnet och hur de blixtnabbt steg till ytan för att snappa åt sig någon insekt. Jag var helt fascinerad av allt jag såg – och nyfikenheten och intresset har bara vuxit sig starkare med åren...

Nu söker jag gärna mitt fiske i öppna landskap, där jag kan vila blicken vid horisonten. Ölandskusten och våra fjällvatten bjuder sådana favoritmiljöer. Men ju äldre jag blir, desto mer känner jag att Emån, där mitt fiskeintresse en gång grundades, betyder allt mer – även om jag numer blöter mina flugor på andra sträckor av ån.

Även idag bor jag nämligen bara några hundra meter från en annan gren av Emåns källflöden och går nästan dagligen en tur längs ån. Fortsätter jag ett par kilometer uppströms längs en skogsstig kommer jag till Storesjön, som är en av Emå-systemets källsjöar. Sjön är ett av mina hemnavatten och oftast finns ett flerdelat resespö fastspänt på ryggsäcken, där jag också har stoppat ner en rulle och en liten ask med säsongens flugor tillsammans med ett par lätta överdragsvadare att kränga utanpå vandrarkängorna.

Det är inte alltid jag monterar spöet och verkligen fiskar när jag väl kommer fram. Ibland nöjer jag mig med att kika efter fåglar, insekter eller vak och att dricka en mugg kaffe. Men genom att jag har årskort i sjön och fiskegrejorna finns med i ryggsäcken, så får mina skogs promenader upp till

sjön en alldeles speciell betydelse. Jag kan fiska om jag vill. Det här är mitt hemnavatten, nästan alldeles mitt eget, eftersom jag sällan möter andra fiskare där.

På cykelavstånd har jag också tillgång till strömfisket i Emån nedströms samhället, och på bara några mils avstånd finns ytterligare fiskevatten – både stilla och strömmande. Så jag är lyckligt lottad...

I detta nummer skriver Lars-Göran Halvdansson om vårt behov av närvatten. Han konstaterar också sin egen djupa förankring i sina hemnavatten. Och det är inga dåliga sådana. Lars-Göran berättar att han har tillgång till flera olika närfisken; harrfisket längs Västerbottens kustland, havsöringen i Rickleån och därtill sin lilla regnbågstjärn på cykelavstånd från hemmet i Robertsfors.

Samtidigt kan vi i detta nummer av FiN fascineras av Tore Axelssons skildring av havsrödingsfisket långt upp i Nordnorge och Niclas Anderssons berättelse om flugfiske efter stor harr i några småjokkar utanför Kiruna. Visst tänker det drömmar, visst lockar det...

Det ena goda behöver ju inte förta det andra. Ändå tror jag att vi alla har anledning att rannsaka våra hjärtan. Vilka vatten betyder egentligen mest för oss? Våra närvatten eller de fjärran drömvatten vi läser om i läckra reportageartiklar? Jag har ibland funderat över det, när jag vandrat stigen upp till sjön.

Vad är egentligen flugfiskeglädje? Är det fångsten och fiskens storlek? Är det mötet med naturen? Är det tystnaden och stillheten? Är det glädjen att känna kastrytmen genom hela kroppen och att se linan och tafsen landa flugan exakt där man tänkt sig på vattnet? Är det nyfikenheten och spänningen inför sommarens främmande semesterfiske eller är det återseendets stilla glädje vid mötet med ett kärt hemnavatten?

Säsongen har många vardagskvällar och det är lätt att bli hemmablind...

Gunnar Johnson

Havsrödingen hoppar i forsen. Den tog villigt våra flugor långt upp i älven.

Havsrödingen – nordnorsk diamant

Text & foto: Tore Axelsson

Vi har fiskat efter havsröding i nordligaste Norge flera gånger, men aldrig haft den stora framgången med denna arktiska fisk.

Fisket har skett på det traditionella viset i älvarnas mynningszon vid havet. Av lokalbefolkningen har vi fått rådet att vara på plats när det är flod, då stiger "blinken" upp i stora flak i älvmyningarna. Vi har därför fiskat i älvmyningarna vid flod och strax utanför i fjorden vid ebb. Vi har kastat våra flugor på alla vis, både torra och våta. Vi har dragit förtyngda räkimitationer med snabba ryck tvärs över strömmen, och vi har penetrerat sjön (som skall ligga en bit ovanför älvmyningen i ett bra havsrödingsvatten), men framgången har inte varit stor. Några fiskar har vi fått, men inga särskilt stora.

Vi bestämde oss därför, Claes, Håkan och jag, att nu skulle taktiken ändras. Vi skulle gå så långt upp i en älvdal, att inga andra teorier om den lynniga havsrödingen än våra egna skulle nå våra öron.

Vi gick långt, vi stannade två veckor och – skulle det visa sig – alla gamla teorier kom på skam!

Det var tidig eftermiddag då vi kom vandrande längs den grönskimrande älven. Solen sken från en nästan klarblå himmel. En frisk bris drog från nordost, så myggen höll sig på behörigt avstånd – utan hjälp av djungel- och beckolja.

Några korpar skränade och hade flyguppvisning högt i skyn, och vi trampade en älvstrand som verkade ofiskad sedan många år. Visst fanns det gamla eldstäder här och var, men dessa var säkert gjorda av samerna, som hade sin flyttled genom dalen. Den bästa veden ligger ju i "vårflods-zonen" vid älven – torr och fin.

Vi krängde av oss ryggsäckarna vid en hölja som såg lovande ut. En ganska tung fors välldede in i höljan, som var bred och cirka hundrafemtio meter lång. Längst ner sögs vattnet ihop i en trattformad nacke och en ny kort fors tömde vattnet in i nästa stora hölja.

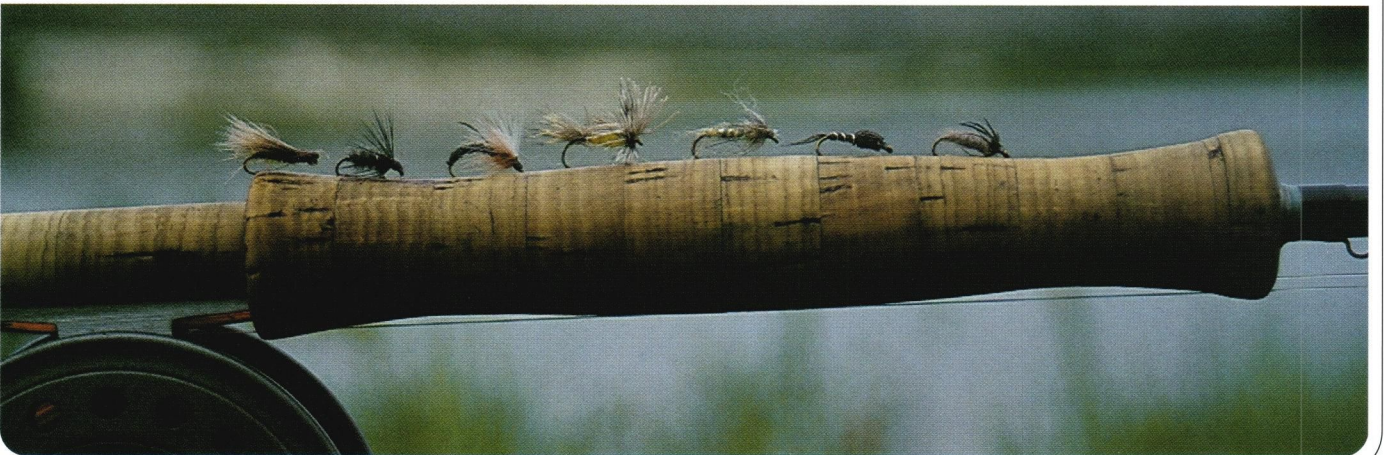
Längs stränderna växte låga fjällbjörkar mellan kala fjällåsar och på några platser gick stora "grusör" en bit ut i den breda älven.

Claes renhårsnymf.

forts på nästa uppslag

forts från föreg uppslag

Det var den vackraste fiskeplats någon av oss hade sett, inramad som den var av snöfläckiga fjäll.

Håkan hämtade kaffevatten ur älven och snart knastrade elden under kokaren. Som bränsle använde vi torrt "flytris". Vi drog av oss stövlarna och hängde strumporna till tork i en videbuske. Kaffet kokade snart och vi drack det långsamt och andäktigt ur våra kåsor – allt var ju så vackert; den klargröna älven, solen, vildmarken och två veckors semester i detta paradiset!

Efter kaffet blev vi dåsiga, ögonlocken kändes som bly och vi somnade...

Jag vaknade av att älven brusade med en annan ton än förut och luften var full av myggvin. Vinden hade mojnät en aning. Fram med djungeloljan och på med strumporna, fotlederna var myggens middagsbord.

Men, vad nu? Överallt längs strömkanten som löpte genom höljan, från forsen ända ner mot nacken, vakade fisken ideligen. Det var allt från lugna rullvak till snärtiga vattenkaskader. Ett tiotal grova fiskar var samtidigt uppe och visade fenorna i ytan!

Vi gick ner till strömmen för att se efter vad de kalasade på. Ett oändligt band av dagsländor glittrade i solskenet och löpte ut i höljan från kläckningsplatsen i forsen. Vi blev nästan mållösa, sådana mängder! En tjock gröt av sländor bildades på ett bakvatten under forsen. Det var mest röda strömsländor, men också en del åsländor av skilda storlekar. Och fisken vakade som besatt!

Vi fick fatt i våra flugspön och det dröjde inte länge förrän dessa stod i krum och rullarna skrek i falsett. Fiskarna var otroligt starka i strömmen och tafsarna rök flera gånger, eftersom vi tydligen var lite för hårdhänta. Det var ett makalöst fiske. Ingen av oss hade varit med om något liknande tidigare!

Stationär röding, öring och havsröding i vikter mellan ett och två kilo fullkomligt slogs om våra torrflugor och nymfer. Vi behöll några matfiskar, de övriga släppte vi tillbaka i älven.

Efter någon timme blev fiskarna betydligt mer nogräknade på våra flugor. De levande sländorna sögs ner lika begärligt, men våra imitationer nobbades allt som oftast. Fisket blev då mycket intressantare. Vi måste nu välja fluga med stor omsorg och kasten måste läggas uppströms. Minsta dragning och fisken vägrade ta. En fluga, som fungerade bra när fisken blev mer nogräknad, var en Klinkhamervariant med CdC-vinge bunden på krok nummer 14.

Till slut blev vi mätta på fisket och satte oss istället åter vid elden och pratade. Vi saltade fiskarna vi skulle äta, lade vitlökssmör i bukarna och stekte dem i folie på glöden. Pinfärsk havsröding och pulvermos, nersköljt med glasklart isvatten från älven blev vår middag. Till dessert drack vi kaffe och avnjöt midnattssolens glödande strålar över fjällsluttningarna.

Vilken enastående start på vår fisketur...

Vi hade två helt underbara veckor tillsammans i denna avlägsna dalgång. Naturligtvis fiskade vi mycket, men här

Ovan: Vår "matfiskeplats" vid starttuorna.

Mitten till vänster: En gröt av dagsländor i bakoattnet.

Mitten till höger: Längs älven växte en bård av fjällbjörk.

Nedan: Flugor för havsrödingen: Älghårscaddis, Den lilla svartta, Klinkhamervariant, Humpy, namnlös nattsländepuppa, Tjädernymfen och Bävern.

fick vi stundtals nästan nog av fiske. Det var helt enkelt för lätt och för bra emellanåt. Vi måste dock ta matfisk varje dag, annars hade vi fått svälta. Det går ju inte att bära med sig mat så att det räcker i två veckor. Åtskilliga överflöds-kilon dansade också av kroppen, spänsten i benen blev en annan.

Vi hade en speciell plats för "matfisket" i ett sel nedanför vår lägerplats. Strömmen gled här sakta ut i selet, omgärdad och delad av flera starrbevuxna öar. Inloppströmmen brukade stora kläckningar av olika åsländor äga rum. De nykläckta sländorna seglade med strömmen i selet, stannade upp och tog till vingarna hundra meter längre ut. Där upptäcktes de av rödingarna, som började kalaset med stjärtviftningar till signal att de var i ättagen. Efter ett tag vandrade fiskarna mot strömmen, upp mot starttuorna, och kom då inom bekvämt kasthåll. Där behövde vi inte kasta mer än fem till tio meter. Både torrflugor och nymfer fungerade här lika bra.

Men fisket i all ära; en bra dos av våra dagliga göromål, förutom lägerbestyren, gick i florans och insekternas tecken. Håkans fjällflora var flitigt i bruk, liksom Claes dagslände-bok och min lupp. Jag hade även den stora förmånen att komma ett fjällpiparpar nära och fick några fina bilder av denna sällan sedda fågel.

En fördel med den stora fiskrikedomen var att vi kunde pröva olika metoder och flugtyper för att fånga dem. Vi kunde träna på olika kast och omsätta teorier vi läst om till praktiskt fiske. Matfisken tog vi ju alltid ändå.

Insektrikedomen var enorm och fisken därmed välgödd och fet. Deras magar var välfyllda med bäcksländelarver, nattsländepuppor, dagsländenymfer och vuxna dagsländor. Utvecklade nattsländor såg vi aldrig att fisken tog, däremot som sagt dagsländor i massor, både duns och spent spinners.

Vi provade naturligtvis mängder av flugor och några fungerade kanske bättre än andra. Claes band en nymf av renhår, som han fann en tuss av, bindtråd och kropp utgjordes av tunn koppartråd. Rödingen högg denna med stor aptit.

Som alltid fungerade de allra enklaste flugorna bäst. Viktigast var att kasta rätt i förhållande till fiskens vakplats, att uppträda försiktigt och att visa stort tålmod. Dessa enkla regler håller alltid!

Den som är intresserad av att fiska med torrfluga och yt-nära nymfer har i havsrödingen en sällsynt god kamrat. Många goda fiskeplatser ligger också i anslutning till kustregionen och är därmed ofta åtkomliga nära bilväg eller med båtskjuts.

Ett mycket bra havsrödingsvatten är den relativt okända Oksfjordälven vid Oksfjordshamn i Troms. Där kan man fiska både i mynningszonen, i älven och uppe i sjön, ett par kilometer från havet. Lämplig tidpunkt för detta fiske är från slutet av juli och till mitten av augusti. Som bonusfisk kan man även få lax.

Man behöver inte trampa milsvis in i ödemarken för att få möjlighet till kanonfiske. Det är ju bara det att vissa av oss trivs med ensamheten och den rofylldhet som "renar" kroppen från all stress vid dessa långfärder. Just detta med att leva lite spartanskt och utsätta kroppen för fysisk prövning är för mig och mina kamrater själva kryddan i vårt fiske. Eller som en norrman sa till mig en gång, då vi träffades flera mil in i ödemarken och jag förde på tal att det var långt att vandra till denna plats.

– Om inte benen bär oss hit, då har vi heller inget här att göra!

Fiskehatten

En fiskehatt ska vara som en bra kompis – man ska kunna dela allt i vått och torrt och trivseln ska bara öka med åren. Men även om valet av huvudbonad blir högst personligt, finns det en och annan praktisk detalj att tänka på

Text & foto: Gunnar Johnson

I ett svårartat anfall av flugfiske-nostalgi köpte jag någon gång på 60-talet en deerstalker's hat. Det är en klassisk engelsk hatt som är mycket praktisk, eftersom brättet är delat så att hatten kan vikas ihop och stoppas i fickan.

Men just den här hatten var tillverkad av en engelsk ylletweed som hade egenskapen att klia alldeles förbannat i pannan, varför den raskt pensionerades till förmån för min gamla keps – också den av engelskt snitt – och trogen "kompis" sedan många år.

Det sista är inte minst viktigt i sammanhanget. Fiskehatten, jackan, kåsan och kniven tenderar att få sina egna "personligheter" och blir till självklara "fiskekompisar" efter många år tillsammans vid sjö, å och älv. Det känns närmast som ett svek att pensionera dem...

Fiskehatten har kanske många gånger varit ett sätt att manifesteras den egna personligheten. Förr användes den också till förvaring av reservtafsar med redan påknutna flugor lindade runt hattskullen.

Tillsammans med färgglada flugor och diverse märken i olika valörer, allt från medlemsnålar i dåvarande Fiskefrämjandet till den egna klubben eller allmänna "pyntnålar" med hoppande öringar och andra fiskar i olika ädla valörer. Somliga hattar var verkligen så överlastade med märken, att det väl var tveksamt om de inte omedelbart skulle sjunka till botten om de blåste i sjön.

En rad olika typer av fiskehattar har passerat revy bland svenska sportfiskare under årens lopp. Några av dem har varit populärare än andra; dit hör Lidman-hatten samt rallarhatten eller kolarhatten, som med sitt

breda brätte skyddar väl mot väder och vind.

Men jag har konstaterat, att bland dagens flugfiskare har en annan modell, som har sitt ursprung i den amerikanska base ball kepsen, vunnit allt fler anhängare. Det är en i och för sig vettig huvudbonad med en skärm som skyddar ögonen mot starkt ljus. Men modellen har fått så stor genomslagskraft, att jag tror många väljer den rent slentrianmässigt och utan att lägga ner någon större tankemöda på sitt val av huvudbonad. Och visst – trivs man med sitt val, ska man naturligtvis hålla fast vid det. Alla kläder och övrig utrustning ska kännas naturlig och rätt på ett sätt som det inte alltid går att sätta ord på utan mer blir en intuitiv känsla av vad som är riktigt eller inte.

Varför man trivs bättre med vissa grejor än med andra går inte alltid att förklara och varierar också från person till person.

Trots det finns vissa krav man kan ställa på en huvudbonad för sportfiskebruk. Också jag använde under några år en amerikansk keps, inhandlad vid Silver Creek i början av 80-talet. Den var klädd med ljusbrun manchester, men med tiden krackelerade förstyvningen i skärmen och kändes mest som en skiva söndersmulat knäckebröd.

Men kepsen var billig och tillsammans med ett par polariserande solglasögon gav den gott skydd mot sol och vattenglitter och dessutom rimligt skydd mot duggregn. Regnade det mer, så började det emellertid strila ner längs hals och nacke och vattnet sökte sig in under kragen, vilket till slut födde tanken att skaffa en ny hatt med brätte runt om.

Hatt med brätte

Men det avgörande skälet till att jag gjorde slag i saken och på nytt skaffade mig en hatt med brätte var en fiskevecka vid en ovanligt mygg- och knottrik å, där det till slut blev helt omöjligt att klara situationen utan mygg nät. Skärmen på den amerikanska kepsen höll visserligen ut nätet framför ansiktet, men avsaknaden av brätte gjorde att nätet hängde ner mot öronen, så att dessa till slut var alldeles sönderättna efter alla angrepp från de små blodsugarna, som kom åt att sticka genom nätet.

Det var tydligt att här krävdes en hatt med brätte som höll ut nätet ordentligt, och vid första bästa tillfälle inhandlade jag en Fjällrävenhatt med de rätta egenskaperna. Den hade lagom breda brätten och hade dessutom fördelen att kunna vikas ihop till ett tunt litet paket, som inte tog någon plats i fickan eller i ryggsäcken. Det är ju inte alltid man vill ha hatten på sig – men ändå nära till hands.

Jag hade redan en mer bredbrättad Gore-Tex hatt, men konstaterade snart att denna var svår att vika samman och därför var för stor och klumpig att stoppa i fickan eller i ryggsäcken. Det bredare brättet gav visserligen bättre skydd mot sol och regn, men hatten kändes ändå opraktisk och fick därför göra tjänst som "stadshatt" vår och höst.

Den bredbrättade hatten har emellertid forts på nästa uppslag

---

En deerstalker's hat var tidigare en klassisk modell som användes av många engelska jägare och flugfiskare.

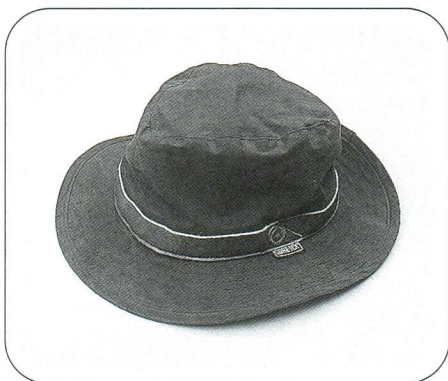
forts från föreg uppslag lertid sina anhängare. Den ger också många fördelar då det gäller skydd mot både sol, vind och regn, och det är därför inte särskilt märkligt att den fått efterföljare i olika specialhatter; cowboyhatten, bushhatten, rallarhatten och kolarhatten, för att nu nämna några exempel.

Olika varianter på den amerikanska base ball kepsen har blivit populära bland många flugfiskare.

Skydd mot kyla

Alla som fiskat i fjällen några år lär sig av bitter erfarenhet att det är en miljö som kan bjuda på busväder med minusgrader även under sommarmånaderna. Det finns därför all anledning

En kraftigare och bredbrättad hatt har många fördelar men blir klumpig och deformeras lätt när man vikar samman den.

ning att vid fjällfisket också ha med en mössa som ger skydd mot kyla.

Enligt uppgift avgår över 70 procent av kroppsvärmen via hjässan. Det är förmodligen den biologiska orsaken till att vi har hår på huvudet. Så mycket märkligare att det då sedan många år varit högsta mode att gå barhuvad även vintertid.

Under förra vintern såg man till exempel

empel många gå klädda i varma modedjacker fyllda med dun – men utan något som helst på huvudet!

Det går ju an att vara barhuvad inne i stan, där man lätt kan komma inomhus med jämna mellanrum. Men att vistas en hel dag utan huvudbonad i blåsigt fjällmiljö resulterar tämligen säkert i huvudvärk och förkylning – och roligare kan man ju ha under sin fjällsemester.

Vid fjällfisket måste vi bortse från alla modenycker och istället lita till "beprövad erfarenhet". Det finns till exempel anledning att fundera över varför många satsar stora pengar på en varm sovsäck efter att ha frusit sig igenom några nätter i tält på kalvfjället – men inte skaffar sig någon stickad luva att ha på sig nattetid. Mot bakgrund av att en så stor del av kroppsvärmen regleras via hjässan, inser man att en stickad mössa inte bara utgör en viktig detalj för att öka komforten i sovsäcken – den är en nödvändighet!

Till kategorin fiskehatter bör vi alltså också räkna en bra "nattmössa" vid fiske i fjälltrakter. Att använda nattmössa var för övrigt en självklarhet för bara några generationer sedan, då de flesta vintertid sov sig genom nätter med falnade kakelugnsbrasor, och då sovrumstemperaturen framåt morgontimmarna ofta närmade sig vad vi möter i tältet på sommarfjället. Därför ingick också en nattmössa som en självklarhet i dåtidens nattdräkt, eftersom man visste att en mössa på huvudet gjorde att man frös mindre om kroppen – en kunskap som tycks ha gått förlorad i dagens moderna samhälle.

Men vid användning utomhus under dagtid värmer en stickad mössa bara så länge det inte blåser. Idag finns det emellertid vindtäta modeller fodrade med så kallad Thinsulate. Ett annat alternativ är de skärmössor av Gore-Tex eller liknande vind- och vattentätt material och med foder av fleece, som blivit populära under senare år. Mösstypen, som går tillbaka på äldre modeller av skidmössor, har skydd på sidor och baktill som kan vikas ner över öronen och dras åt med ett snörlås i nacken.

Dessa mössor kan säkert upplevas som gjorda för vinterbruk, men de är mycket användbara också på sommarfjället – och för övrigt underbara vid vårens första kalla och blåsiga havsöringsfiske.

Huva på skaljacken

Det finns ytterligare en huvudbonad

som bör räknas in under rubriken "Fiskehatten" – nämligen huvan på fiskejackan.

Allt fler skaffar sig en kort vadarjacka eller en normallång skaljacka, som fungerar både som vindjacka och regnjacka. Idag har de flesta sådana jackor tämligen bra och väl tilltagna huvor.

Men utförandet skiljer sig i detalj

En Fjällrävenhatt, eller motsvarande mjuk hatt med smala brätten, är min egen favorithatt. Den skyddar både mot solglitter och regn, och brättet håller ut myggnätet från ansikte och öron. På samma sätt som en stickad mössa kan den också lätt vikas samman och stoppas ner i fickan.

mellan olika fabriker och modeller. Reklamen trycker ofta på materialet i jackan, men det finns all anledning att också ägna fickor, dragskor, vindklaffar och huva en del uppmärksamhet, innan man bestämmer sig för att köpa en viss modell. Bland annat kan utformningen av huvan skilja sig avsevärt mellan olika jackor.

Många tycker att det är smidigt om huvan är fäst med tryckknappar på kragen, så att man kan knäppa loss den helt. Sådana huvor är normalt försedda med flikar som knäpps fram till vid hakan. Min egen erfarenhet är att sådana huvor fungerar bra när de är uppdragna över huvudet, knäppta fram till och åtdragna med dragskon runt ansiktet.

De har oftast bra volym, så att de ger god rörelsefrihet också med en mössa under. Men så länge flikarna vid hakan inte är knäppta tenderar de att slå i vinden och kan ge nog så hårda snärtar i ansiktet.

Fördelen med avtagbar huva kan upplevas som att jackan blir lättare och ledigare – och huvan kan man ju alltid ha nedpackad i ryggsäcken, resonerar många. Men vid fisket ligger ryggsäcken oftast kvar i tältet eller på stranden, och har man varit förutseende nog att plocka över huvan i jackfickan, så måste man ta av sig jackan för att knäppa fast den på kragen då regnet kommer.

Står man då dessutom utvadad i vattnet kan det bli en nog så akrobatisk övning i den högre skolan, att med spöet fastklämt mellan benen dra av sig jackan för att knäppa fast huvan utan att doppa någon del av jackan i vattnet – allt medan regnet strilar ner...

Nej, själv föredrar jag en skaljacka med fast huva. Men den ska vara försedd med kardborreband, som gör att huvan kan förvaras hoprullad och regnskyddad som en krage runt halsen. Hänger huvan som en lös påse bak på ryggen så resulterar det i att den blir blöt på insidan vid minsta duggregn, och det är kanske inte förrän det börjar regna mer på allvar som man vill ta på sig huvan – som då är blöt!

Är huvan inte försedd med sådana band för hoprullning, så kan insidan skyddas genom att man drar åt dragskon runt öppningen. Huvan kommer då att bilda en "högkrage" runt halsen och insidan blir skyddad mot väta. Att dra åt dragskon på detta sätt bidrar också till att jackan behåller kroppsvärmen bättre genom att man minskar värmeläckaget vid halsen.

Det finns också jackor på vilka huvan förvaras hoprullad inne i kragen. Men dessa tenderar att ha allt för små och enkla huvor utan skärm, samtidigt som kragen blir klumpig och obekvämt när man drar upp dragkedjan och knäpper till i halsen – speciellt om man har en högkragad fleecetröja under.

En skaljackas huva ska vara rejält stor, så att det finns gott om plats för en mössa, och den ska vara sydd så att den lätt följer med huvudets rörelser utan att strama. Här räcker sällan de huvor till som är konstruerade för att rullas ihop och förvaras i jackans krage.

Huvan ska också vara försedd med en relativt stor och rimligt styv skärm, som skyddar panna och ögon från

regn och blåst. Det betyder också att dragskon ska vara placerad i en kanal bakom skärmen, och inte i huvans framkant, så att skärmen inte deformeras då man drar åt öppningen.

Personligen vill jag också ha en huva med reglering bak i nacken, som gör det möjligt att reglera huvans öppning i höjdlid. Det är en till synes enkel detalj, som man kanske inte alltid tänker på, men som bidrar mycket till den praktiska komforten. När man drar åt dragskon för att reglera huvans öppning, kommer skärmen med nödvändighet att dras ner över pannan – till och med så mycket att den kan skymma sikten.

sker inte detta, beror det på att huvan i grunden är för liten, och då kan man inte heller röra huvudet bekvämt. Omvänt gäller alltså att en tillräckligt stor huva kräver att man kan dra upp

Den stickade luvan är ett nödvändigt komplement för att hålla värmen i sovsäcken under kalla fjällnätter.

skärmen något med reglerbandet i nacken, om man samtidigt vill få huvan att sluta tillräckligt tätt runt ansiktet vid riktigt busväder med regn och stark vind.

Ofta ägnar vi mycket tid och informerar oss väl vid köp av nytt spö, rulle och annan flugfiskeutrustning, men väljer kanske "runt omkring prylarna" mer av slentrian. Men att till exempel kläder fungerar bra och är väl anpassade till friluftsliv är minst lika avgörande för utbytet vid fiskevattnet som hur väl spöet kastar.

Den tid är förbi, då fiskehatten endast var något man satte flugorna i eller lindade tafsen runt. Tänk därför igenom också den här delen av din utrustning och se till att den verkligen fungerar då du som bäst behöver den.

Och till dig som drar till fjälls för första gången; låt dig inte luras av färggranna turistbroschyrer, där solen lyser över en inbjudande fjällhed med

Det finns idag mängder av skärmförsedda mössor med nedvikbara öronskydd. De bygger på den gamla "skidmössan", men fungerar utmärkt kyliga dagar på sommarfjället eller vid vårens tidiga havsöringsfiske.

glittrande vatten. Verkligheten är den att samma landskap någon timma senare kan vara insvept i piskande regn, eller att du på morgonen drar upp dragkedjan på tältet och möts av ett täcke med nysnö. Nollgradigt väder i kombination med blåst – och det blåser ofta i fjällen – betyder dessutom att temperaturen känns betydligt lägre än vad termometern visar.

Huvan på regn- och skaljackan måste vara stor och rymlig och försedd med skärm.

Observera reglerbandet i nacken som tillsammans med dragskon i framkanten gör det möjligt att justera huvan. Neddragen bildar huvan en värmande ståkrage runt halsen.

Många småinsekter är mycket tunna och gracila och kräver sparsamt bundna imitationer.

Tunnklädda torrflugor

Lättklädda mini-flugor som flyter just i ytfilmen

Text: Ove Eriksson

Foto & teckning: Gunnar Johnson

Att en tunn och sliten våtfluga fiskar bättre än en nybunden är en erfarenhet många flugfiskare har gjort. Samtidigt fiskar vi gärna och okritiskt med tämligen väldressade torrflugor i tron att dessa alltid flyter bättre än sådana som är tunnare klädda. Men så råkade jag några fisketurer i rad ut för synnerligen selektiv fisk som bara steg till mycket små torrflugor; första gången var vid harrfiske i Dalälven, men strax därefter också vid regnbågfsfiske i en liten tjärn hemmavid. Det hela upprepades vid ett nytt besök till regnbågstjärnen någon vecka senare, och jag märkte då hur ett på vanligt sätt lindat tupphackel fungerade som krokskydd på mina riktigt små flugor. För att klara krokningen förstod jag att jag var tvungen att spara på materialet och kanske dessutom välja ett mjukare

hackel, då jag band riktigt små flugor på krok 18 och 20.

Jag hade många gånger läst om Gunnar Johnsons mjukhacklade torrflugor, men på något sätt varit fast i mitt gamla tänkande och inte riktigt vågat lita på de mjukhacklade torrflugornas flytförmåga.

Men nu band jag upp några provflugor med endast några få varv höshackel, och till min förvåning flöt de riktigt bra. De tunna och sparsamt bundna flugorna flöt visserligen lägre på vattnet, men de accepterades till fullo av fisken, och senare har jag av olika artiklar i FiN och egen erfarenhet av fiske med Lennart Bergqvists Superpuppa förstått att fisken till och med ofta föredrar flugor som flyter just i ytfilmen.

Nu väcktes mitt intresse på allvar

och jag började jämföra mina ursprungliga torrflugor med de levande förebilder jag fann ute vid vattnet. Jag konstaterade då att de flesta insekter är betydligt tunnare än de torrflugor vi oftast ser på bilder i böcker och tidskrifter. Kanske är det därför som slitna våtflugor fiskar så bra, kanske är en tunn fluga helt enkelt mer insektslik i fiskens ögon.

Det kan finnas anledning att fundera över den erfarenheten också då vi binder torrflugor genom att vara snål med bindmaterialen och genom att reducera antalet hackelvarv för att inte göra flugorna för buskiga.

Resultatet blir mer insektslikt om vi binder sparsamt klädda flugor – och det behöver inte gå ut över flytförmågan.

Det gäller bara att välja lämpliga ma-

terial och att binda sparsamt, men på ett sådant sätt att flugan får stor vilyta mot vattnet. Om hacklets anläggningsyta är stor, så behöver antalet hackelstrån inte vara lika många, för att ta ett exempel.

Ett annat exempel är att en fluga med stjärtspröt får större stödyta än en utan stjärt.

Det gäller alltså att tänka rätt. För en del år sedan framhölls till exempel polypropylenets goda egenskaper som flugbindningsmaterial, eftersom det har så låg specifik vikt. Detsamma gäller kork, polycelon och balsa. Men då tänker man i termer som "deplacement" och inte på ytspänningens förmåga att bära en fluga. En sparsamt klädd fluga med stor stödyta klarar att vila på ytspänningen, även om vikten av krok och övrigt material skulle överstiga motsvarande mängd vatten. Det gäller bara att fiska flugan så att den flyter helt fritt utan påverkan från tafsen. Så länge denna ligger i mjuka bukter flyter flugan, men när tafsen sträcks riskerar flugan att bryta ytspänningen och dras ner under vattnet.

Bandade fibrer

Då jag tittat på insekter har det slagit mig att många av dem har tvärbandade antenner, ben eller stjärtspröt. Genom att binda med bandade fibrer tillför man därför sina flugor bättre insektskaraktär.

Det finns många fjädrar som är tvärbandade, till exempel flank- och ryggfjädrar från kricka och gräsandsdrake. Ljusa sådana fjädrar kan dessutom lätt färgas i lämplig grundton. Själv använder jag främst brun och grå gräsandsfjäder, men den senare har jag också färgat i ljusbrunt, gulbrunt och olivegrönt. Dessa fjädrar har därtill ytterligare en god egenskap i detta sammanhang, eftersom fiberspetsarna inte klibbar samman utan spretar isär som enskilda fibrer.

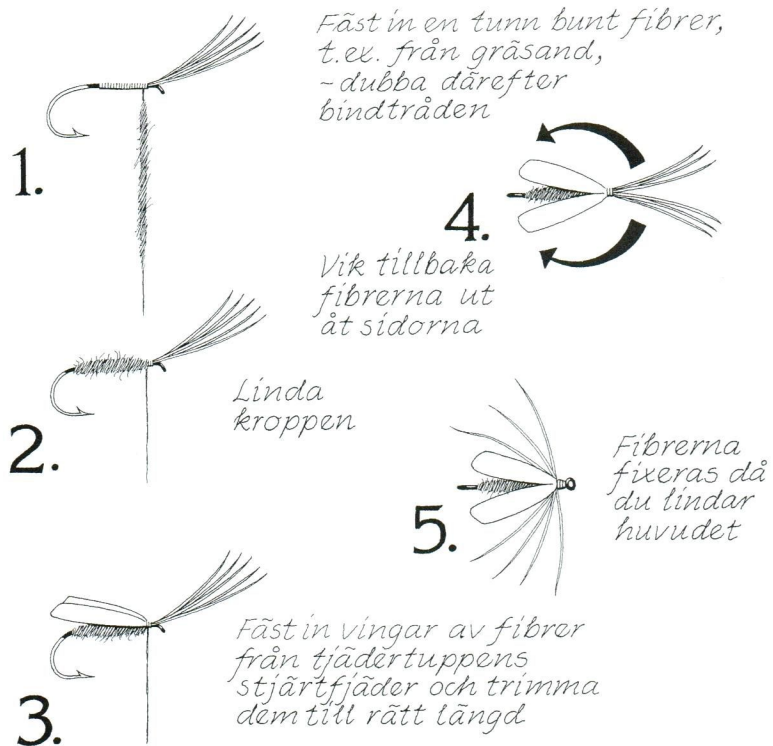
Även om det är en högst personlig och föga vetenskaplig iakttagelse, så tycker jag att flugor försedda med sådana bandade fjäderfibrer ser extra insektslika ut. Därtill bidrar också att sparsamheten med material gör insekts-siluetten extra framträdande.

Vingar av tjäder

För ett år sedan rekommenderade Håkan Johansson FiN:s läsare att binda med fjädrar från inhemska fåglar. I sin artikel nämnde han att de nedre,

Det är stor skillnad på mina småflugor och en traditionellt bunden torrfluga.

flata fibrerna från tjädertuppens stjärtfjädrar kunde användas som vingar på bäcksländor, vilket han också visade på en bild i sin artikel.

Eftersom jag hade några sådana fjädrar liggande i en låda, så har jag den gångna sommaren bundit och fiskat med små flugor, till exempel myggor

och flygmyror, försedda med sådana tjädervingar. Dessa är metallglänsande och halvgenomskinliga och gör flugorna mycket insektslika. Alla stjärtfjädrarna har emellertid inte flata fibrer med den rätta karaktären. Man måste välja de fjädrar som sitter längst ut på stjärtens sidor.

Fløjte & Co – amerikanske fluer til kystfiskeriet

”Man er ekspert i saltvandsfluefiskeri, hvis man har eget lysbilledapparat og er mere end 75 kilometer hjemmefra”, skal den amerikanske kaste- og saltvands fluepioner Lefty Kreh spydigt have sagt – det var samtidig med saltvandsflue-revolutionen

Text, akvarell & teckningar: Mogens Espersen

Amerikaneren Dan Blanton ”fik” navnet på sin nye, mærkelige flue, da han kastede med den første gang. På grund af kuglekædeøjnene, som han havde hæftet tæt ved krogøjet, peb, hvislede og fløjtede fluen i bagkastet. Navnet gav med andre ord sig selv – Whistler, ”den der fløjter”.

Dan Blanton blev vist aldrig særligt berømt, men han grundlagde en flue-revolution med fluen, der fløjter. Whistler lignede ikke de andre fluer, som de fangede striped bass på i San Francisco-bugten på USAs vestkyst, men den var bedre. Fluen fiskede måske en smule dybere end de fleste, men først og fremmest gik den anderledes i vandet. Det var på grund af kuglekædeøjnene, som altså peb og fløjtede, når fluen vendte i enden af bagkastet. Måske var Whistler også lidt bedre end så mange andre fluer til striped bass, der ikke er småfisk, fordi den synes stor, når den pulserede i vandet – men var let at kaste med.

Stor, men let, var en af de mange ideer, der rumlede i hovedet på Blanton som stenene i bølgeslaget i havstokken, når han gik til og fra fluestikken. Han ville godt kunne spise aftensmad og binde nye fluer med højre hånd, når han havde været på fisketur.

Det endte med, at Dan Blantons Whistler fiskede bedre end de jigs, som satte Blanton i gang; han syntes ikke, at der var grund til, at spinnefiskerne nærmest som hovedregel fangede flere og større fisk end fluefiskerne.

Gode fluer opstår som regel ikke ved tilfældigheder; de forudsætter systematisk arbejde i uger, måneder, måske år. I 1966 var Dan Blanton efter mange forsøg og mange kasserede fluer omsider færdig med sin prototype, og Whistler blev et typemønster, som

blev bundet i talrige farvekombinationer til saltvandsfluefiskeri over alt ved USAs kyster. Også selv om den ser mærkelig ud og er et brud med stil og god tone i fluebindingen.

En vigtig ting er kroge. Det er den altid, vil den vågne læser indvende, fordi kroge er forbindelsen mellem fisk og fluebinder, men Blanton var nok en af de første, der indså, at krogens facon og krogskaftets længde var en afgørende del af fluens funktion. Hans krogvalg var en medekrog ”3 x short, 3 x strong”, som der stod på pakken. Der var vist ingen, der havde bundet fluer på den slags før, og det er stadig så usædvanligt, at krogfabrikanterne i hvert fald ikke har en krog, som ligner, mellem de øvrige kroge til fluer i deres kataloger. Der findes korte vådfluekroge, der til nød kan bruges, selv om det ikke er særligt praktisk, at de har nedadbøjet øje. De kroge af kort, kraftig type med ”ringed eye”, jeg har kunnet finde, har alle været rustfri, og dem bryder jeg mig ikke om; de er noget skidt, hvis man kludrer med en fisk.

Flue-revolution

Trods besværet med at finde en egnet krog er Whistler værd at binde i en variant til kystfiskeriet. Blanton var mest tilfreds med en hvid og en sort-rød variant. Der er flere andre hvide fluer i mine kystæsker – hvid er en af de vigtigste og måske mest oversete farver på kysten. Derfor binder jeg *Whistler Variant* i sort og rødt.

Whistler Variant binder jeg på en ældre, kraftig, men lidt vel langskaftet Mustad-krog, der lå i gemmerne. Længden på krogskaftet gør, at jeg er nødt til også at binde krop på fluen; et

ekstra hackle bagtil er en anden teoretisk mulighed. Fluen bør ikke være for godt klædt på, hvis den skal gå ordentligt i vandet.

Krog: Str. 2 Limerick.

Bindetråd: 8/0 sort og rød, begynd med sort tråd, skift til rød, når fluen har fået topping.

Krop: Flad sølvtinsel (lurex).

Vinge: Fire sorte hanehacklespidser, hæftet to og to, bagside mod bagside foran kropsafslutningen, hacklespidserne to gange krogskaftets længde.

Hackle: Indfarvet sort polarræv, uld- og dækhår, spundet i løkke, doublet og tørnet som full hackle over vingeroden.

Topping: Over hacklet 3–4 spidser af påfugleherl; herl fra øjefjeren er fine.

Kuglekædeøjne: 2,5 mm sølv eller messing, hæftet under krogskaftet.

Fronthackle: Indfarvet rød kanin, uld og dækhår, spundet i løkke og tørnet som full hackle bag, mellem og foran kuglekædeøjnene.

Hoved: Rødt (bindetråden).

Kuglekædeøjnene hæftes under krogskaftet, fordi fluen så fisker, som den skal. Jeg bruger også Whistler Variant som geddeflue, blot på en større krog – et eksempel på, at Whistler er et alsidigt grundmønster. Amerikaneren Joseph D. Bates, som var bl.a. de langskafte og lange fluers første historiker, skrev i ”Streamers & Bucktails – The Big Fish Flies” (1979), at Whistler nok var den vigtigste prototype på en saltvandsflue, der nogensinde er udviklet.

Hvidt bedrageri

Saltvandsfluer til USAs østkyst skal forts på næsta uppslag

*Lefty's Deceiver
Variant*

Whistler Variant

Clouser Deep Minnow Variant

Lefty's

forts från föreg uppslag
være anderledes end på vestkysten (andre fisk, andre betingelser), men Lefty Kreh, kasteekspert og en af verdens førende saltvandsfluefiskere, eksperimenterede videre med Blantons fluer. Kreh blev dog mere og mere irriteret over, at Whistlerens lidt lange vinger gang på gang hægtede i krogbøjningen under kastet.

Kreh tog konsekvensen – vinger måtte fluen have, men hvorfor ikke sætte dem allerbagerst, hvor krogskafte går over i krogbøjning? Som tænkt, så gjort, og den første Deceiver sad i Krehs fluestik.

Lefty's Deceiver er nok en af verdens bedst fiskende og dermed bedst fangende saltvandsfluer. Kreh beskrev den flue, der blev et typemønster og efterlignet tusinder af gange, første gang i 1974 i bogen "Fly Fishing in Salt Water", og der er mere end én fluefisker og -binder, som har syntes, at Deceiveren var hele bogens pris værd. En Deceiver er en "bedrager", men det opdager kystørreder som regel først, når de er blevet bedraget.

Efterhånden er Deceiverne en stor familie, de kendes i krogstørrelser fra 6 til 7/0, og der er nok mange udmærkede og rigtige meninger om givtige farvekombinationer. Bare de er hvide, er de efter min og mange andres erfaringer gode nok. Hvad havørreder ved kysten ser i hvide fluer, véd jeg ikke, men jeg er ikke den eneste, som har gjort den erfaring, at hvid er en meget overset flue-farve i kystfiskeriet. White Deceiver kendes både med hvidt og rødt hackle (rødt som en dansk postkasse).

Det er væsentligt, at Deceiveren og flere andre amerikanske kystfluer bli-

ver bundet på en forholdsvis kortskaftet kraftig krog. For det første kan kro- gen vælges større (str 2-4) end ellers til kystfluefiskeriet. For det andet – og vigtigst – er det nemmere at opnå den fiskefacon, som er en af Deceiverens hemmeligheder, på en normal- eller kortskaftet krog, og den "brækstangseffekt", man kan opleve på langskafte kroge, er i hvert fald væk.

Lefty's Deceiver Variant er en af de kystfluer, jeg har haft mest fornøjelse – læs: Flest fisk – ud af at variere til forholdene på de danske kyster. Jeg har også bundet en variant på langskafte krog, men synes, at varianten på en kortere krog fisker bedst:

Krog: Som Whistler.

Bindetråd: 8/0 hvid og rød, begynd med hvid og skift tråd, når det hvide hackle er tørnet.

"Vinge": Fire hvide hacklespidser, hæftet to og to med bagsiden mod hinanden. De sidder bedst, hvis de strippede fjerskafter hæftes på siderne af krogskafte. På hver side hæftes et par strimler crystal flash eller andet glimmer (farven "pearl" eller "rainbow"). På hver side hæftes en grizzle hacklespids.

Krop: Kort, ca. en halv krogskafteflængde, Lite-Brite (farve "pearl blue" – LBT 115).

Hackle: Hvid polarræv, uld- og dækhår, spundet i løkke, doublet og tørnet som full hackle, hårspidserne forbi krogbøjningen. Derved får den våde flue småfiskefacon.

Topping: Spidserne af tre-fire påfugleherl, bedst fra øjefjeren.

Kuglekædeøjne: 2,5 mm, "sølv" eller messing, hæftes under krogskafte for at holde fluen på ret køl under fiskeriet.

Fronthackle: Indfarvet rød polarræv spundet i løkke, doublet og tørnet som full

hackle bag, omkring og foran kuglekædeøjnene.

Hoved: Rødt (bindetråden).

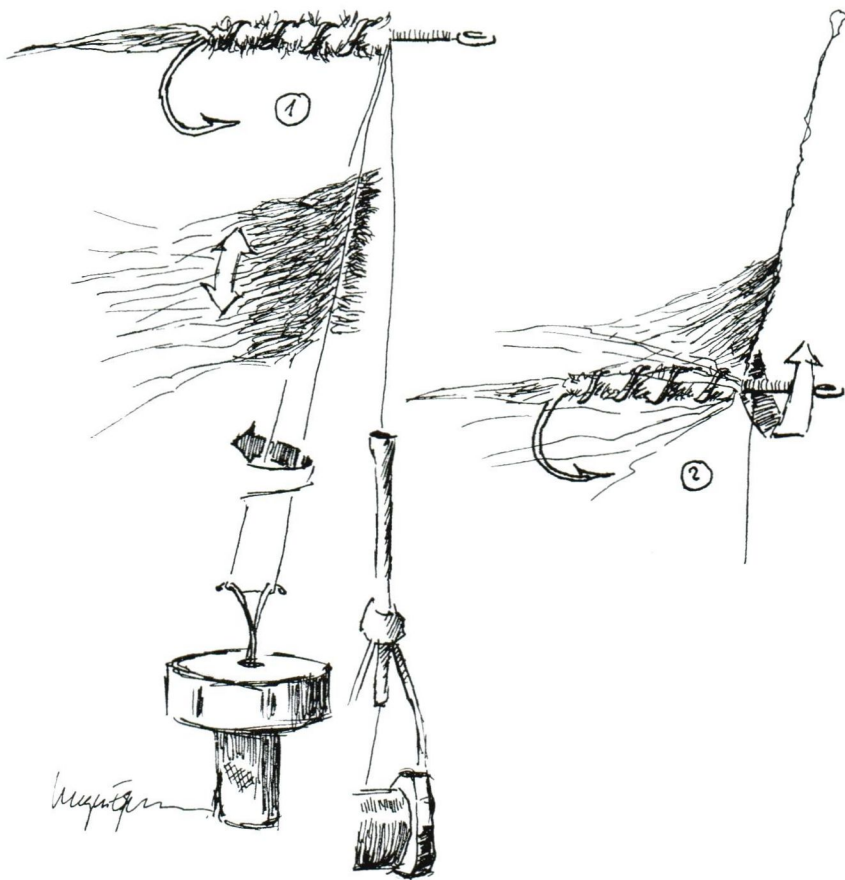
En heldig mands flue

Amerikaneren Bob Clouser var en heldig mand. Efter 26 års knokleri i et supermarked i Middletown, Pennsylvania, på USAs østkyst blev den midaldrende Clouser fyret, fordi han var blevet "umoderne" på grund af alder. Han var et halvt hundrede år.

Han var ellers i sin bedste alder, mente han, men det er der mange midaldrende, der har ment, de var. De bliver ligesom Clouser fyret, kasseret af en yngre dame-herre med dyrt slips og en lommeregner til hjerne og hjerte. Clouser anede vist, hvor det bar hen. To år før fyringen, i 1980, havde han åbnet en beskedent fluefiskerbutik – flyshop – hjemme i dagligstuen, og i 1982 var Clouser, der altså var kasseret, godt i gang med at forandre den måde, som saltvands-fluebindere binder og fisker på.

Problemet var, syntes Clouser selv, at det han havde hittet på, var så enkelt, noget alle fluebindere kunne gøre, at det måtte være en af de igen-igen-opfindelser, som fluebindingens i hvert fald 500 år lange historie er så fuld af. Det var det ikke, og Clouser havde markant forbedrede fangster på sin Deep Minnow, som han kaldte sin idé, men han syntes stadig ikke, at den var noget særligt, da han fire år senere mødte Lefty Kreh, der kan kende en god flue, når han ser den. Clouser Deep Minnow er en eminent flue til alle kystens rovfisk, ikke mindst havørrederne.

Hvis polarræv spindes i en dubbingløkke og tørnes omkring krogskaflet, er det meget "levende". Hårspidserne kan gøres kortere eller længere, alt efter hvor hårene spredes i bindetrådsløkken. Uldhårene bevares; de er med til at give hacklet lidt fylde.

Den kan det, en kystflue efter min mening helst skal kunne under alle forhold – den skal se "levende" ud, både under den rykvisse indtagning, i pauserne i indtagningen, og når strømmen flytter rundt på fluelinen, der som regel er flydende.

Da fluen alene er belastet fortil, har den jiggens hovedkulse dyk på slap line, mens "halen" – her hale, hackle og vinger – pulserer og lokker rovfisk, der har fået øje på de herligheder, vi snører på kroge.

Clouser Deep Minnow Variant er en meget fin småfiskeefterligning:

Krog: Str. 2–4 Partridge SWO 61 BLN, som er en fin slank krog til saltvandsfluer.

Bindetråd: 8/0 hvid og rød, begynd med hvid og skift til rød tråd, når hacklet er låst i facon.

Hale: Uld- og dækhår hvid polarræv, ca. krogskaflets længde.

Krop: 3/4 krogskafletlængde, Lite-Brite "pearl blue" (LBT 115), slank, men taperet. Materialet skinner svagt blåligt, når det er vådt.

Rib: Medium oval sølvtsinsel.

Hackle: Full foran kroppen, uld- og dækhår hvid polarræv, spundet i bindetrådsløkke, dobbelt og tørnet, hårspidserne lidt længere bagud end til krogbøjningen.

Kuglekædeøjne: 3 mm, "sølv" oven på krogskaflet, foran hacklet.

Vinge: Indfarvet grøn eller gulgrøn polarræv, uld- og dækhår, lidt længere end hacklehårene, så den våde flue får småfiskefacon.

Hoved: Rødt (bindetråden).

På grund af kuglekædeøjnene, som på originalen er blyøjne (dumbbell-eyes), vender minnow'en rundt og fisker lige over bunden med krogspidsen opad.

Hvad ligner fluer?

Clouser Deep Minnow er et af mange eksempler på, at fisk og fluefiskere vist sjældent ser det samme i en flue. Tværtimod endda – ofte er det jo det meget simple, der kan fange fisk,

men måske ikke fluefiskere. Tænk bare på Hareørenymfen – ja, hvad ligner den? Bare *foder* måske, og det er vel det vigtigste for en fiskeflue.

I vort hjemlige kystfiskeri er Deep Minnow'en også en ikke planlagt imitation af tobis-ungel, som tit findes i store mængder på kysten. De kun 4–5 cm lange kræ, der er "fast food" for ørreder og andre rovfisk, har allerede de fleste af de voksne tobisers vaner; ellers overlever de næppe. De små kan allerede grave sig i skjul i sandbunden og lette fra den igen i en lille afslørende sandsky.

Det samme kan Deep Minnow-varianten med kuglekæde-øjne, næsten, men det er nok ikke bare derfor, den fungerer.

Den fisker nemlig også fint på klippekyst, hvor der ikke er sand og tobiser, Øst-Bornholm f.eks. Der ligner den måske en hundestejle. Men egentlig er det vel en menneskelig uskik, at fluer absolut skal ligne noget. Hvad ligner det?

Hårhackle

De originale amerikanske kystfluer er som regel bundet med bucktail som vinge- og hacklemateriale. I mit kystfiskeri, hvor både fisk og fluer er mindre end på USAs kyster, har polarræv vist sig at være et fint materiale. Det indfarves i snart alle nuancer – laksefluebindere var vist først til at opdage det – og leverancerne er stabile, fordi det er dyr i fangenskab, der lægger haler til.

Hvis polarræv "spændes", dvs. spindes i en dubbingløkke, dobles og tørnes omkring krogskaflet, er det meget "levende". Hårhackle er ingen ny opfindelse; de kan spores tilbage til Halford og Skues omkring 1900, men dubbingspinderen og polarræv har givet nye muligheder.

Dubbingspinderen, der skal være tung, gør det muligt at spinde også lange hår i en løkke. Hårspidserne kan gøres kortere eller længere, alt efter hvor hårene spredes i bindetrådsløkken.

Uldhårene bevares; de er med til at give hacklet lidt fylde. Selv lidt har stor virkning, og for meget hår ødelægger fluens gang og synkeevne. Hårene i den spundne løkke kan snildt redes ud og dobles på samme måde som en hacklefjer.

Når hacklet er tørnet, redes det godt igennem med en dubbingsbørste (stiv tandbørste f.eks.). Uldhårene, der blev spundet med, holder de tynde dækhår lidt ude fra fluens krop.

Svenska fiskeguider

Många drömmer om att arbeta som fiskeguide. Men hur ser framtiden ut för dem som utbildar sig och hur står sig deras kunskaper i jämförelse med stora sportfiskeländer som USA och Nya Zeeland? FiN har besökt Tornedalens folkhögskola i Övertorneå

Text: Niclas Andersson

Foto: Niclas Andersson & Mats Christensén

Den lätt solblekta blå folkabussen studsar fram längs den gropiga vägen så att gruset yr bakom oss. Det karaktäristiska ljudet från motorn gör oss påmind om att detta inte direkt är någon rallybil, men ett perfekt transportmedel för förväntansfulla flugfiskare. Björkarna längs vägen lyser i full höstprakt, trots att det bara är andra veckan i september, och själv känner jag mig som ett litet barn inför första skoldagen. Förväntansfull spänning och nervositet ligger i luften.

Mitt intresse för svenskt flugfiske som turisträning har fört mig till Tornedalen och närmare bestämt det lilla samhället Övertorneå. Här finns nämligen Tornedalens folkhögskola, vilken idag erbjuder två högtintressanta utbildningar för den som vill arbeta med natur, äventyrsturism och inte minst sportfiske.

Det är tre av skolans elever som tagit mig med på en guidad fisketur med löfte om ett annorlunda och spännande flugfiske. Förutom Johan Lundgren, som har en tvåårig naturguideutbildning bakom sig och nu arbetar professionellt som forspaddlingsinstruktör och raftingguide såväl i Sverige som utomlands, finns också Mats Christensén och Martin Hellman med på turen.

Båda går naturguideutbildningen och de har alla mer eller mindre specialiserat sig på sportfiske och då främst flugfiskeguidningar. Johan är den som idag kommit längst. Han studerar för tillfället på en ett-årig specialinriktad fiskeguideutbildning på Tornedalens folkhögskola.

Mina kunskaper om svenska flugfiskeguider är minimal. Däremot har jag hyrt fiskeguide utomlands, så nu ska mina fiskedagar i Tornedalen ge en god jämförelse med de svenska guidernas service och kunskaper. I den

skriftliga inbjudan till guidningen, som damp ner i min brevlåda hemma i Göteborg för ungefär en månad sedan, kunde jag läsa:

"Vi kommer att flugfiska i olika jokkar som håller ett harrfiske av klart hög klass. Övernattar gör vi i tätkåta på en plats som inte ligger långt från de vatten vi ska fiska i. Här kommer vi att äta frukostar, middagar och efter avslutat fiske sitta och ljuga om dagens övningar över en kåsa rykande hett kaffe..."

Nu skulle jag få se om förväntningarna infriades.

Gudomliga jokkar

Johan rattar in folkabussen på en liten parkeringsficka vid den smala grusvägen. Medan jag själv bara behöver ta hand om min personliga utrustning, så har mina guider desto mer att bära på; kåtan, maten, köksutrustning och allt annat som hör bra vildmarks-komfort till.

Vi lämnar bilen och viker in i skogen, där vi efter cirka tio minuters lätt vandring på en smal stig kommer fram till en gudomlig liten jock, som endast några meter uppströms delar sig och visar sig vara två små fantastiska skogsjokkar. Ingen av dem är bredare än två, tre meter, ett paradiset för mig som älskar lätt flugfiske.

Vi följer den ena jokken och går ytterligare några minuter innan en glänta uppenbar sig intill vattnet och vår lägerplats är nådd. Medan Johan och Martin reser kåtan, gör Mats upp en eld och påbörjar matlagningen. Själv sjunker jag ner på marken och vilar ryggen mot en björkstam, samtidigt som jag får svar på mina frågor om fisket i jokken.

"Med den värme vi fått och det fina höstvädret, så lär vi definitivt finna va-

kande harr. Jag skulle bli mycket förvånad, om vi inte lyckas fånga någon harr på 45 till 50 centimeter. Med lite tur kanske någon riktigt stor harr runt 55 centimeter visar sig, så att du får chans att lägga en torrfluga på den. Det vore väl något! Att fånga en 55 centimeter lång harr i ett vatten, som inte är mycket mer än dubbelt så brett som harren är lång!"

Mats låter klart övertygande i sitt uttalande. Kanske lite för säker. Hans ord förvandlas snabbt till min prestationsångest. Om nu fisket är så bra, men vi trots allt inte lyckas fånga någon harr, inte ens en liten rackare, vems fel är det då..?

Prestationsångesten dämpas dock något när maten serveras. Deras kunskaper om fältmässig matlagning är mycket bra, och i sann restauranganda bjuds det självklart på kaffe med en liten kaka efter maten.

Kaffet avnjuts och under tiden avslöjas de kommande dagarnas tänkta aktiviteter. Tre jokkar ska fiskas med möjlighet till ett tidigt morgonfiske i ytterligare en jock under den fjärde och sista dagen.

Harrfiske i världsklass

Martin, Johan och Mats berättar om det fina harrfisket i jokkarna. Den samlade kaffesumpen far runt ett varv i botten på min kåsa innan jag slänger ut den. Nu är det dags att börja fiska.

Spöt tacklas upp, en 8-fotare laddad med en flytande lina i klass 3, en lätt utrustning, men i dessa små jokkar skulle man utan tvekan kunna använda sig av 7-fots spön i allt mellan klass 0 och 2. All fisk återutsätts och endast hullinglös krok används – annars skulle fisket snabbt bli fördärvat. Guiderna är väl medvetna om hur känsliga dessa

Artikelförfattaren med vacker harr från en liten skogsjokk.

vatten är och låter dem alltid vila under långa perioder. Istället alternerar man mellan flera olika jokkar med jämförbart bra fiske.

Någon kanske tycker att det är märkligt att rekommendera en så pass lätt utrustning när målet är att återutsätta alla fiskar. Men det går alldeles utmärkt att ta fisken "alaskahårt" även med sådan utrustning. Det hela hänger på tekniken att snabbt få in fisken och inte vara rädd att låta spöt jobba ordentligt.

När spöt är tacklat, vadarna påtagna och väskan med flugaskar och alla tillbehör är på plats, börjar vandringen uppströms jokken genom en ogästvänlig men vacker skog med omkullfallna träd med tjock mossa och höga tallar som trycker tätt intill höstbjörkarna. Allt känns orört och urskogsäkta.

Fiskepulsens slår allt snabbare när vi når platsen för vårt fiske. Under tiden som Mats och Martin spanar efter vak och insekter på vattenytan, sätter Johan igång en liten brasa och tar fram kaffepannan.

"Härligt! Fisken i kurvan vakar, tro-

ligen något smått i ytfilmen eller strax under ytan", ropar Mats.

Fisken i kurvan? Det är tydligen inte första gången "fisken i kurvan" har fångats. Jag känner en lätt avtrubning inombords när jag inser att denna fisk säkert har fångats tidigare av deras klienter. Det får mig att inse vad catch & release egentligen innebär, och visst smakar det mer gatukök än Operakällaren när vetskapen om att fisken fångats tidigare blir uppenbar. Varför jag tycker så vet jag egentligen inte, jag är ju trots allt en stark förespråkare för och anhängare av återutsättning. Egentligen är det hela mycket märkligt, ren dubbelmoral.

Jag reflekterar över guider jag talat med på Nya Zeeland. Inte minst minns jag ett tillfälle, när en guide avslöjade en av sina "double figures", det vill säga en öring eller regnbåge över 10 pund. Han berättade att han själv, hans kompisar och flera av hans klienter hade fångat en och samma fisk flera gånger samma år, men att den sedan blivit ruskigt skygg och selektiv. Den dagen turades jag och två kamrater om att formligen bombardera en sådan

enorm öring i en smal och djup pool. Helt utan moraliska betänkligheter över hur många gånger denna fisk fångats, provade vi hundratals flugmönster och metoder. Vi lyckades aldrig fånga den, men varken då eller idag känner jag någon tvekan över att vi fiskade på den. Och rent generellt känner jag sällan någon tvekan inför att fånga en fisk som jag själv eller någon annan fångat tidigare, så länge det bevisligen fungerar att fånga och återutsätta en fisk.

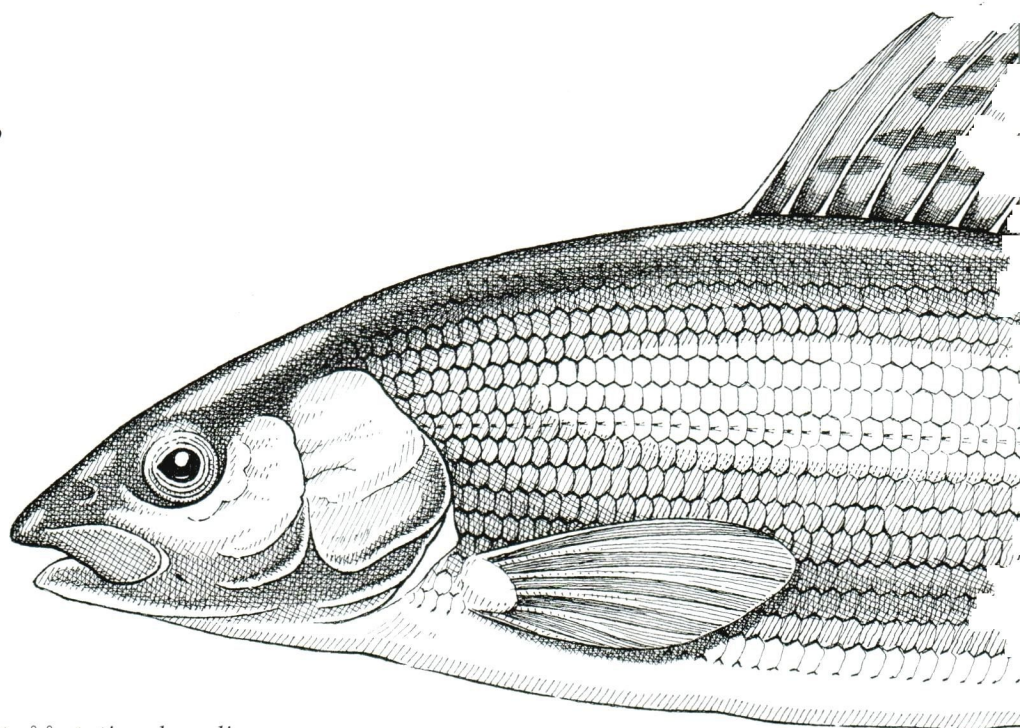
Martin väcker mig ur mina tankar. Han ligger på mage med nästippen en decimeter ovanför vattenytan.

"Det finns någon enstaka beige nattslända i krokstorlek 14 på vattnet och en och annan åslända, men främst är det fjädermygg och andra riktigt små insekter som flyter förbi", säger han.

Mats visar upp mig till en plats några meter nerströms den vakande haren. Den vakar mycket sporadiskt, men min tidigare tveksamhet inför "fisken i kurvan" byts nu till en spännande utmaning. Jag blir rekommenderad

forts på nästa sida

Svenska fiskeguider...

Harren är en intressant höstfisk. Även sent på året stiger den soliga dagar gärna till en fluga. Eftersom den är värlekare kan vi dessutom fiska efter den vid en tid då örningen är fredad.

forts från föreg sida

derad små flugor i storlek 18–28, och när det så äntligen blir dags att fiska sätter Mats på en hullinglös Syl's Midge i storlek 22 i änden av min tafs. Jag fick också en exakt beskrivning av var fisken står och var min fluga skall landa.

Hjärtat bultar allt snabbare, prestationsängesten gör sig snabbt påmind igen, adrenalinets flödar och fiskepulsen slår allt fortare. Kastet hamnar någon centimeter till höger om den plats som Mats och Johan pekade ut, och vi håller alla andan medan flugan driver ner mot fiskens ståndplats.

Hugget blir något av det häftigaste jag upplevt! Harren kommer ut från ett litet bakvatten under ett lågt videsnår längs den högra strandbrinken. Den visar först huvudet, sedan kommer ryggen med sin mäktiga fena uppspär rad och slutligen stjärtfenan. Skogsjockens lugnflytande och mystiskt mörka vatten rivs sönder i samma sekund som fisken krokas, och med en gång känner jag att detta är en skaplig fisk.

Martin hjälper mig att landa harren, som uppskattas till mellan 45 och 50 centimeter, en i mina ögon mycket fin harr, inte minst med tanke på vattnets storlek. Den hullinglösa kroken är lätt

att få loss ur mungipan och harren får simma tillbaka. Kanske blir det någon ny klient som får chansen att kasta på "fisken i kurvan".

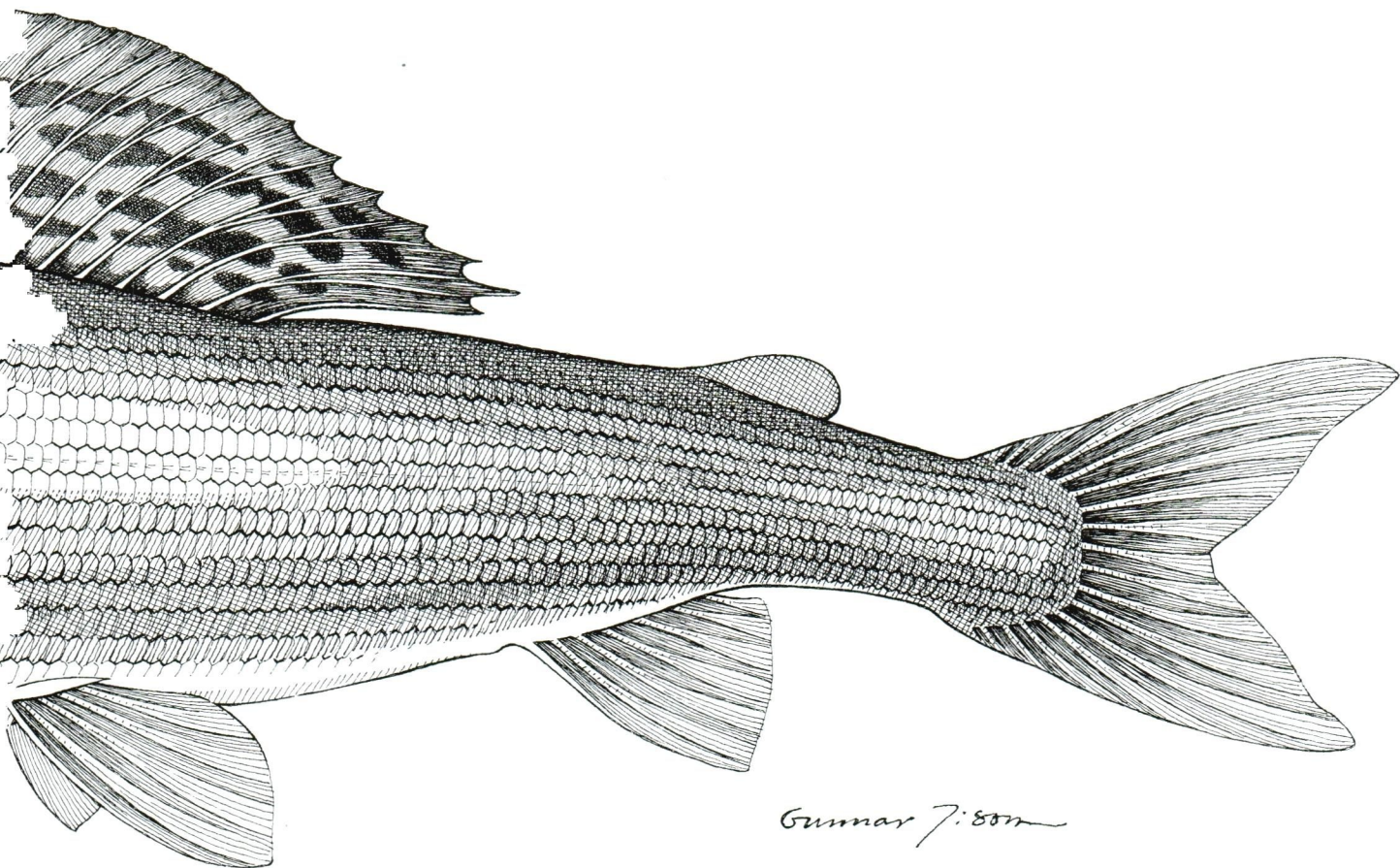
Under dagen blir jag guddad till sex fina harrar, varav fem landas. Alla tas på mycket små torrflugor och kläckare. Den minsta harren var runt 45 och den största runt 55 centimeter. Att fånga så stora harrar på så små torrflugor i ett så pass litet vatten var helt fantastiskt – och något jag aldrig skulle ha fått uppleva utan guidernas hjälp. Samtidigt lär man sig mer om insekters och fiskars beteenden, får tips om fiske- och kastteknik och ökar på det viset rent allmänt på sina egna kunskaper. Man blir helt enkelt en bättre flugfiskare efter en tur med en bra guide.

Såväl Johan som Martin och Mats är alla överens om att oseriösa och oprofessionella fiskeguider har kastat en mörk skugga över branschen under allt för lång tid, vilket medfört stor skepsis mot fiskeguider och deras verksamhet. De ser därför gärna att en stark och välfungerande organisation slöt samman välutbildade guider och tilldelade dem licenser och därmed en dokumenterad auktorisation. Det skulle vara en organisation som ställer mycket höga krav på de anslutna gui-

derna, men som samtidigt också skulle ha kontroll över utvalda fiskevatten – utan att privatisera dem – så att fisket där skulle bli attraktivt såväl för tillresande flugfiskare som för lokalbefolkningen.

Utlandskunder viktiga

Mats, Johan och Martin tror att det främst blir kunder från utlandet som kommer att anlita dem i framtiden. Men för att få till stånd en bra fiskeguidning och en ökad sportfisketurism i Sverige krävs ett bättre och i vissa fall även exklusivare fiske. Ingen av dem är förespråkare av privata vatten, men alla är övertygade om att många vatten runt om i Sverige, och då främst fjällvatten, skulle kunna skapa ett enormt bra fiske om hårdare restriktioner infördes. Att begränsa tillgängligheten och trycket på ett vatten genom att kvotera antal besökare och endast tillåta flugfiske med hullinglösa kroker och catch & release kan vara ett bra sätt. Då skulle man få vatten med flugfiske av mycket hög klass och utan att behöva stöta på folk var tionde meter. Samtidigt skulle man själv kunna få välja om man vill fiska med guide för att "få ut mest fiske för pengarna" –

eller själv försöka finna ut var fisken finns och vad den äter.

Begränsningar kring fisket minskar också slitaget. Istället för att många fiskare skapar egna eldstäder, tar till exempel en seriös guide alltid med sig sina kunder till en och samma eldstad vid varje besök. Vill vi skapa fisketurism, ge jobb åt fiskeguiden och få ett flugfiske av hög klass, så krävs vissa "upppoffringar". Vi måste tänka i nya banor; att flugfiska för flugfisket och inte för grytan. Då blir catch & release lösningen.

Vi måste också vara beredda på att det kommer utländska flugfiskare som är redo att betala dyra pengar för några dagars fiske med guide – om de vet att de är något så när ensamma vid vattnet, fisken håller hög vikt och naturen är vild och vacker. Istället för att se ner på dessa "rika jävla turister" som köper det bästa fisket, så kan vi välja att se dem som en tillgång, ett sätt att skapa ett bra fiske också för oss själva och för våra egna plånböcker. För kan vi se sambandet mellan att fisken återutsätts på ett korrekt sätt och att medelvikten därmed ökar, så inser vi att detta inte enbart gäller för kvoterade vatten med höga fiskekortspriser, utan att detta går att genomföra vid alla typer av fiskevatten.

När vi återutsatt den sista harren tycker vi alla att det räcker för dagen. För även vid catch & release fiske måste man inse att det finns en "bag limit", det gäller att hejda sig efter ett par fiskar.

Stegen tillbaka till kåtan känns lätta – maten väntar. Vi pratar om dagens fiske, om de fina harrarna, de så framgångsrika småflugorna, och inte minst, om svenska fiskeguiders framtid och vad som behövs för att få ett bättre sportfiske i vårt land. Att svensk "sportfiskepolitik" är dålig råder det inget tvivel om, trots att allt pekar på ökad lönsamhet, högre sysselsättning och bättre miljö, om man drar ett rejält streck över gamla uråldriga fiskemetoder som nät och maskmete i våra vatten.

Johan berättar att han hade besökt en välkänd del av Kalixälven för att fiska lax under en helg. Kalix älv med biflöden skulle kunna förvandlas till ett spöfiskarnas laxeldorado, ett svenskt laxfiske av världsklass med storsatsning på fisketurism.

Men det visade sig att fisket blev svårt den helgen. Det var oerhört komplicerat att undvika att fastna i alla nät med sin fluga. För trots att det rådde totalt nätfiskeförbud, så gav lokalbefolkningen blanka fan i dessa

regler – och ingen såg till att de efterföljdes.

Han berättar vidare att på ett par ställen längs Kalixälven är färsk lax den billigaste fisken att köpa, med all säkerhet olovligt fångad av lokalbor som sedan säljer den vidare svart. Med andra ord en allt igenom olaglig verksamhet. Möjligheten till ett fantastiskt laxfiske med goda turistinkomster uteblir naturligtvis. Flera fiskecamper längs Kalixälven och även längs andra älvar i Norrland har haft över 70 procent avbokningar under den gångna säsongen, eftersom lokalbefolkningens syn på fisket kommit ut via media...

Tre dagar i tre harrjokkar

Nattens frost ger ett vackert landskap under en alldeles klarblå himmel när vi vaknar dagen därpå. Det tar inte lång tid för Martin att göra upp eld och påbörja kaffekoket till frukosten, som i övrigt består av en rad olika pålägg, hjortronfil med müsli och självklart olika sorters bröd – en frukost som långt överträffar vad jag är van vid hemifrån.

forts på nästa sida

forts från föreg sida

Johan, som är något av "chefsguide" under denna tur, berättar att vi skall fiska i en ny jock inte långt från den vi fiskat föregående dag. Den är storleksmässigt lik den första, men i dess djupa, lugnflytande och mörka vatten lurar ett par fantastiska harrar. En kamrat till Johan tog tidigare under sommaren en harr på 64 centimeter just i denna jock! Och såväl Johan, Mats och Martin har fångat harrar mellan 55 och 60 centimeter där!

Vädret är utmärkt hela dagen med strålende sol. Det är också vindstilla och en ökad insektsaktivitet gör att jag får möjlighet att landa flera fina harrar. Men monsterharrarna tycks vara som bortblåsta. Ingen harr över 45 centimeter landas, men heller ingen under 40 centimeter. När dagen lider mot sitt slut stannar vi för att fiska på tre fina harrar, som står med några meters mellanrum. Tyvärr tappar jag alla, men dagen känns ändå fulländad.

När vi så beslutar oss för att gå tillbaka till kåtan, får vi se en enorm harr vaka i en 90 graders kurva tio meter uppströms. Ett tungt vak som får vattnet att gunga ända ner till oss. Johan skrattar och talar om att det var just där, precis i den kurvan, som hans kamrat tidigare under sommaren fångade sin jätteharr på 64 centimeter. Vi överlägger om varifrån det är bäst att kasta på den och vilken fluga som bör vara den rätta, men kommer snabbt fram till att det är en harr som vi inte behöver fiska på. Istället njuter vi tillsammans av att se den vaka en sista gång, innan vi vandrar tillbaka.

Jag fiskar tillsammans med Mats, Martin och Johan i sammanlagt tre dagar. De tar mig med på ett spännande fiske i tre fantastiska småjokkar i Tornedalens skogar, vilka jag aldrig skulle funnit på egen hand utan deras hjälp, och där jag får uppleva det bästa harrfiske jag någonsin varit med om. Visst har fiskeguiderna hjälpt mig till en fiskeupplevelse utöver det vanliga!

Fiskeguidar i Sverige och utomlands

Men när vi senare återvänt till Övertorneå och Tornedalens folkhögskola

för att sista kvällen tillsammans njuta av bastubad och för att diskutera de gångna dagarnas aktiviteter, kan jag ändå inte låta bli att erkänna att det känns som om den guideade fisketuren saknat ett visst mått av professionalism. Visst har alla tre varit mycket duktiga, och visst har det som utlovats uppfyllts, men något saknas...

När jag säger detta är det i jämförelse med de fiskeguidar jag anlitat i

nar man förvisso lunch och har god känsla för all form av service, men främst är de ute för att visa sina klienter var de riktigt stora fiskarna står, och de vet vilken fluga man skall fiska med. De bästa guiderna har en ruskigt god kunskap om flugvalet och deras ögon har utvecklats till rena "fiskerdarn". De ser med garanti fiskar som deras kunder skulle ha missat på egen hand.

Mina guider utanför Tornedalens folkhögskola i Övertorneå; från vänster Mats, Martin och Johan.

Men även utomlands finns det guider som är dåliga. Ja, ruskigt dåliga. För att råda bot på detta har man till exempel på Nya Zeeland en organisation som licensierar de anslutna guiderna som uppfyller de krav organisationen ställer. De anslutna guiderna blir därmed auktoriserade flugfiskeguidar och är själva delaktiga i diskussionerna kring sitt lands sportfiskeframtid. Svenska fiskeguidar måste här ta efter sina utländska kollegor för att nå upp till samma nivå. Det är ju trots allt samma internationella kunder som kommer att vilja ha en guide här i Sverige.

USA och Nya Zeeland, två länder med stark sportfisketurism och därmed också mångårig erfarenhet av fiskeguidning. Det är kanske orättvist att jämföra med två så extrema sportfiskeländer, men något skall man jämföra med och sträva mot.

Johan berättar, att bland lärarna och föreläsarna på den fiskeguideutbildning han går, så är det egentligen bara Gunnar Westrin som har någon som helst erfarenhet av fiskeguidning. Detta är kanske egentligen inte så konstigt, eftersom fiskeguidning är så pass nytt i Sverige. Men även om det inte finns så många fiskeguidar i Sverige, så vet jag att det finns svenska guider som arbetat professionellt under många år utomlands, och det är dessa som kan tillföra den svenska utbildningen kunskaper.

Den svenska utbildningen av fiskeguide står och trampar på sitt första trappsteg, och det är långt upp till översta våningen. Vad jag själv saknar är en proffsigare framtoning. Det får inte bli för mycket kaffekokande och "det går nog bra med vilken fluga som helst" attityd. Jämför man med utländska fiskeguidar, som har guidat fisketurister på heltid i flera år, så ord-

För en svensk fiskeguide är dock säsongen begränsad på grund av vårt klimat. Så det gäller att ha en bisyssla. För Johan, Martin och Mats är det inga problem att förlänga sin säsong. De är alla kunniga inom skidåkning, rafting och jakt med mera. Just kombinationsguidningar tror de kommer att vara en del av deras framtida arbetsmarknad. Johan kan inte låta bli att jämföra med de regler som gäller för utländska jägare som till exempel vill jaga ripa i de svenska fjällen. De måste använda sig av en auktoriserad jaktguide. Tänk om fisket i vårt land skulle kunna bli så bra att utländska turister helt självklart och utan invändning betalade både fiskekort och guide för att över huvud taget få lov att blöta en fluga.

När den sista skopan vatten kastats på bastuaggregatets heta stenar passar jag på att fråga dem vad de tror att de gör om fem år. Mats tror sig arbeta främst som off pist guide i British Columbia eller i nordvästra USA, främst med extrem skidåkning och så kallad "heli-skiing". Sommartid blir det troligen flugfiskeguidning i Montana. Martin siktar på arbete på någon

forts på sid 54

Fiske på cykelavstånd

Om vårt behov av närvoatten

Text & foto: Lars-Göran Halvdansson

Visst ska vi planera för och drömma om sommarens fiske i fjärran vatten, men det är kanske trots allt våra nära hemvatten som betyder mest för vårt flugfiske

Vid en av de vardagliga konversationerna hemma vid köksbordet kom en dag, lite av en slump, en eventuell framtida flytt på tal. Planerna var på intet sätt förankrade och det intressanta i sammanhanget var inte just flytten som sådan, utan den omedelbara reaktion som väcktes inom mig. Spontant utbrast jag:

– Om vi flyttar, så måste det bli till en plats där det finns ett bra fiskevatten i närheten!

Utspelet kom spontant, men inom mig kände jag att övertygelsen var mycket djupt förankrad. Det som hittills betraktats som självklart lyftes nu plötsligt upp till ytan. Behovet av att inom närområdet kunna förfoga över ett fiskevatten av god kvalitet är att betrakta närmast som en grundläggande instinkt.

Men vad är då ett "fiskevatten av god kvalitet"?

Själv är jag bosatt i det västerbottniska kustlandet, några mil norr om universitetsstaden Umeå och kan sägas ha den stora lyckan att ha ett flertal närvatten att plocka russinerna ur. Rickleån med sitt goda havsöringsfiske är känd även utanför de lokala kretsarna, och havet lockar alltid med sitt bestånd av kustharr. Men det finns ett vatten som jag gärna besöker och som sannolikt aldrig kommer att figurera i någon reportageartikel. En anspråkslös liten regnbågstjärn, inom cykelavstånd från hemmet, har fått en plats bland den exklusiva skara pärlor som mina favoritfiskevatten utgör.

Regnbågstjärnen är i mångt och mycket lik alla de övriga sjöar med inplanterad fisk vi har runt om i landet. På premiärdagen, traditionsenligt dagen före midsommaraftonen, invaderas den lilla tjärnen av människor som kanske aldrig annars håller i ett spö än just den dagen. För den skull skall man på intet sätt förakta förfarandet då fiskepremiärerna brukar ha en antydning av folkfest över sig. Men det är inte på premiärdagen som fisket för min del är intressant, utan den tid som följer därefter.

Då antalet besökare ju längre säsongen lider alltmer tunnas ut, medan fisket i mitt tycke går åt motsatt håll och blir mer och mer intressant.

Tjärnen har en speciell plats i mitt hjärta, inte minst för att det var här som allt för egen del tog sin början. Tre unga grabbar som knappt hört talas om flugfiske var ivriga besökare i sjön i mitten på 70-talet. Plötsligt en dag hade en av dem ett flugspö i handen. På en ranglig flytbrygga stod denne yngling, ivrigt påhejad av sina kamrater, och lyckades med osäkert handlag vifta ut sin torrfluga på en oljebank sjöyta. Torrflugan försvann i en kaskad av vatten, spöet stod i båge och tre unga fiskare tjöt av upphetsning. Den dagen föddes tre flugfiskare, och jag hade upptäckt en hemlig skatt.

Jag utgör på intet sätt något undantag vad gäller att drömma mig bort till avlägsna exklusiva fiskevatten. En stor del av tiden under framförallt vintern åtgår till att begrunda allehanda fjällkartor, dryfta funderingar med fiskekompisar och drömma sig fram till nästa resa. Och visst, resorna till avlägsnare delar av vårt avlänga land är något

som jag svårligen skulle avstå från. Men tiden däremellan skulle bli ohållbar om inte fisket på hemmaplan fanns. Så exklusiva och avlägsna vatten i all ära, det finns fördelar med ett närvatten som svårligen kan uppnås i de mer avlägsna resmålen. Det är tvivelsutan så att ju bättre man känner ett vatten, desto lättare är det också att få fisk. Medan de allra flesta resorna till nya och okända vatten brukar inledas med ett lite vilset letande, så är istället förhållandet vid mina hemnavatten det rakt motsatta. Jag känner varenda liten vassvik, vartenda grund, och höll jag på att säga, varenda fisk i vattnet i min lilla regnbågstjärn. Och faktiskt är det så att fiskeupplevelserna vid regnbågstjärnen i många fall väl kan mäta sig med de fiskeupplevelser jag haft vid vatten mildtals in i fjällvärlden.

Hösten brukar vara en verklig höjdpunkt vad gäller just regnbågfsket. Vattnet har kylts av rejält vilket innebär att fisken piggnat till efter sommarens mer badvänliga temperaturer, regnbågarna har förvildats och blivit mer svårfångade. Och det bästa av allt, när hösten kommer brukar regnbågen anamma beteendet att patrullera helt strandnära och lugnt plocka i sig av ytfödan. De senaste höstarna här uppe i norr skulle också komma att bli speciella med anledning av att vi upplevt några av de varmaste septemberdagar som vi någonsin haft. Det här gav också utrymme för ett av de mer spännande fisken jag upplevt.

Vi anlände till regnbågstjärnen på kvällskvisten, jag och min flickvän. Vädret var varmt, riktigt varmt för att vara den andra veckan i september, och faktiskt hade jag när vi fiskade kvällen innan blivit myggbiten i kolmörkret vid tjärnen. Högst ovanligt såtillvida att kolmörka septemberkvällar på dessa breddgrader brukar vara liktydiga med temperaturer i närheten av nollstrecket. Men denna höstkväll utgjorde ett välkommet undantag.

Vattenytan låg blank som en spegel och ett tunt dis hängde över sjön. Kvällen innan hade resulterat i ett par missade mothugg på ett av mina absoluta favoritställen, så denna afton styrdes stegen direkt dit. Platsen är ett vadarställe där man 30 meter ut från stranden kan stå i knädjupt vatten med en djupkant utanför, och bara lägga ut flugan några meter och sedan vänta. Regnbågen brukar ha för vana att patrullera kanten utanför, och de först livstecknen brukar inte låta vänta på sig.

Vadarna rullades upp och en liten svartkroppad grizzlyhacklad torrfluga knöts till tafsens. Vattnet intill stranden var inte mer än ankeldjupt då vattenståndet i sjön var förhållandevis lågt. Med försiktiga kliv över alla de förrådiska stenar som brukade bringa en ur balans manövrerade jag mig ut mot djupkanten. Flickvännen hade stannat på halva vägen efter sjön, men den är inte större än att vi likväl hade kontakt med varandra.

Löslinan repades av rullen och luftkastandet tog sin början. Som vanligt var den allestädes närvarande instinkten att kasta långt närvarande, så efter en slags kompromiss ombords landade flugan kanske tolv meter bort. Efter bara ett fåtal minuter bröts ytan av ett försiktigt vak snett till

vänster om min position, på ungefär halva den distans där jag lagt min fluga. Försiktigt drogs linan in så pass mycket att den gick att lyfta utan störningar, och flugan lades några meter till höger om den position där fisken visat sig. Flugan hann inte mer än landa innan den försvann, men oturen från gårdagen höll i sig. Mothugget resulterade inte i något annat än att linan kom svischande tillbaka. Ett nytt snabbt utlägg resulterade däremot, faktiskt då regnbågen inte brukar ta igen, i fast fisk. Snart kunde jag landa en fin, kilotung höstregnbåge.

Skymningen var kommen en bra bit och diset som hängde i luften skapade en stämning som var närmast trolsk. Regnbågen hade i takt med det alltmer avtagande ljuset också släppt alla sina hämningar. Nu vakade fisken inte bara runtomkring mina ben, utan även innanför mig. I den grunda vegetationsrika viken mellan min position och stranden gick åtminstone två fiskar och betade i sig av för ögat osynliga godsaker. Några riskfyllda företag med att försöka kroka och drilla en regnbåge inne i vassen fanns det emellertid ingen anledning att ge sig in på. Det fanns fullt tillräckligt med presumtiva mål ute på de fria vattenytorna.

Flickvännen passerade bakom mig på den nu helt kolsvarta strandkanten och snart lystes den bortomliggande udden upp av ett värmande ljussken. Det var kaffe i antågande! Men först fick "Grizzlyhacklet" byta plats med en oförtyngd Black and Peacock i storlek 16. Ett mönster som i mindre storlekar är ett utmärkt val när regnbågen stilla plockar födan strax under ytan. Flugan visade sig något motsträvigt då den oförtyngd inte riktigt ville släppa ytspänningen. Men vis av erfarenheten lät jag den ligga, hängande i ytfilmen. Den lilla svarta skapelsen var i skymningsljuset skönjbar endast tack vare det korta avståndet. Några tjugometerskast fanns det definitivt ingen anledning att försöka prestera.

En rörelse, kanske tio meter till vänster, fick mig att vrida huvudet. Jodå, visst var det en på ingående. Snart bröts ytan igen, några meter närmare denna gång, av en spetsig ryggfena som makligt fullbordade den rullande rörelsen. Vaken är så försiktiga att vattenytan bara sekunderna senare är lika blank som innan. Grantopporna som framträdde genom diset mot natthimlen tittade tysta på. Än en gång bröts ytan av en fiskrygg rakt utanför mig. Flugan låg något till höger, men avståndet var det rätta. Skulle den ta, eller bara gå förbi? Diset och mörkret blev om möjligt ännu tätare.

Världen runtomkring tonades ner. Helt ljudlöst försvann så den svaga silhuett jag fokuserat på. Spöet lyftes lika lugnt som flugan försvunnit. Regnbågen svarade omedelbart med en snabb rusning. Men snart gled kvällens andra fisk in i hävens omslutande garn. Regnbågen sändes till fjärran fiskevatten med ett slag i skallen och den nervpirrande vadningen in mot land vidtogs.

Väl iland och framme vid den lilla udde, där flickvännen iordningställt en sotpanna med svart kaffe, började tankarna så smått att landa. Vad vi just upplevde var en förtrollad kväll och faktum är att vi skulle ha kunnat befinna oss precis var som helst. Vad jag menar är att fiske i mångt och mycket blir vad man gör det till.

Fiske är inte bara att fiska, säger ju det gamla talesättet. Naturligtvis måste någon form av fångstupplevelse finnas med i hanteringen, annars hade vi ju lika gärna kunnat lämna flugspöna hemma. Men vad vi bör göra är att värde-

ra vårt fiske på ett annorlunda sätt. Det behöver inte med nödvändighet vara så att upplevelsen att sitta vid en fjärran fjälltjärn är större än en kvälls fiske vid regnbågssjön hemmavid.

Låt mig då med en gång bli tydlig. Våra orörda vatten, fjärran som nära, är ovärderliga skatter som aldrig kan ersättas med inplanterade. Jag kommer alltid att fortsätta resa till orörda vatten, och jag kommer så länge jag lever att kämpa med näbbar och klor för bevarandet av dem. Men för den skull ska vi inte förakta de alternativ vi har på hemmaplan. De behövs, inte minst för att våra ungdomar ska ha någonstans att ta de första trevande stegen mot ett förhoppningsvis långt flugfiskarliv. Upplevelsen

som ett fjärran liggande.

Elden kastade sitt värmande sken i flickvännens ansikte och jag höjde min kåsa för att smaka de första dropparna av den livgivande drycken. Men kåsan med dess innehåll stannade halvvägs mot det tilltänkta målet. Bara strax utanför strandkanten till den lilla udden där vi satt vakade en fisk.

Naturligtvis kunde jag inte låta en sådan chans passera utan att pröva lyckan. Jag greppade flugspöet, gick ett fåtal meter, men såg till att stanna en bit från vattenbrynet.

Jag lade ett kort kast, kanske fyra-fem meter, och började ta hem flugan med en långsam handtwist. Själva flugan var nu helt omöjlig att urskilja, om den fortfarande flöt eller hade sjunkit hade jag ingen aning om. Bara ett par meter utanför den sten, som jag normalt brukar stå på, syntes en svag rörelse i ytan.

Tankeverksamheten var för en gång skull rätt programmerad och mothugget blev – med tanke på den korta linan – väl avvägt. Fisken satt och efter en stund kunde jag landa kvällens tredje "höstbåge". Fisken returnerades emellertid då kvoten för kvällen kändes fylld.

Vi drack vårt kaffe och dryftade våra tankar tills elden falnat och vi fann för gott att återvända hem. Jag lät blicken vandra en sista gång utöver den knappt skönjbara vattenytan.

Mitt hemmavatten är bara en av många oansenliga regnbågssjöar vi har i vårt land. Men icke desto mindre är dess värde för mig oerhört stort.

Regnbågen har stundtals fått ett sämre rykte än den förtjänar. Som flugfisk är den en utomordentligt trevlig bekantskap. Förvildad, en längre tid efter utsättningen, kan den också vara ordentligt selektiv.

Som småelver flest er Storelva best på høy vannføring.

Lita elv – stor ørret

Lenge var Storelva som renner fra innsjøen Vegår og munner ut i Sandnesfjorden en godt bevart hemmelighet, en liten perle hvor bare lokalkjente fiskere snek seg gjennom krattskogen på nattlig jakt etter stor sjørret

Text, foto & karta: Terje Bomann-Larsen

Storelva er et vanlig navn på elver i Norge, de fleste er ganske små. Det gjelder også den som renner fra innsjøen Vegår og munner ut i Sandnesfjorden mellom Risør og Tvedestrand i Aust-Agder. Lenge var den en godt bevart hemmelighet, en liten perle hvor bare lokalkjente fiskere snek seg gjennom krattskogen på nattlig jakt etter stor sjørret. For det var og er sjørreten som teller i Storelva. Forsuring hadde nesten knekket laksestammen, og ørreten fikk breie seg uten større konkurranse. Men også den fikk problemer, og tidlig på 80-tal-

*Resultatet etter min første kveld i Storelva:
Hvilken velkomst!*

let var fisket dårlig. Også i innsjøen Vegår gikk bestanden sterkt tilbake, og alarmen gikk. I 1985 ble Vegår kalket, først og fremst for å redde den verdifulle storørretstammen. Dette fikk naturligvis positive følger for Storelva, som også fikk egen kalkdoserer i 1996, og fisket tok seg opp igjen. Godt fiske ryktes, og sakte men sikkert kom Storelva ut fra glemselens mørke. Omtaler i blader og egne sider på internett (www.flyshop.no) hjalp godt til, og nå finner også tilreisende fiskere fram til den lille sørlandselva.

Som en av disse kom jeg for første

gang i august 1999. Sammen med min datter Ingrid på tolv var jeg på utkikk etter en fiskeplass hvor hun kunne få ut flua uten kompliserte spesialkast. Men slike plasser er ikke lette å finne når elva går så flomstor som små elver bør gjøre for å gi godt fiske. Til slutt endte vi opp på et jorde nær bilveien. Ingrid startet midt på strekningen, mens jeg gikk opp i svingen øverst. Det var midt på dagen, sola skinte og jeg hadde ikke all verdens tro på ørretbett i den ganske rolige elva. Hølen i svingen virket dyp, så jeg tacklet opp med sink tip. Kanskje ei langsomt og dypt fisket nymfe kunne lokke en forsiktig ørret til hugg? Jeg hadde ikke fisket lenge før jeg kjente et kort, men bestemt drag i snøret. Det var ikke småfisk. Jeg gjentok kastet, men uten reaksjon. Kanskje til kvelden...?

Resten av dagen gikk for det meste til rekognosering. Dette er noe jeg alltid gjør når jeg kommer ny til ei sjørretelv som skal fiskes etter mørkets frembrudd. Dagslyset brukes til å finne gode fiskeplasser, undersøke vade- og kastemuligheter. Vi tok først for oss strekningen nedenfor laksetrappa ved Fosstveit. Fra de fleste elver er jeg vant med at fisket er best nedenfor slike vandringshinder, men i Storelva er det faktisk omvendt. Riktignok finnes det fine strekninger nedenfor Fosstveit, og om det er laksen du søker, er dette kanskje rette stedet. I hvertfall viser undersøkelser at de nederste 4 kilometrene domineres av lakseunger, mens sjørreten overtar lenger oppe i vassdraget.

Kveld ved svingen

Vi fisket av noen lovende plasser, men hverken laks eller ørret viste interesse, så da kvelden kom var jeg tilbake ved utgangspunktet; svingen ved jordet. Med tanke på natta hadde jeg skiftet til flytesnøre og svart flue, men klokka var bare åtte, og fortsatt var det dagslys. Skulle jeg vente på mørket eller prøve noen forsiktige kast? Elva lå i kveldsskygge, og min erfaring fra andre sørlandselver tilsa at fisket ofte kunne være bra i tida mellom solnedgang og svart natt. Disse elvene er mer whisky enn gin, og fisken mindre lettskremt enn i vestlandselvene som ofte er omtalt i litteraturen. Uansett, – fiskefeberen seiret over tålmodigheten, og snart svingte flua inn over standplassen hvor jeg hadde napp på formiddagen.

Forberedt, men likevel overrumplet av hissigheten i hugget fikk jeg reist

forts på næsta sida

Over: Ingrid på jordet. Med forsiktig opptreden kan sjørreten lures også i dagslys.

Midten: Fiskestien opp fra Fosstveit er godt merket og opptråkket.

Under: Stien fører opp til de stille lonene hvor nattfiske anbefales.

Ørreten var like lang, men blankere og litt feitere enn den første. To flotte ørreter – dette tegnet til å bli ei sjørretnatt av de store!

fortsfrån föreg sida

stangtoppen og dempet sjokket da ørreten skar nedstrøms, og etter noen minutter kunne jeg løfte min første Storelvrørret i håven. Vekta viste 1,7. Skumringen senket seg mens jeg fortsatte ned mot plassen hvor Ingrid hadde fisket før på dagen. En fiskerygg viste seg ute i strømmen, og hjertefrekvensen økte da jeg plaserte flua ovenfor vaket. Et kraftig rykk viste at fisken var interessert, og på neste kast satt den. 9-foteren hadde jobben, og vel så det, innen ørret nummer to var klar for nettmaskene. Den var like lang, men blankere og litt feitere enn den første, – antagelig kommet opp på den siste flommen. To flotte ørreter, og ennå var det tidlig på kvelden! Dette tegnet til å bli ei sjørretnatt av de store. Men nei. Allerede før den siste fisken var landet dampet frostrøyken av elva, og etter hvert ble det grøssende kaldt. Jeg fisket til det var stup mørkt, men det var og ble dødt.

Neste dag fikk vi selskap. Jeg hadde lovet fiskekamerat Leif en rapport fra den første kvelden, og meldingen som lå på mobilsvareren hadde satt fart i både ham og sønnen Andreas. Også denne formiddagen brukte vi til å bli bedre kjent. Vi fulgte fiskestien oppstrøms fra Fosstveit, langs et flere hundre meter langt stryk som ikke umiddelbart innbød til fiske. Og det er i grunnen typisk for Storelva. Her er få markante høler, men lange, sammenhengende partier med enten stri eller rolig elv. Dette gjør elva mange steder vanskelig å lese, og særlig ved stor vannføring er det ikke enkelt for en ukjent å finne ørretens standplasser.

På den lange, rolige strekningen ovenfor stryket så vi fisk som veltet seg i vannskorpa og tente fiskelysten. I perioder med lav vannstand er dette de lokale fiskernes favorittstrekning for nattfiske, men den blanke elva er vanskelig å fiske i dagslys, og det er ikke lett å få ut flua. I flom går elva brådyp helt inn til bredden hvor vegetasjonen de fleste steder er ganske tett. Etter noen forsøk fant vi ut at dette ikke var stedet

for kveldsfiske med uerfarne kastere på laget.

Ved solnedgang var vi derfor tilbake på jordet ved veien. Nå er ikke denne strekningen særlig lang, så vi fant det fornuftig å dele oss. Ingrid og jeg gikk

Elveeierlagets oppslag taler for seg: Nå er det laks det skal satses på.

videre nedstrøms, med avtale om at Andreas og Leif skulle komme etter senere. Ved Lilleholt fant vi en klassisk høl som viste seg å være en populær fiskeplass. Her har elveeierlaget satt opp bord og benker, samt en "gapahuk" til beskyttelse mot vind og regn. Ønsker man en prat med andre fiskere, er det bare å ta turen hit. Og det kan lønne seg, for de lokale fiskerne er åpne og forteller gjerne om elva si.

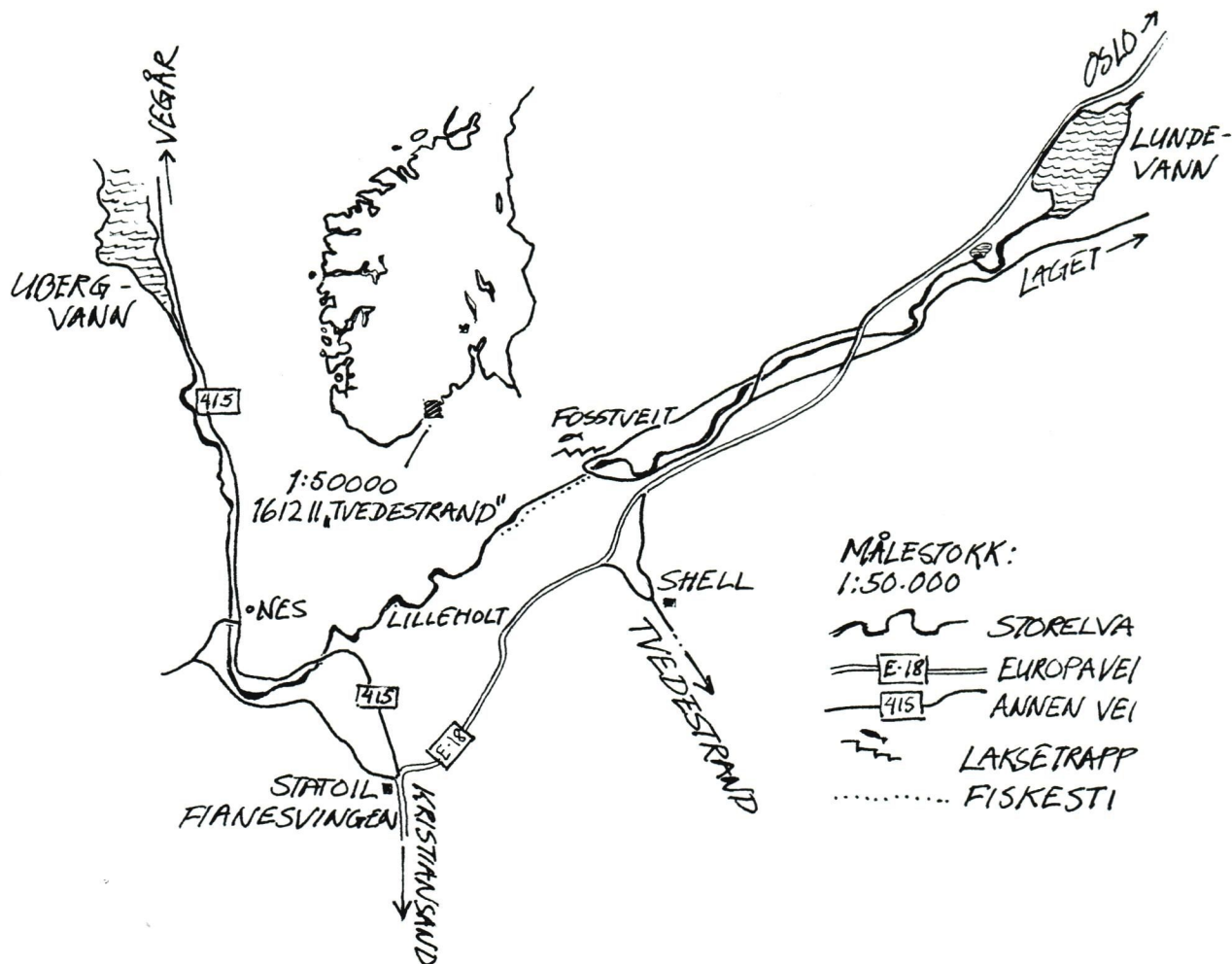
Felles for alle vi møter er at de er opptatt av sjørreten og skeptiske til at elveeierlaget nå satses offensivt for å få laksen opp i vassdraget. Og det forstår vi. Storelva er den eneste elva i Agderfylkene som har en sterk stedegen stamme av storvokst sjørret. Riktignok dominerer sjørreten også i noen elver som ikke kalkes til "laksenivå", men snittvekta i disse ligger ca. halvkioloen lavere enn i Storelva hvor den er ca. 1,5. Og snittvekta sier ikke alt, for hos ørreten trekkes den ned av småfisk godt under kioloen, så selv om snittet for laks ligger på ca. 2, er det vel så mye stor ørret som laks i vassdraget. Ørreter på fire kilo eller mer er slett ikke sjeldne. Lokalkjente kan komme opp i sesongsnitt på 2,5 kilo, og da er det snakk om mange fisk!

Så hva skal vi med laks? Svaret er vel her som de fleste andre steder: Penger. Det er penger i laks, i hvertfall er det hva alle norske elveeiere tror. Men om Storelva har noe potensiale som lakselv er det ingen som vet. Rett nok har det alltid vært laks i den nedre delen, men trappa ved Fosstveit ble bygget så sent som i 1975, og allerede da var elva for sur til at laksen kunne etablere seg lenger opp. Sjørreten på sin side har store gyteområder i de mange sideelvene og bekkene i vassdraget. Den vil sikkert klare seg, men fiskerne er bekymret for at laksen kanskje vil fortrenge den fra hovedelva hvor fisket foregår. For alle her er enige om at stor sjørret er en overlegen sportsfisk, og at ressursene bør brukes på den.

Men hvor ble det av Leif og Andreas? Mørket senket seg, og siden det meste virket dødt startet vi vandringen tilbake mot bilen. Oppe på jordet skimtet vi to skikkelser. Det plasket hissig i strømmen, og Andreas skrek i fistel. På nærmere hold kunne vi se at stanga til Leif sto i hjelpenn, og før vi rakk helt bort lå en vakker ørret på snaue halvannen kilo i håven hans. Så fikk vi forklaringen på hvorfor de aldri dukket opp ved Lilleholt:

I graset lå ikke mindre enn fire ørreter på lit de parade. I tillegg til den siste var det en på 1,6 og to småtasser på 7–8 hekto.

Også blind høne kan finne korn. Ordtaket er ikke bare betegnende for Leifs store kveld, men også for min egen pangstart dagen før. Våre erfaringer viser at selv om Storelva er ei elv det tar tid å bli kjent med, er du slett ikke sjanseløs som nykommer. Men senere besøk har vist at det ikke alltid er like lett, og at det ikke alltid står bitevillig fisk og venter ved "jordet vårt". Derfor lønner det seg å fortsette utforskingen, og neste sommer skal jeg besøke elva ved lav vannføring, kanskje uten fiskestang i det hele tatt. Da kan jeg finne standplasser som ikke avsløres når elva går i flom. For Storelva frister til flere forsøk, og kanskje kan jeg lure en av de virkelig store...

Storelva fra Ubergvann til Lundevann

Storelva starter sitt løp fra innsjøen Vegår, og renner ut i Sandnesfjorden ved Laget. Laks og sjørret går opp til kalkdossieren ved Hauglandsfossen, totalt ca. 25 kilometer. Den mest interessante fiskestrekningen er de ca. 12 kilometrene fra Ubergvann til Lundevann. Ovenfor Hauglandfossen kan det være bra ørretfiske, særlig på våren og høsten da større ørret slipper seg ned fra Vegår. Også innsjøen kan by på godt fluefiske på forsommeren. Fra 15. mai kan man også fiske sjørret i strømmen mellom Songevann og Sandnesfjorden (eget fiskekort), og før dette er det gode muligheter ute i fjorden.

Fiskekort: Døgn: Nok 100.-, uke: Nok 200.-. Depositum, Nok 100.- fåes tilbake mot fangstrapp. Kort kan kjøpes på Statoil i Fianesvingen på E-18 (døgnåpen) eller Shell i Amtmannsvingen (avkjøring mot Tvedestrand). Kortene selges i ubegrenset antall og gjelder for hele elva med unntak av kortere private soner.

Fisketider: 1. juni til 20. september for sjørret og 15. juli til 20. september for laks. I perioden 1. juni til 15. juli er elva kun åpen for nattfiske, fra kl. 23.00 til 06.00. Da vannføringen ofte er lav og temperaturen høy i sommermånedene, er fisket som regel best i august og september, etter det første høstregnet.

Egnet utstyr: Enhånds fluestang, 9–10 fot. Flytesnøre med synkefortom, AFTM 5–7. Vading forekommer, men vadebukse er ikke nødvendig. Skrittstøvler holder i massevis.

Fluer: "Klassiske" sjørretfluer med svart kropp og hårvinge, gjerne med et innslag av skarpt rødt eller orange. På dag og tidlig kveldstid fisket vi med små fluer (dobbel ørretkrok 6–10), men i mørket kan man gjerne gå opp i krokstørrelse. Leif tok sin siste på en stor muddler som stripet på tvers av strømmen, en teknikk som har vist seg effektiv i flere sørlandselver når mørket senker seg.

Overnatting: Det finnes få muligheter i Storelvas umiddelbare nærhet. Det nærmeste er Nes Pension ved E-18 for Fianesvingen (tlf 37160444). Dessuten er det en campingplass ved Laget.

Annet: Om fisket skulle slå helt feil, så finnes det en 18 hulls golfbane ved Nes...

Historiska öringflugor

Historiska repliker av gamla öringflugor är minst lika fascinerande som de klassiska laxflugorna

Text & foto: Gunnar Johnson

Alla fånglas vi av de klassiska laxflugorna och många flugbindare har också försökt åter skapa deras skönhet genom att binda nutida repliker av de gamla mönstren. Intresset har också medfört att dagens flugfiskare har en ganska god inblick i hur de fulldressade laxflugorna såg ut under den viktorianska eran. Litteraturen om laxflugor från denna tid är också mycket rik och det är relativt lätt att finna detaljerade bindbeskrivningar.

Dagens kunskap om öringflugornas utseende under äldre tid är däremot inte lika stor. Men det finns äldre litteratur med bindbeskrivningar också på öringflugor, även om mycket tyder på att dessa varierades åtskilligt i lokala mönster för olika vattendrag och regioner. Genom att öringflugorna var enklare och inte lika iögonenfallande, utan snarare diskreta både i storlek och färg, var man kanske inte lika angelägen att spara gamla öringflugor från generation till generation. Många askar med öringflugor försvann därför troligen när gamla dödsbon skingrades.

Personligen har jag många gånger funnit öringflugor från gången tid väl så vackra som de gamla laxflugorna. För en del år sedan roade jag

mig därför en vinter med att binda några repliker efter original av irländska loughflugor, som jag fann avbildade på foton i J R Harris "An Angler's Entomology". De flesta flugorna på bilderna i Harris bok är dokumenterade till 1800-talet, men de två repliker jag visar här är bundna efter original som i Harris bok är daterade till omkring 1790.

Flugorna är inte enskilda mönster utan bör närmast ses som typiska för sin region och tid. De är bundna på modern streamerkrok, som jag avhärdat och bockat om till rätt form, varefter de behandlats i saltlake för att få sitt åldrade utseende. Tafsarna består av tvinnade hästtagel från en ridskola.

Kanske kan detta uppslag inspirera även andra att försöka tränga djupare in i de äldre öringflugornas historia. Den är minst lika fascinerande som de gamla laxflugornas.

När jag för flera år sedan band flugorna här intill, var de endast avsedda som julhälsningar till goda vänner utan krav på exakt kopiering av originalen. Den som vill göra historiskt riktiga repliker bör naturligtvis ägna arbetet större noggrannhet än jag gjorde den gången.

Överst: Replik av fluga; enligt Harris bunden 1791 "for use on Lough Sheelin, Kinail, Ennel and lakes in general".

Underst: Replik efter förebild av en serie flugor med tunn upprättstående vinge bundna 1789 av Thos. Cummess för Lough Mask. Båda flugorna är att betrakta som typflugor och är inte i material och varje detalj en exakt kopia av originalen.

BOK- BITEN

Redaktör Jan Sekander

Rolf Smedmans sista bok

Året före sin död arbetade Rolf Smedman med boken "Spelvårar och sländedans", som nu utkommit postumt på Setterns förlag. I boken berättar Rolf om barn- och ungdomsårens tidiga jakt- och fisketurer, vilka präglade hans syn på naturen och påverkade hela hans gärning som konstnär och författare. Rolf Smedmans grundliga naturkunskaper och långa erfarenhet gjorde honom till en mycket skicklig flugfiskare. Därtill var han en berättare av rang – något vi ofta såg prov på i Flugfiske i Norden, där vi hade glädjen att räkna honom som flitig medarbetare.

Jan Sekander

Rolf Smedman: *Spelvårar och sländedans*. Utgiven på Bokförlaget Settern. Inbunden, 72 sidor. Cirkapris 231 kronor. Pris från FiN 210 kronor.

Rolf Smedman fick aldrig se den bok han skrev året före sin allt för tidiga bortgång och som ger bakgrunden till hela hans författar- och konstnärskap. "Spelvårar och sländedans" är hågkomster från barn- och ungdomsåren, från en tid då skogarna var fulla av orre och tjäder och strömmarna hyste mängder av fisk.

Det här är ingen utpräglad fiskebok, även om flugfisket löper som en röd tråd genom texten. Det är egentligen heller ingen renodlad jaktbok, trots att boken innehåller jaktskildringar. Snarare då en bok om kärleken till naturen och med minnen från det författaren kallar "Gammelsverige".

Vi känner igen tonen från "Strömmande vatten" – den kanske finaste boken med flugfiskeskildringar utgiven på svenska språket. I "Spelvårar och sländedans" får läsaren bakgrunden till författarens uppväxtår, som för alltid präglade hans syn på naturen, sportfisket och jakten. Rolf Smedman

tar oss med på långspömete med dunkrok i sin barndoms Gnarpså och till harjakter och besök i tjäderskogen. Naturupplevelsen, i alla dess former, står alltid i centrum för berättelsen.

Som läsare drar man osökt paralleller till dagens konstlade put & take fiske och inser samtidigt hur vi numera lever under miljöhot, vilka var lyckligt okända då Rolf Smedman som ung fiskade längs Gnarpsån, Ljungan och vid Juniskär. Med ett sting i hjärtat påminns vi också hur vi bytt den rena och äkta naturupplevelsen mot en allt större fokusering på utrustning och teknik, medan vår kunskap om fisken och fisket kanske inte alltid hållit jämna steg...

"Spelvårar och sländedans" är till antalet sidor ingen omfångsrik bok. Men till innehållet är den synnerligen rik. På samma sätt som "Strömmande vatten" bör den läsas med eftertanke och njutas i små portioner, där man tillåter sig vila på orden. Rolf Smedman skriver en enkel prosa, men språkligt är hans text fylld av stilistiskt väl valda ord och uttryck, vilka man kanske inte alltid fångar upp vid en första genomläsning.

Rolf Smedmans sista bok blir på många sätt hans testamente till senare generationers flugfiskare. I "Spelvårar och sländedans" visar han på det arv vi alla bär med oss, men som förblekat genom det senaste halvseklets snabba nedmontering av "Gammelsverige" och inflyttningen från landsbygden till industri- och IT-samhällets urbana miljöer.

"Spelvårar och sländedans" är naturligtvis rikt illustrerad med Rolf Smedmans karaktäristiska teckningar. Själv stannar jag extra länge vid en bild på tre flygande orrtuppar. Den är mästertlig i sin grafiska renhet.

Mikael Kullin

Elvelandet

Erling Olsen: *Elvelandet*. Landbruksforlaget, Oslo. Inbunden. 240 sidor. Pris 448,- NOK.

Åter har det kommit en mycket vackert och innehållsrik fiskebok från vårt grannland Norge. Det måste först sägas att det är en kunnig och erfaren flugfiskare som svarar för detta verk. Boken behandlar fisket med fluga efter både lax och havsöring och upplevelserna är många och är hämtade från älvar som: Namsen, Lærdal, Surna, Driva, Bjøra och Saltälven med flera. Det genuina flugfisket behandlas i texten på ett mycket utförligt sätt. De vackra färgbilderna är många och layouten på boken mycket tilltalande.

Insprängt mellan vackra vyer och andra natursköna bilder finns mängder av lax- och havsöringsflugor med därtill hörande bindbeskrivning på mönstren. För en flugfiskare är detta en verklig guldgruva. Boken är mycket genomarbetad till sitt innehåll och där finns även en hel del historiskt stoff som skildrar fisket från förr vid flera av de kända älvarna. Därtill finns två av flugfiskets verkliga "Gurus" porträtterade på ett trevligt sätt; nämligen amerikanen Lee Wulff och mästeflugbindaren Rolf Enge.

Trots att boken är skriven på norska är den för mig som svensk lättläst och har en ledig och enkel stil. När det gäller de mängder av lax- och havsöringsflugor som finns beskrivna och illustrerade, får man också en klar bild för vilka älvar och typer av vatten de olika mönstren är bäst anpassade. Detta redogörs på ett analyserande sätt. När det gäller fiskeepisoder finns också här många olika upplevelser i den rika texten. Avslutningsvis finns också i slutet på boken några allvarsord inför framtiden och vad denna möjligen innebär för lax- och havsöringälvarna åren framöver.

För alla som är intresserade av laxflugor, havsöringflugor och flugfiske i största allmänhet torde denna bok ha mycket stort intresse. Den är som tidigare sagt ett vackert och omfattande verk som varmt kan rekommenderas!

Det kan nämnas att Erling Olsen tidigare utgivit på samma förlag: "Hårfluer for laks og sjøret" (1992) och "Møte ved elva" (1993).

Göran Claréus

96 sterke våtfluer

Arild Guthje-Fredriksen: 96 sterke våtfluer. Landbruksforlaget. 192 s. Pris 360,- NOK.

Forfatteren ønsker med denne boken å slå et slag for den tradisjonelle våtfluen. Dette fordi disse fluene har vist seg effektive gjennom hele fluefiskets historie og fordi han mener det er fare for at de går i glemmeboken og ikke i flueboken, siden vi nå er inne i imitasjonenes tidsalder som han uttrykker det.

Boken har først en kort historisk innledning med særlig vekt på utviklingen av krok- og flueproduksjonen hos Mustad & Søn på Gjøvik. Dette er en fin sammenfatning med kulturhistorisk perspektiv til glede for alle som binder eller fisker med fluer.

Etter denne innledningen beskrives verktøy og nyttige hjelpemidler, før aktuelle materialer til fluebinding med tilhørende egenskaper blir gjennomgått. Deretter behandles fluens konstruksjon for selve bindingen forklares i detalj. Denne delen av boken har en rekke instruktive illustrasjoner av Johannes Fredriksen som er kunstner og fluefisker selv.

I bokens siste del finner vi de 96 våtfluene som Guthje-Fredriksen har mest tro på. Hver flue er presentert med et fargefoto av god kvalitet, en historikk og bindebeskrivelse. Hvem som har bundet de enkelte fluene er forbillig angitt for hver flue. Historikken med sin konsentrerte informasjon om opprinnelse, fiskemåte og opplysninger av mer kuriøs art er klart bokens mest interessante bidrag.

Til slutt finner vi en norsk-engelsk ordliste, litteraturhenvisninger og en alfabetisk oversikt over fluene i boken.

Alt i alt er dette en trivelig bok som oppfyller sine intensjoner selv om den ikke egentlig frembringer så mye nytt.

Einar S. Ofstad

Lystfiskerhåndbog

Flera författare under redaktion av Mogens Espersen: Gyldendals Lystfiskerhåndbog. Gyldendalske Bog-

handel, Nordisk Forlag A/S, København. 400 sidor. Inbunden 398 kronor.

Danmark är ett land med fina och varierande fiskemöjligheter, allt från smygfiske efter bäcköring med lätt utrustning till havs- och kustfiske med betydligt grövre spön och linor. Gyldendals Lystfiskerhåndbog har ett brett innehåll och spänner över hela fisket i Danmark med de vanligaste metoderna; här behandlas flugfiske, mete, spinnfiske och havsfiske. Boken är indelad i kapitel efter vattentyp, till exempel kustfiske, där de olika fiskarterna och deras bytesdjur beskrivs både i text och bild tillsammans med lämpliga metoder för att fånga fisken.

För flugfiskaren kan kapitlet om kustflugfisket vara extra intressant. En stor del av Danmarks kuster erbjuder fina möjligheter till flugfiske efter havsöring och näbbgädda, ett kustfiske som de danska flugfiskarna bedrivit och utvecklat under många år. Även flugor till detta spännande fiske har utvecklats genom åren och finns i boken återgivna såväl på bilder som i mönsterbeskrivningar.

När det gäller havsöringsfisket i de danska åarna, tänker säkert många speciellt på den klassiska och välkända Karup å, som genom åren lämnat ifrån sig så många fina havsöringar. I ett eget kapitel får läsaren ta del av fisketaktiken för att lyckas vid denna berömda havsöringså samt får tips om flugval och lämplig utrustning.

Gyldendals Lystfiskerhåndbog har som sagt ett brett innehåll där de flesta fiskemetoder tas upp. Men även den renodlade flugfiskaren har flera intressanta kapitel om bl a sjöflugfiske efter gädda, abborre och regnbåge samt fiske efter lax, öring och harr i åarna att läsa om.

Mats Hansson

Tidig skotsk litteratur

N W Simmonds: Early Scottish Angling Literature. Pris 360 kronor från Fly Books, Tegnégatan 22, 561 32 Huskvarna, Sverige.

Det går en mäktig och stark trend genom europeiskt kulturliv mot en ökad regionalisering. Nationalstaternas gränser försvagas, ofta är ju inte dessa mer än något hundratal år gamla. Istället stärks de urgamla band som har utgjorts av handelsområden eller mindre regionala särarter.

Detta är en tendens som vi kan se i Storbritannien. Där gör sig delarna Wales och Skottland allt mer fria från beroendet av England. Och som ett så-

dant uttryck kan vi se hur skottarna med ökad stolthet inte bara pekar på sina whiskytraditioner eller sitt laxfiske i de skotska älvarna, utan även dess öringfiske. Dess teknik med våtfluga och mjukhacklade flugor har också under senare tider återfått en allt starkare terräng. Det engelska torrflugefisket från kalkströmmarna i syd är inte lika dominerande längre.

* För att ytterligare ge eftertryck åt detta återvunna intresse för det skotska sportfisket har den numera pensionerade professorn och biologen N W Simmonds försökt att samla och beskriva den tidiga skotska litteraturen i ämnet. Man kanske inte skall säga "försöka" utan mera konstatera att detta är en verkligt förnämlig genomgång av den skotska sportfiskelitteraturen fram till och med förra sekelskiftet.

Boken sönderfaller egentligen i två delar. Den första delen är en bibliografi kring de olika författarna, som naturligt inleds med Thomas Tod Stoddart. Många som är intresserad av litteratur har säkert stött på honom för hans förnämliga poetiska drag. Här är William Scrope som bara skriver en enda bok och det när han är sjuttio år. Hans bok handlar om laxfiske i floden Tweed. Den tillhör våra mest kända laxfiskeböcker.

Scrope följs sedan av den kanske allra mest kände, nämligen W C Stewart, vars bok The Practical Angler framstår som den allra främsta företrädaren för det skotska och i viss mån nordengelska fisket med mjukhacklade flugor. Hans spiders har inte bara bildat skola, de är minst lika aktuella än idag. Moderna författare som Sylvester Nemes och vår egen Gunnar Johnson har följt i Stewarts spår. Även amerikanerna Leisenring och Hidy kan ses som efterföljare till Stewart.

Åtskilliga andra författare passerar revy i kortare eller längre omnämningen. Dessa bibliografiska uppgifter ger en fördjupad och intressant kunskap kring dessa författarnas verk.

Den andra delen är en antologi med olika utdrag från de berörda författarna. Oftast inte mer än någon sida i sänder. Men detta har också krävt att professor Simmonds har ägnat ett omsorgsfullt studium och forskningsarbete av dessa författare för att kunna dra ut det viktigaste, intressantaste eller typiska för respektive författare.

För den som är kulturhistoriskt intresserad av flugfisket och dess förändring och utveckling är detta en mycket läsvärd bok.

Claes Hederstierna

Under juli kan det bli enorma kläckningar av nattsländor i Trysilälven.

Gjerfloens Flugfiske

Fly only i Trysilälven

Text & foto: Olof Jakobsson

Ända sedan mina barn var riktigt små har jag alltid försökt lära dem att vara rädda om naturen. Eftersom båda mina döttrar Malin och Sofia är mycket intresserade av fiske, så har jag förklarat för dem hur viktigt det är att se till helheten i fisketuren och inte bara till hur mycket fisk man fångar. Man måste kunna njuta av allt det som finns runt omkring, kunna ge sig tid att sitta ner vid strandkanten och titta på både växter och djur. Jag tycker att jag hade lyckats bra med det, när vi en dag var vid Vättern för att fiska harr tillsammans. Malin hade just fått en harr och vände sig till mig.

”Titta pappa! Vilken fin harr, den släpper jag tillbaka”, sa hon.

Det var inte utan att jag kände mig lite stolt över henne just då, samtidigt som jag kom att tänka på mitt eget fiske och hur många gånger jag tidigare själv tagit upp fina harrar, som bara efter en kort stund på stranden hade mist sina färger.

Men det är ju inte främst för att fisken skall behålla sina färger som vi

släpper tillbaka den. Skall vi över huvud taget ha någon fisk för oss och våra barn att fiska efter i framtiden, så vill det till en attitydförändring. Vi måste alla hjälpas åt att förklara för dem vi möter att våra vatten inte utgör en outtömlig tillgång på fisk. Alla vi som har flugfiskat under många år ser ju tydligt hur många vatten blivit för hårt beskattade på sina bestånd, samtidigt som allt fler sjöar och vattendrag blivit försurade eller utsatta för annan miljöpåverkan. Hela tiden måste naturen försöka återhämta sig på grund av människans hänsynslösa rovdrift – och hela tiden blundar vi för de problem som uppstår.

Att detta inte kan fortsätta är ju för oss som fiskar en självklarhet, men tyvärr märker man föga förståelse för detta hos de styrande i landet. De åtgärder som blir utförda för att skydda och rädda våra vatten sker nästan alltid på frivillig basis och av enskilda personer, fiskeklubbar eller av de fiskevårdsområden som inser behovet av olika åtgärder.

I min egen favoritälva, Trysilälven, är vi ett antal personer som under ganska många år kämpat för att få upp minimimåttet på harren från 25 centimeter, och vi kan nu med glädje konstatera att från och med år 2000 så är det nya minimimåttet nu 35 centimeter. Öringens minimimått har höjts från 25 till 30 centimeter. Varför öringen inte har fått samma minimimått som harren förstår jag inte och har heller inte fått någon förklaring till. Nu fortsätter vi att trycka på för att få till en fredning av harren under lekperioden.

Flugfiskesträcka

Men det finns en man som förstått att något måste göras för att inte också Trysilälven skall bli ett utfiskat vatten – och det är Snorre Grønnæss. Snorre forts på nästa uppslag

---

Gjerfloe-sträckan har relativt gott om harr på 7–8 hekto.

forts från föreg uppslag

leder tillsammans med Trysil Elvelag och tolv andra vattenägare ett försök med en 2,4 kilometer lång flugfiskesträcka på båda sidor om älven nedströms den gamla skjutbanan vid Plassen.

Anledningen till att man startade detta projekt var att man såg hur storleken och kvalitén på fisken och fisket hade gått tillbaka under de senaste åren. I ett försök att rätta till detta ville man avsätta en sträcka av älven enbart för flugfiske och dessutom införa fångstbegränsande regler.

Genom att höja minimimåttet och samtidigt begränsa uttaget, så vet man ju av erfarenhet att man efter en tid kommer att få ett bestånd med högre medelvikt. Man förväntar sig också en positiv effekt av de vidtagna åtgärderna även uppströms och nedströms den nya flugfiskezonen. I första omgången kommer försöket att pågå under fem år.

Flera instanser har visat intresse för projektet. Bland annat kommer miljöavdelningen i Hedmark/Fiskeförvaltaren att regelbundet följa projektet och göra vetenskapliga undersökningar. Även Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) kommer att följa utvecklingen.

Man kommer också att ha nära kontakt med de flugfiskare som besöker älvräckningen, och dessa kommer att få besvara en del frågor samt uppmanas att lämna in fångstrapport.

I första omgången blev 1999 märkt 135 fiskar i olika storlekar, varav de största var 45 centimeter. All märkning sker under överinseende av fiskeförvaltaren i området och utförs av lokala fiskare. Märkningen sker för att få en bättre förståelse för och kunskap om fiskens vandringsmönster, tillväxt och beståndens storlek.

Statistiken kommer att vara tillgänglig för allmänheten, och till dags dato, augusti år 2000, har man märkt sammanlagt cirka 1000 fiskar i älven inom Trysils kommun och märkningen kommer att fortsätta också det kommande året.

Man har också en fiskfälla vid Sagnforsen, som ligger några kilometer uppströms Gjerfloens flugfiske-

sträcka. Här har det visat sig att den märkta fisk man fångat endast är av den mindre storleken. Detta för ju med sig tanken att den större harren stannar kvar, medan några av de mindre får dra sig uppströms – och kanske också nedströms.

Vakvillig harr

Tillsammans med mina danska flug-

Anette Packert återkommer gärna till Trysilälven.

fiskevänner Anette och Johnny Packert provfiskade jag den nya flugfiskesträckan under ett par julidagar förra sommaren. De 2,4 kilometrarna av älven innehåller både lugnflyt, hårda re strömpartier och en del småöar. Genom att Snorre har ordnat fyra parkeringsplatser på östsidan och två på västsidan, så har man inga svårigheter att nå olika partier av älven. Parkeringsplatserna är väl utmärkt med skyltar.

Vid den övre delen av älvräckan, som börjar några hundra meter nedströms bron vid Plassen, finns det lugnaste partiet och här är älven också ganska djup, runt fyra, fem meter, enligt Snorre. Här finns även en hel del grov sik.

Vi hade ett fint fiske på vakvillig harr under de dagar vi fiskade, trots att älvens vattenstånd var drygt en halv meter högre än normalt på grund av allt regnande. Fisken kunde välja på en

meny av Gul forsslända, Ephemera danica, myror och nattsländor, så vi hade inga större svårigheter att locka den till hugg. Storleken på de harrar vi krokade varierade, med en topp runt åtta, nio hekto. I vår fångst fann vi inga märkta fiskar.

Jag har under många år fiskat på just denna sträcka innan den gjordes om till flugfiskesträcka och vet därför att det även tidigare fanns mycket grov harr i denna del av älven. Den största harr som tagits upp sedan arrangemanget med flugfiskesträckan startade och fram till augusti 2000 var en harr på 55 centimeter som uppskattningsvis borde ha vägt runt 1,7 kilo. Denna togs redan i juni och fångstplatsen var mitt på sträckans västra sida.

Stugor för övernattnig

Det finns möjlighet till övernattnig i direkt anslutning till den nya flugfiskesträckan. Snorre har en stuga med plats för åtta personer och håller dessutom på att färdigställa ytterligare en stuga vid älven. Denna får plats för sex personer och kommer helt att vara tillrättlagd för besökande flugfiskare.

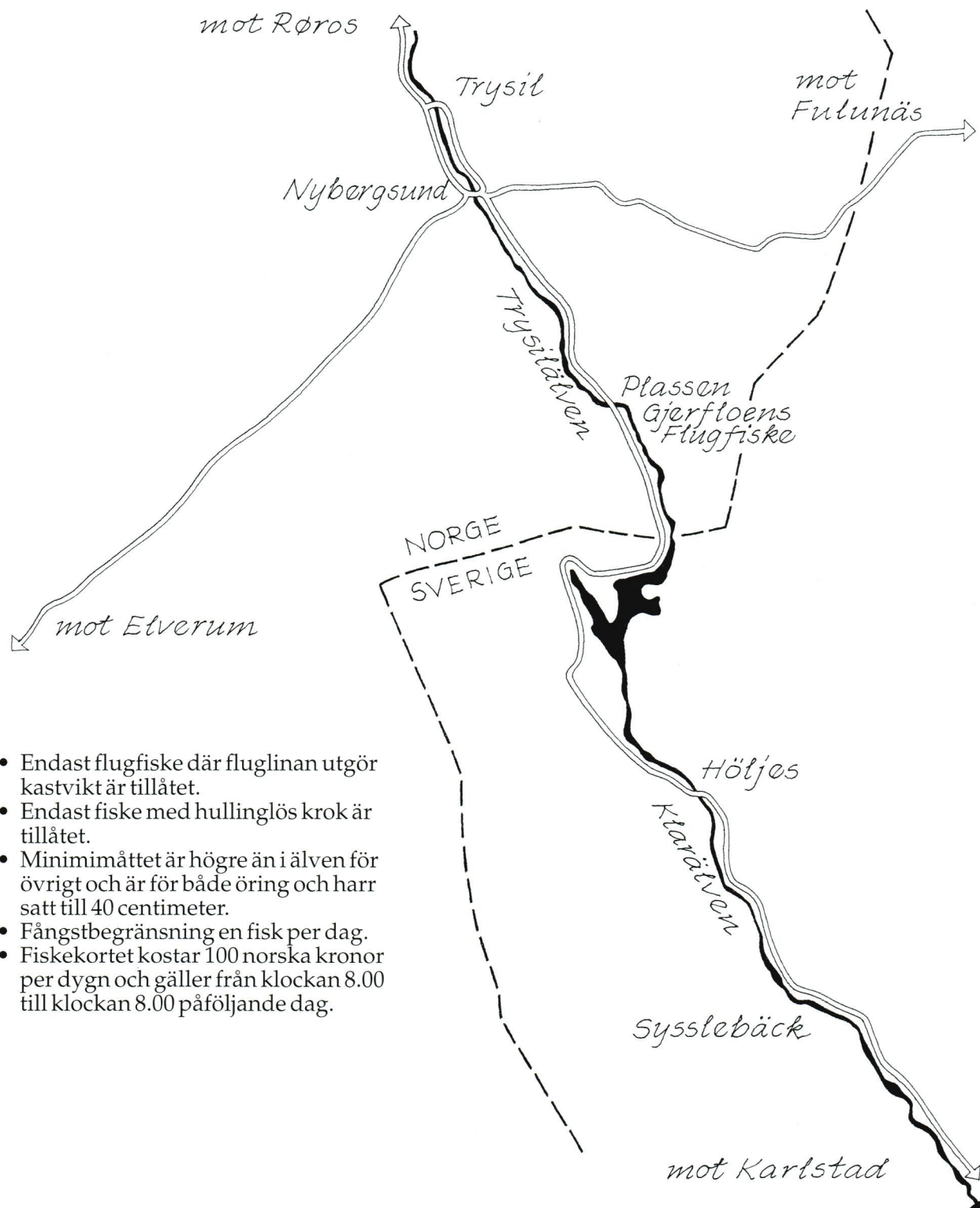
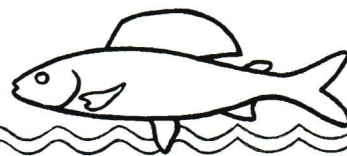
Det skall bli spännande att följa utvecklingen och se resultatet av initiativet med "fly only" och de nya minimimåtten och fångstbegränsningarna om några år.

Men redan nu kan man konstatera att sträckan har många trevliga partier som inbjuder till flugfiske och att det dessutom ofta verkar som om fisken är mer vakvillig i denna del av älven. Jag har ju i en tidigare artikel i FiN skrivit om Trysilälven och konstaterade redan då:

– Vakrar det ingen annanstans, så vakrar det vid Plassen!

Men man skall för den skull inte glömma att hela Trysilälven är en fantastisk älv som har mycket att erbjuda. Här kan även den mest kräsne hitta sin egen favoritplats. Det är få älvar som kan erbjuda närmare tio mil fiskevatten på samma fiskekort! Dessutom ligger älven lättillgängligt för många flugfiskare som kommer från södra Sverige och från Danmark.

Gjerfloen Fluefiske

- Endast flugfiske där fluglinan utgör kastvikt är tillåtet.
- Endast fiske med hullinglös krok är tillåtet.
- Minimimåttet är högre än i älven för övrigt och är för både öring och harr satt till 40 centimeter.
- Fångstbegränsning en fisk per dag.
- Fiskekortet kostar 100 norska kronor per dygn och gäller från klockan 8.00 till klockan 8.00 påföljande dag.

Den som vill ha närmare information om Gjerfloens Flugfiske kan vända sig till Snorre Grønnæs, 2427 Plassen, Norge. Telefon +47 62 45 60 12, mobiltelefon 90 16 41 39, e-post ka-groe@online.no

Myra med öglekropp

De lösa fibrerna i en polyögla håller mer luft och ger extra flytkraft jämfört med den mer kompakta kropp man får genom att linda eller dubba garnet till kulor

Text: Tomas Berg

Foto: Gunnar Johnson

I fjol vintras hade FiN en intressant artikel om olika sätt att binda myrimitationer. Som framgick av texten har flugfiskare i alla tider insett att fisken gärna tar flygmyror som blåser ut över vattnet. Jag knyter också gärna en myra på tafsen och har till och med märkt att en myrimitation ofta kan locka fisken även vid tillfällena då den äkta varan inte finns på vattnet. Det finns med andra ord all anledning att alltid ha med sig några myror i asken.

Men jag skulle vilja presentera ytterligare ett sätt att konstruera myrkroppen i form av luftfyllda "öglor", som gör att man binder in extra flytkraft i flugan. Den flyter på luften i kuddarna – en fram och en bak. Skillnaden i flytkraft är stor jämförd med om man lindar garnet till två kulor direkt på krokskaftet eller vaxar och dubbar fibrerna på bindtråden och sedan lindar denna. I båda fallen blir det mer kompakta kroppar utan lufthåligheter. Speciellt tydligt blir detta sedan man fiskat en stund och flugan tagit till sig en del vatten. När polygarnet är inbundet i form av öglor, stänker man lätt ur överflödigt vatten genom att göra några luftkast.

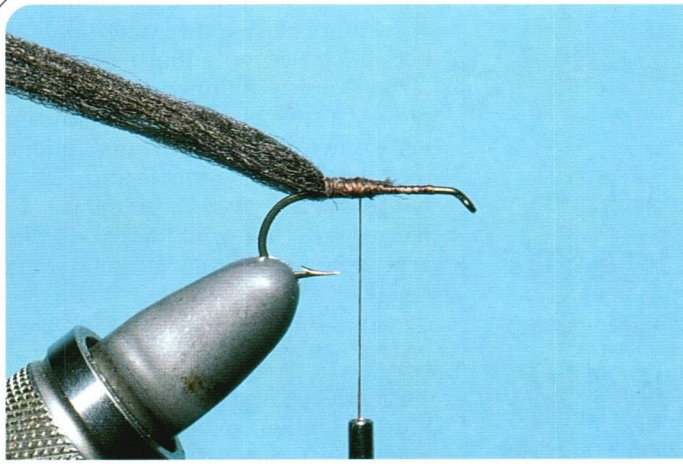
Jag har provat några olika garnmaterial men stannade snart för polypropylen, det vill säga vad som i dagligt tal brukar kallas för Rackelhanegarn. Det har den rätta grovleken och spänsten för att passa min bindteknik. Men man måste dela på garnet, så att man får en lagom tjock fiberbunt för att passa den aktuella krokstorleken. Ju mindre krok, desto tunnare bunt.

Eftersom flytkraften blir större i de luftfyllda öglorna än i lindade eller dubbade kulor, så räcker det gott att förse myrimitationen med ett mjukt hackel. Detta kan dessutom vara ganska gles lindat och till och med trimmas ur med en spetsig sax. På det viset kommer flugan att ligga lågt just i vattnets ytfilm – precis som en riktig myra. Personligen tycker jag att detta är en viktig del av presentationen. Flugan kan vara nog så realistisk och myrlik, men står den högt på vattnet, så är den ändå aldrig någon bra myrimitation.

För att midjan inte ska bli för tjock, så bör garnet endast bindas in från mitten av krokskaftet, därefter vikas baktill för att forma den bakre kroppsöglan och sedan den främre öglan också är klar avslutas vid samma punkt på krokskaftet som där man började. På det viset blir det bara två lager garn längs krokskaftet och man riskerar inte att myrans midja blir tjock och knölig.

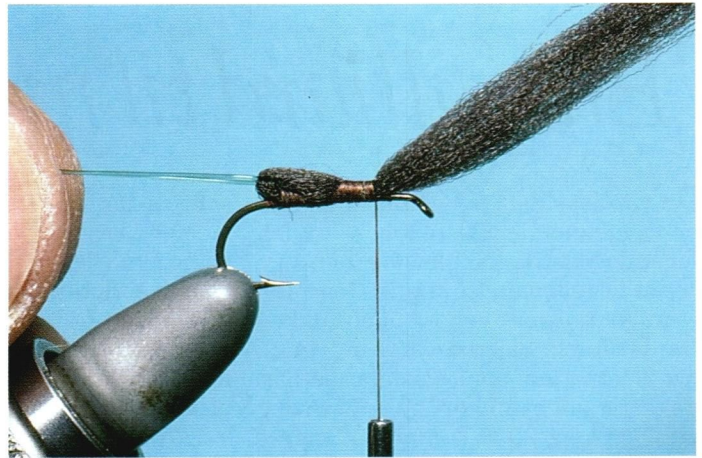
Kroppsöglorna formas lättast genom att man viker dem runt en lös bit tafsnylon. På det viset kan öglan stramas åt så att alla fibrerna blir lika långa. Utan hjälpen från nylon-slingan blir kroppsöglan lätt sned eller några fibrer för lösa eller för långa. Sedan garnöglan fästs med två provisoriska varv av bindtråden kan storleken också regleras genom att man drar försiktigt i det dubbellagda nylonet. När storleken på garnöglan är den riktiga, fixeras garnet ordentligt med ytterligare bindtrådsvarv.

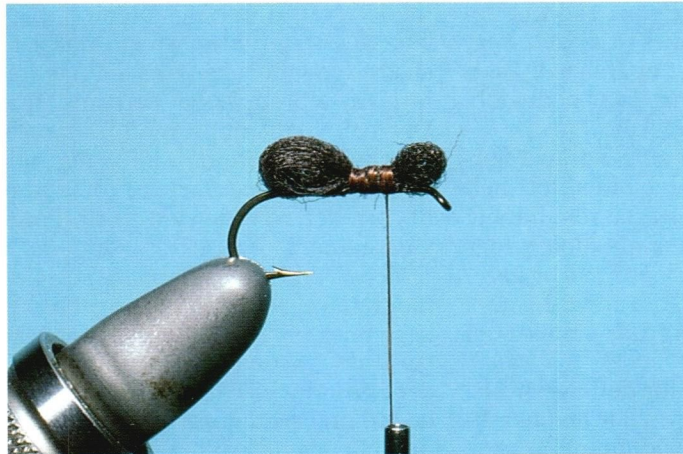

1. Fäst en lätt torrflugekrok i storlek 12–16 i bindstället. Dela ett cirka 5 centimeter långt svart eller brunt polygarn till lämplig tjocklek och bind in det bakåtriktat från mitten av krokskaftet. Avsluta sedan kroppen på samma plats, så att garnändarna inte överlappar varandra. Detta för att myrans midja inte ska bli för tjock.

2. Vik garnet till en ögla och fäst in denna med högst två varv. Fibrerna vill gärna glida så att ögla blir sned eller så att några fibrer blir för långa. Att vika garnet runt en nylontrådsögla hjälper dig att undgå detta. Justera bakkroppen till rätt storlek genom att dra i nylonöglan. Linda därefter ner polygarnet längs hela krokskaftet.

3. Vik därefter den främre ögla på samma sätt. Troligen vill du ha denna ögla något mindre. Klipp i så fall bort en del av fibrerna innan du lindrar färdigt midjan på myran. Med färre fibrer blir garnet tunnare och den främre ögla mindre. Proportionerna stämmer därför bättre med en riktig myra.

4. Fäst in ett mjukt hackel och linda detta i några få varv. Myran ska ligga lågt i vattnets yttfilm. Du kan därför till och med eventuellt glesa ur hacklet ytterligare något med en vass och spetsig sax. Avsluta med en whipfinish knut framme vid krokögat. Den färdiga flugan ser du på bilden på vänstersidan.

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

En milliard til miljøet

Så var det sidst i det gamle år – nærmere betegnet den 30. oktober – at det nygamle Skjernå-løb blev taget i brug. Under tilstedeværelse af prins Joachim og miljøminister Svend Auken lukkedes det første Skjernå-vand ind i det nye Skjernå-løb, som maskinerne har gravet på siden juni forrige år. Men det har taget lang tid at komme så langt – mange år. Kort beskrevet har forløbet været og vil være som følger:

1968: Hedeselskabet lægger sidste hånd på reguleringen af Skjernå's yderste løb – det, der siden er blevet kaldt Danmarks "vandmotorvej". 4.000 hektar vådområde anvendes for en pris på 222 mio. i 97-kroner.

1968–87: Store mængder okker vaskes ud i Ringkøbing Fjord. En stor del af den indvundne jord "sætter sig" efterhånden og bliver til uproduktiv landbrugsjord. Ikke mindst heltbestanden går voldsomt tilbage.

1987: Døde hummere på TV får Folketinget til at vedtage den første vandmiljøhandlingsplan. Som et led i denne plan besluttes det at lægge Skjernå tilbage i dens gamle leje. Det primære formål er at tilbageholde næringsalte på engene.

1998: En anlægslov for Skjernå's retablering vedtages endeligt af Folketinget. Store opkøb og ombytninger af jord langs åen har gjort det muligt for staten at gennemføre Nordeuropas største naturgenopretningsprojekt. Pris 254 mio. kroner.

1999: Arbejdet påbegyndes. Der fjernes gamle broer over veje, som nedlægges. Der bygges en ny bro over Skjernåvej samt nye diger til sikring af omliggende marker mod oversvømmelser. Det nye åløb udgraves og sikres på ud-

satte steder.

2000: Det nye nederste løb indvies, og Skjernå ledes tilbage til sit gamle snoede forløb. Målet er en reduktion på 25% af det udledte okker, 12% af det udledte fosfor og 6% af det udledte kvælstof. Målet er i mellemtiden også blevet en generel naturgenopretning.

2001: Der graves videre på det nye åløb. Der bygges nye broer og rives gamle ned. Det store styrt ved Kodbøl fjernes helt, så fiskenes passage muligheder forbedres. Der opkøbes og nedlægges dambrug langs åens nedre løb, så forureningen mindskes.

2002: Det nye åløb er nu gravet færdigt og retableringen gennemført helt op til Borris i såvel Skjernå som tilløbet Omme Å. Det regulerede åløb fyldes op, og alt burde atter være fryd og gammen i det vestjyske. Alt i alt vil 1,6 mio. kubikmeter sandet jord da være flyttet i Vestjylland.

Den samlede pris for dette vestjyske eventyr: En lille halv milliard kroner. To skridt tilbage og to skridt frem.

Så lad os alle ønske hinanden tillykke med denne mindeværdige begivenhed. Hvor efterårets første storm på selve dagen fik vandet til at stå 3 meter højere end normalt ud for slusen ved Hvide Sande. Hvor miljøfjendske landbrugsinteresser langt om længe måtte vige for hensynet til vandmiljø og vådområder. Skjernå-laksen længe leve!

Tangeværkets koncession på brugen af Gudenåens vand udløber som bekendt her i år 2001 og skal derfor fornyes eller forlænges. Imidlertid er der store såvel økonomiske som politiske interesser forbundet med netop Tange-

værket og dets fortsatte drift. Miljø- og energiminister Svend Auken og værkets socialdemokratiske bestyrelse ønsker elproduktionen videreført, da det er CO₂-fri energi, som produceres her – omend i meget små mængder og med millionstort statstilskud. Tilsvarende mener fødevarerminister Ritt Bjerregaard, hvorunder fisk og fiskeri jo også hører, at Tangeværket bør nedlægges i sin nuværende form, så Gudenåen atter kan byde vandrefiskene på fri passage.

Svend Auken går således ind for den korte og billige strygløsning, der kun tilgodeser Tangeværket og dets økonomiske interesser. Ritt Bjerregaard derimod er fortalende for det lange og kostbare omløb i hele søens længde – en løsning, der i værste fald løber op i 100 mio. kroner. Men samtidig den løsning, der kan tilfredsstille flest af sagens mange stridende parter. Som sågar også kunne muliggøre en retablering af Gudenåens laksebestand, der uddøde ved Tangeværkets bygning i 1920'erne.

Til trods for de mange, lange og store diskussioner, der har været om netop Tangeværkets fremtid i de seneste årtier, har man således fra politikerside endnu ikke fundet en løsning. Et imponerende forhandlingsspil, hvor Danmarks Naturfredningsforening (DN) har været storaktør som fortaler for søens fortsatte eksistens og værkets fortsatte elproduktion. En kamp, hvor DN har været oppe mod Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF), der ikke uventet har været fortalende for laks og havørreder i Gudenåen samt Tangeværkets nedlæggelse.

Men Svend Auken og hans socialdemokratiske partifæller i Tangeværkets bestyrelse ønsker ikke nogen genskabelse af Gudenåen. Det er kun Skjernå, der er fundet værdig til en gennemgribende naturgenopretning. I mellemtiden har Svend Auken og Ritt Bjerregaard imidlertid holdt et møde, hvor de endes om en yderligere tænkepause på to år, inden værkets fremtid endeligt afgøres.

Man kan mene om det nye røde finanslovsforlig, hvad man vil. Men man kan ikke fratage det, at vi her står med en af de mest miljøvenlige finanslove nogensinde – hvis ikke den mest miljøvenlige af dem alle. Og det kan vi kun takke regeringens forligspartnere, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten, for. Uden dem ville det have set sort ud.

forts på sid 54

Fånga varje nummer av
Flugfiske i Norden
under hela året!

Specialerbjudande under februari och mars!

BETALA ENDAST 270 SEK FÖR 6 NUMMER

- INGA MISSADE NUMMER
  - LÄS OM "DET" FÖRST
  - UNDVIK PRISHÖJNING
  - FRI LEVERANS HEM
  - GRATIS ANNONSERING
- under rubriken Köp, Sälj & Byt

Ring Anne Marie på telefon 0476-160 90 eller Pelle på 0708-74 32 26 för att anmäla din prenumeration. Det går också bra att faxa 0476-160 64 eller att sätta in beloppet på Postgiro nr 10794-6 eller att använda talongen längst ner på sidan. Vill du använda e-mail för anmälan så är adressen: order@flugfiskeinorden.se

OBS! Detta erbjudande gäller endast nya prenumeranter fram till och med den 31 mars 2001.

Oavsett vad du flugfiskar så bjuder *Flugfiske i Norden* på spännande fiskereportage från när och fjärran. Heta tips på flugfiske i strömmande vatten, sjöar och hav efter bl a lax, öring, harr, gädda och regnbåge. I *Flugfiske i Norden* kan du vara säker på att få läsa om de bästa flugorna och smartaste fisketaktiken.

VÄLKOMMEN TILL VÅR MONTER PÅ MÄSSAN I VÄSTERÅS!

www.flugfiskeinorden.se
Nordens enda renodlade flugfisketidning

klipp här eller kopiera talongen

Ja tack, jag vill prenumerera ett år på *Flugfiske i Norden* för specialpriset 270 SEK.

Namn .....

Adress .....

Postadress .....

Land .....

Kreditkort .....(Ange kort. Vi accepterar endast VISA, Mastercard och Eurocard)

Nr .....Exp date .....

Underskrift .....

Skicka talongen till: Flugfiske i Norden, S. Parkgatan 8, 343 31 Älmhult, Sverige. Fax: 0476-160 64

OBS! Erbjudandet giltigt til den 31 mars 2001.

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Thomas & Thomas

Det svarta vattnet rann i en spricka mitt i isen. Längre ner lugnade strömmen ytterligare och istäcket slukade sprickan. Därunder gick fisken, stötande och bökande med linan mot den spröda iskanten. Om jag ändå haft min huggkrok! Och försiktigt kunnat ta den under hakan medan jag lossat flugan och satt ut den svarta öringen. Glömska – nej, kroken var lite lång och besvärlig att ta med, så jag lät den ligga i bilen. Bryta tafsen? Helst inte lämna fisken med flugan i svalget. En vindstöt gick genom bokarna och nyfallen blötsnö dråsade ner över ryggen på mig. Iskall rann den in under skjortan. Från Tvätterydets högsta träd kom en spillkråkas retfulla kommentar. Längre ut kunde jag inte gå – isen knakade redan där jag stod någon meter ut från strandbrinken för att försöka nå ut med spöspetsen och hålla undan linan från den otäckt vassa iskanten. Lite till och... lite press så kanske den kunde komma ut på öppet vatten igen. Jag sträckte mig lite, ett halvt steg till och isen brakade och där låg jag, i en chock av iskallt vatten...

Och fisken, den försvann.

Erik Erlandson

En huggkrok av minimodell kan rädda fisken i en nödsituation.

Ole Jörgensen Design heter firman som tillverkar en liten fin huggkrok som FiN hittade i somras i Fiskeshopen i Mörrum. Huggkrok använder Marknadsnyttis redaktör endast i yttersta nödfall. Vi har sett alltför många exempel på hur det kan gå när stora fiskar krokas felaktigt och försvinner ut i vattnet med stora sår. Men ibland kan man hamna i situationer då inget annat hjälper. En liten huggkrok under hakan, genom skinnet, ger minimala skador.

För en sådan situation är denna huggkrok idealisk. Endast 17 centimeter lång med en liten krok, stor som en 6/0 laxkrok i böjen, är den lätt att stoppa ned i någon av västens innerfickor, där den på grund av sin vikt inte är till alltför stor besvär. Visserligen är den inte särskilt lång i utdraget skick, endast 45 centimeter, men detta tvingar fiskaren att komma nära fisken, vilket gör att man mycket säkrare kan sätta kroken på rätt plats.

Stabiliteten i kroken är hyfsad och skärpan i spetsen mycket god. Krok-skyddet, en spiraltråd i en fjäderarm fäst i skaftet enligt klassisk modell, är väl avpassat och håller kroken på plats. Pris 549 kronor.

Betyg:

Thomas & Thomas

Thomas & Thomas tillhör de spöttillverkare som redan i namnet byggt in ett renommé av kvalitetsprodukt som borgar för att man som köpare skall få ett spö, som har få motsvarigheter hos andra tillverkare. Men smakar det så kostar det, ett sådant kvalitetsspö är

inte gratis. FiN har från Bringséns Sportfiske i Mörrum fått låna två spön ur Thomas & Thomas rika utbud, nämligen dels ett 15-fots klass 10 och dels ett 12-fots klass 8.

Femtonfotaren är ett laxspö i en mycket vanligt längd, men med egenheten att vara uppdelad i fem delar, varför varje del inte är längre än 3 fot, vilket ju underlättar vid resväsketransporter, något som den som kuskat runt i jakten på fiskevatten vet att uppskatta. Flera läsare har hört av sig till Marknadsnytt för att understryka sitt intresse för sådana travelpackspön, eftersom det inte alltid är tillåtet att transportera alltför långa spön i kabinen på flygplanen. 120 centimeter verkar nu vara maxmättet.

Handtaget på detta resevänliga spö är relativt smäckert med överhandsgreppet lågt ansatt, vilket underlättar vid långkastning. Underhandtaget är lagom långt och butten tillverkad i matchande "korkkompositmaterial". Rullfästet i stålgrå metall skruvas nedåt och låses med två låsringar. De två första spöringarna, som börjar med linföraren på andra spödelen, är av keramisk tvåbensmodell, medan övriga ringar är av snakemodell och tillverkade av hårdmetall, liksom toppögglan av klassisk päronmodell.

Samtliga honholkar, som är av toppöver-modell, är förstärkta med smakfulla lindningar i grönt med röda bårder. Finishen är utmärkt.

En egenhet som spön med toppöver-holkar – uppdelade i lite fler längder än brukligt – får, är förutom fler holkar också taperingen av nedre delen av spöt. Normalt sker ju inte skarvningen mellan den ena delen och den andra på spöt förrän 1,5 meter upp på spöt. Med de tätare avstånden mellan holkarna sker detta på denna 15-fotare redan efter cirka 80 centimeter. Detta förhållande innebär att spöts diameter, plötsligt växer med över 2 millimeter strax ovanför detta ställe, vilket naturligtvis har betydelse för både design och kastegenskaper. Spöts totala tapering blir därmed något annorlunda, vilket vi strax skall se inte är utan konsekvenser för kastningen.

I huvudsak skulle man kunna kalla taperingen med ett något gammaldags uttryck, som dock fortfarande är tämligen adekvat, trefjärdedels. Det räcker emellertid inte för att beskriva spöts uppträdande vid normala överhandskast. Många amerikanska spön har en tendens till toppighet med en snabb, spänstig överdel. Den tendensen finns med även här, kanske till och med i så stor utsträckning att många kastare

Sea-Venture är en rulle för saltstänkta äventyr.

skulle vilja ge det beteckningen toppaktion, åtminstone innan relationen med spöt fördjupats. Det finns dock en aktion som på djupare sätt överlagrar toppaktionen, en röst som blir allt starkare ju mer man lär känna denna fiskevän – nämligen en rygg att lita på. Just denna del är inte unik; många spön kan vid hårdare belastning koppla in åtskilliga ryggmuskler. Det unika med detta spö är just överkopplingen mellan de två växlarna – i detta spö finns ryggen omärkligt med i bakgrunden även vid korta, lätta kast, för att vid större påfrestningar och med tyngre linor uppträda som en känsla av seg spänst, som skjuter allt längre ned i spöts underdel.

Det är här som taperingen kommer in. Underdelens tidiga taperingsöver-

gång, med kraftigare dimension 80–90 centimeter upp på klingan, ger en mjuk och följsam känsla i kastningen som få spö kan uppvisa. Det innebär också att spöt får ett relativt enhetligt uppträdande i alla linlängder, en egenkap som förstås underlättar för kastaren.

En god och enkel mätare på ett två-handsspös aktion får man om man kastar det som ett enhandsspö. Ju toppigare spöt är, desto lättare har man att hantera det. Ett 15-fots spö med kraftig och djup helaktion blir däremot mycket mer svårhanterligt. Thomas & Thomas 15-fotare är i detta hänseende ett mycket lätthanterligt spö – det är för de flesta vana kastare inget problem att kasta det med en hand, trots att det

forts på nästa sida

Thomas & Thomas fyrdelade 12-fotare ger linan rejäl fart.

forts från föreg sida

alltså inte är något toppaktionsspö. Det är helt enkelt ett mycket lättkastat spö med – om vi så får kalla det – steglös aktion.

Av ovanstående framgår att spöt är väldigt duktigt på överhandskastning. Hur är det då med de andra kastkunskaperna? Kan spöt mer?

Ja, vi vill påstå att även underhandskastning och speykast utförs med mycket stort nöje. Således har vi utan problem speykastat en flytande WF 10 liksom en DT 11 i hela deras längder, liksom vi har rollkastat klumplinor av strykjärnsmodell utan problem.

Vid kast med intermediatelinor och flytlinor framstår efter hand ytterligare en utmärkt egenskap hos spöt, nämligen de precisa och distinkta kasten, som kommer sig av att klingan inte gärna "fladdrar" i sidled utan har distinkt laddnings- och kastzon. Detta uppskattar man speciellt när man behöver kasta i vegetationsrika miljöer, där kast under trädgrenar och annat kräver precis spöföring.

Som helhet är detta således ett av de där toppspöna som vi gärna rekommenderar – man skall dock tänka på att olika typer av kastteknik passar olika typer av spön. Envist långkastande med klumplinor kan man utföra i stort sett lika bra med betydligt billigare kastredskap, men vill man som flugfiskare spela på en rikare klaviatur, då finns det få spön som erbjuder liknande möjligheter. Pris 7 700 kronor, enbart klinga 4 670 kronor.

Betyg:

Thomas & Thomas 12 fot

Thomas & Thomas klass 8, längd 12 fot, är även det delat i lite kortare delar, vilket innebär att spöt i transportläge upptar tre fots längd – enligt matematikens lagar är spöt således fyrdelat.

Handtaget är smakfullt och av en modell som en gång kallades cigarrmodell, rullfastet av stålgrå metall och underdelen cirka 15 centimeter lång med butt i "korkkompositmaterial". Klingan, som är i djupt mörkblå ton, har lindningar av mossgrön schattering. Honholkarna i topp-över-modell är förstärkta med mossgröna lidningar med röda bårder. Linföraröglorna sitter på den andra delen och är av keramisk modell, medan övriga öglor är tvåbenta snakes och toppögla av päronmodell. Finishen är utmärkt.

En tolvfotare är alltid ett mellanting

mellan enhandsspö och tvåhandsspö – själv tenderar undertecknad att se på dem som enhandsspön, vilket kanske är felaktigt, eftersom de allra flesta fiskar dem som tvåhandsspö. Jag har därför i detta test fiskat det som tvåhandsspö – men återkommer med kommentarer kring enhandsmöjligheterna.

Det här spöt är till en början lite ostyrigt. Det har en liten tendens till att i rena glädjen över att få kasta en lina behöva få sig en liten åthutning, innan det uppträder på ett sätt som underlättar fisket. Det har helt enkelt lite för bråttom att lägga ut linan. Ja, det beror väl i huvudsak på kastarens otålighet, och lugnar man ned sig ett snäpp, så skall man se att även spöt uppträder lugnare och mer fogligt. Här gäller det alltså att inte rycka fram med högsta kraft, utan att ta det varligt och försiktigt i ett lugnt men effektivt tempo.

Spöt har nämligen en mycket kraftig rygg, och minsta uppmaning att sätta in den lite extra hårt kan ge något överrumplande kast, ibland till nackdel för ett fiske där störningsfri presentation kan vara av nöden, till exempel vid höstfiske efter havsöring, ett fiske som både spöts längd och klass inbjuder till.

Aktionen är alltså en snabb och stark halvaktion. Överhandskastningen kan med hänsyn till detta dock ge mycket tillfredsställande resultat med långa, energisnåla och tysta utlägg. Hur förhåller det sig då med övriga kast och beroende på vilken lina man använder? Vi testade framförallt med en WF intermediate klass 9 och kom bra överens med spöt. En något längre klump, eller en DT-lina, ger ännu bättre möjlighet till underhands- och speykastning. Med hänsyn till att spöt har något i sig, som kanske är en liten okänslighet i överhandskastningen, men i övrigt har alla utmärkta egenskaper man kan begära av ett spö av denna klass, vill vi ge detta spö ett mycket gott omdöme.

Som enhandsspö, då? Ja, här har vi enligt undertecknad spöts verkliga begåvning. Ett mycket fint tryck i dubbeldraget samt en minimal linbåge uppnås mycket lätt, vilket inte bara är till för att briljera med, utan fastmer ger goda linlängder under blåsiga dagar. Utan att tröttnas fiskar man lätt en flyt- eller intermediatelinan på detta sätt hela fiskedagar. Sjunklina, javisst, men då kan man behöva hjälp av tvåhandsfattningen vid upprullningen av den sjunkna linan.

Pris 6 950 kronor, enbart klinga 4 170 kronor.

Betyg:

Sea-Venture 3750

Young & Son tillverkar numera ett flertal populära flugrullar, av vilka de flesta blivit kända för sina rimliga priser och hyggliga kvalitet. FIN har testat en av de nyare modellerna, en Sea-Venture 3750, vilken som namnet antyder kan användas i salta miljöer. Rullen är följaktligen avsedd för större enhandsspön, till exempel för havsöringsfiske vid kust och älv, eller för fiske i saltvatten efter exempelvis bonefish och liknande. Linkapaciteten är emellertid inte tillräckligt stor för det riktigt stora Big Game fisket.

Rullen är tillverkad i rostfritt material rakt igenom, där aluminium av hög kvalitet utgör stommen i den klassiska design som denna rulle uppvisar. Spolen sitter direkt på axeln och har ingen yttre ram, vilket innebär att själva rullhuset endast är en gavel med rullfot och linförarplatta, enligt ett koncept som numera är nästan allena rådande.

Konstruktionen ställer höga krav på infästningen i gaveln, så att spolen inte börjar gå snett. På Sea-Venture sitter axeln bergfast i plattan och kan ej rubbas ur sitt läge trots att vi anlagt en mycket kraftigare press på axelns yttersta del än vad som rimligen kan bli fallet vid aldrig så våldsamma drillningar. Här kan vi alltså ge mycket högt betyg.

Nästa steg är spolens inpassning på axeln. Minsta skevhet gör att glapp och gnissel kan uppkomma och att backing eller en tunn skjutlina kan ta vägen in mellan fot och spole. Här fungerar Sea-Venture bra, även om det inte är alldeles perfekt. Viss skevning kan märkas i passningen. Även om den är mycket liten, så kan den vid hög rusningshastighet upplevas som en mycket liten, men märkbar, obalans.

Bromsen är ett annat vitalt system i rullar av denna typ. Sea-Venture har en bromsfunktion som på ett varv går från friläge till stopp. Ett stort centrumvred på rullgaveln reglerar bromsverkan, och dessutom finns möjlighet till fingerbromsning på spolgaveln. Bromsen är av den numera allt vanligare modellen där två större plattor pressas mot varandra. Ju större plattorna är desto finare och jämnare kan bromsen ställas in. Bromsskivorna har en ordentligt tilltagen diameter och bromsen är därefter – jämn utan hack och lättinställd. Sammanlagt ger vi alltså mycket gott betyg för rullen i sin helhet, men med ett litet minus för inte helt exakt spolpassning. Priset är i skrivande stund ej fastställt.

Betyg:

Titta efter
den här dekalen!

HÄR KAN DU KÖPA
FLUGFISKE i Norden

Följande väl sorterade redskapshandlare säljer FLUGFISKE I NORDEN i lösnummer

Arvika: Arvika Fiskecenter, Storg. 33

Borlänge: Olles Fiske & Fritid,
Hugo Hedströms v 16

Göteborg: Strömvalls, Ö:a Larmg. 16
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahléns g. 13

Lennart Bergqvists Flugfiske,
Industriv. 2, Partille

Halmstad: Wittlock Sportfiske,
Tyghusg. 2

Jakobsberg: Fly Fisherman, Vasav. 46

Kalmar: Vapencentralen AB

Karlshamn: Fiskeshopen i Karlshamn,
Saltsjöbadsv. 53

Karlskoga: Grodden,
Magasinsvägen 1

Karlskrona: Fiskemagasinet,
Amiralitetstorget 23

Lerum: Lerhems Fiske o Fritid AB,
Pomonav. 4

Flugfiske i Norden säljs även i alla väl sorterade tidningskiosker, varuhus och/eller bensinstationer i Sverige, Danmark, Finland och Norge.

Fråga efter Flugfiske i Norden om den saknas på tidningshyllan

Ljungby: Skand Sportfiskecenter,
Skåneg. 10

Luleå: Vildmarksshopen, Ålg. 18

Lund: Sportfiskehuset,
S:a Esplanaden 20

Malmö: Fiske & Fiskar, Regementsg. 17

Mörrum: Bringséns Sportfiske,
Parkv. 33

Fiskeshopen i Karlshamn

Norrköping: Norrköpings Sportfiske,
Trädgårdsg. 15

Piteå: Janssons Järn AB, Öjegat. 81

Sandviken: Sportimport, Storg. 22

Skellefteå: Domus, Nyg. 50

Stockholm: Fiskarnas Redskapshandel,
S:t Paulsg. 4

Berras Sportfiske AB, Valhallav. 46

Umeå: Blixt Sport, Storg. 87

Uppsala: MÅ Fiske o Fritid, Björkg. 4

Västerås: Willy's Sportfiske AB,
Långmårtensg. 2

Ängelholm: Varuhallen Hobby, Storg. 62

Östersund: Fiskeservice, Stortorget 6

Danmark: Sport-Dres,
Fredriksundsv. 20, Köpenhamn NV

"Go Fishing", Brog. 6-8, Odense

Hunters House, HC Örsters v. 7B,

Fredriksberg

Bössemager Korsholm A/S, Skjern

Jagt- og Fiskerimagasinet A/S,

N. Voldg. 8-10

Norge: Jarle & Bjørnar Fluefiske,

Sörumsg. 28, Lilleström

Finn de Langes Sport, Christiesgt. 11,

Bergen

Nordisk Fiskeutstyr, Chr Kroghs gate 16

Millennium Sportfiske, Fauske

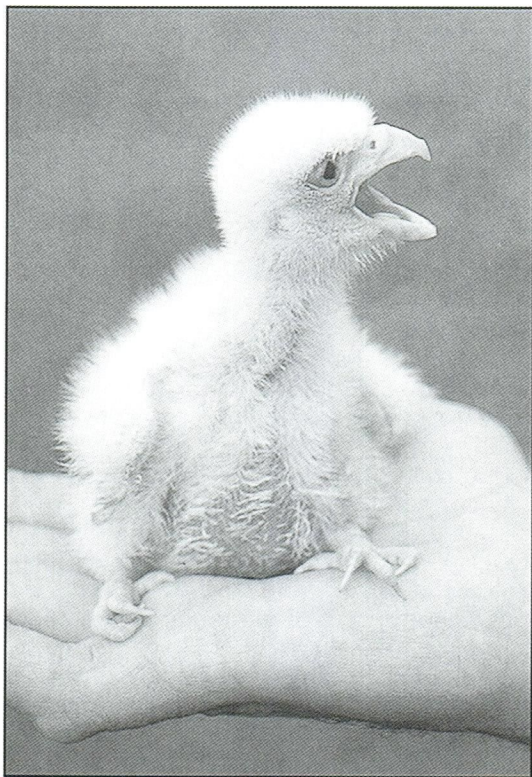

Foto: Peter Lundberg/YN

Hjälp oss hjälpa naturen!

Bli **Företagsfadder** åt Svenska Naturskyddsföreningen.

Bidra med minst 5 000 kr per år.

Postgiro 90 12 04-8. Bankgiro 165-5380. Ange att
inbetalningen gäller Företagsfadder.

För mer information ring tel 08 - 702 65 00
eller besök www.snf.se

Svenska Naturskyddsföreningen

Stiftelsen för Insamlingskontroll SFI, kontrollerar att de insamlade pengarna används på rätt sätt.

Några av Svenerics träfåglar lutade mot en av hans knivar.

Svenerics träfåglar

En liten träfågel, skuren på plats ute i vildmarken, har blivit tradition och ett återkommande minne från många fisketurer

Text & foto: Gunnar Westrin

Under trettio års tid har jag fiskat och kamperat ihop med flugfiskaren Sveneric Loodh från Hassela i Hälsingland. De flesta känner honom som en gudabenådad knivmakare och 1985 blev han följdriktigt korad till nordisk mästare i knivslöjd. Men inte lika många känner till att denne mästare också är en skicklig flugbindare. I mitten av sjuttioalet lyckades han med bedriften att bli svensk flugbindarmästare. Tävlingen arrangerades av en svensk fisketidning och han vann med sin numera odödliga Sveneric Loodh Sedge, SL-Sedge, populärt kallad "Pastorn".

Sveneric och jag träffades första gången hemma hos den nyligen så tragiskt bortgångne konstnären och flugfiskaren Rolf Smedman i jämtländska Gimdalen. Sedan dess har vi fiskat ihop, inte bara i Sverige, utan även i Norge, Island och Alaska. När Sveneric har varit med har också dråpligheterna och äventyren varit många. Höjden var en friskjutning mot brunbjörn i Alaskas vildmarker. Det var en månlysnatt och mitt i tältlägret fick en väldig björn plötsligt ett raseriutbrott. Bland annat åt den upp min tandborste! Efter ett visst rabalder hittade Sveneric till slut den väldiga re-

volver som vi hade inhandlat i Anchorage. Skotten dånade i natten, björnen dansade, vrålade och vände till slut baken mot oss och försvann.

Under resorna med Sveneric har jag alltid önskat att denne händig kamrat skulle snida en för tillfället lämplig träfågel. En fågel för varje resa skulle bli ett trevligt och personligt minne.

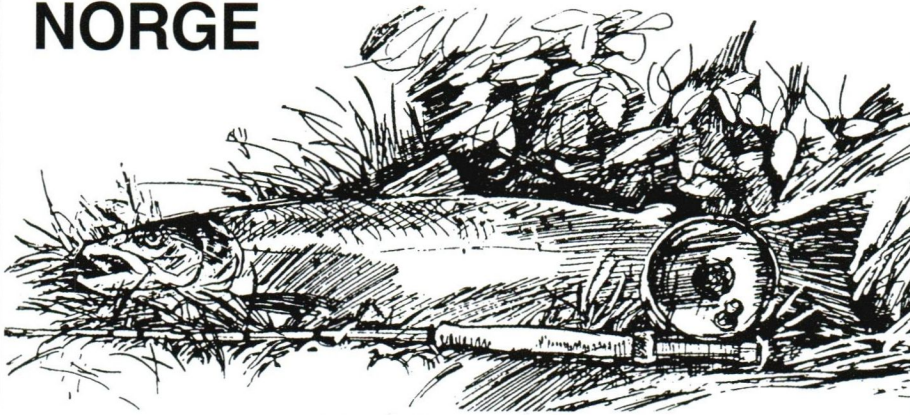
Den första träfågeln kom till 1983. Vi satt vid en liten glittrande fjällsjö på Sandåslandet norr om Kiruna och väntade på flygplanet som skulle ta oss hem igen. Fiskeveckan hade varit enastående intressant. Storcharrarna hade nästan stått på kö för att stiga till våra flugor. Men nu hade vinden tyvärr slagit om till nordlig och olycksbådande dimmor hade börjat sänka sig över fjällhedarna.

Efter nära två timmars långsam väntan hämtade Sveneric en träbit från strandkanten, tog fram sin kniv och började tälja något som skulle visa sig bli en dalripa. När det lilla konstverket i det närmaste var klart hörde vi äntligen flygbuller i fjärran.

När jag håller min lilla dalripa i handen minns jag
forts på sid 50

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Hva nå i Beiarn?

Å skrive nyhetspalte med tre måneders trykkesetid er ikke alltid lett. Det hender stadig at man blir "forbikjørt" av virkeligheten, og at "nyhetene" for lengst har mistet sin aktualitet. Lenge før FiNs lesere kunne lese i nr 5-6/00 at Beiarelva i Nordland sto foran friskmelding etter å ha vært rotenonbehandlet mot gyrodactylus salaris i 1994, kom meldingen om at parasitten igjen var påvist i vassdraget.

Spørsmålene som reiser seg er mange, og svarene er neppe klare før dette bladet er i lesernes hender. For det første: Dreier det seg om et "nytt" angrep, eller er det snakk om parasitter som har overlevd rotenonbehandlingen for 6 år siden? Prøvefiske har vist at laksestammen var i ferd med å bygge seg opp igjen, og når vi kjenner gyroens formeringsevne virker det nesten utrolig at den skal ha kunnet leve upåaktet så lenge i ei elv under streng overvåkning. Men om det dreier seg om nyintroduksjon, – hvor kommer den fra?

Disse spørsmålene må besvares før en ny aksjon i det hele tatt kan settes på dagsordnen. Og siden behandlingen i 1994 har den generelle skepsisen til rotenonprogrammet vokst, og mange tilbakeslag har dempet optimismen. Om den første aksjonen var mislykket, må man gjøre et bedre forsøk neste gang, og planleggingen vil ta tid. I mens dør laksen og dermed kronargumentet som fikk regjeringen til å stanse den vedtatte kraftutbyggingen i tolvte time.

Men utbyggingsplanene er ikke på noen måte endelig skrinlagt. Kravet fra stortingsflertallet var å få nye utredninger på bordet, og det er vel å frykte at om man ikke ser en løsning på gyroproblemet, vil laksens ve og vel være et dårlig kort å slå i bordet med. At Beiarelva er ei ypperlig sjørretelv på vei mot gamle høyder vil neppe veie tungt nok når politikerne skal vurdere verdien av fiskeresesene mot kilowatt/timer i neste runde. For sjørretstammen kan det derfor bli et valg mellom pest og kolera: Kraftutbygging eller nye runder med rotenon.

Vi håper på det siste alternativet, det førstnevnte er uheldig.

Mindre surt – mer kalk?

Ikke alt nytt er dårlig nytt. Når det gjelder sur nedbør er det meste på rett vei. I følge "pH-status" nr 3/00 er nedfallet av svovel redusert med 50% siden 1980, og er tilbake på omtrent samme nivå som ved begynnelsen av forrige århundre. Innen 2010 er målsettingen å komme ned på 70% i forhold til 1980.

Dette er naturligvis positivt for mange laks- og ørretstammer, særlig på Sør- og Vestlandet. Selvsagt tar det ennå tid før vi har normale tilstander i vassdragene. Langvarig forsuring har redusert jordsmonnets evne til å nøytralisere nedbør som fortsatt holder for lav pH, og til dels har det hopet seg opp sulfater som fortsatt vil lekke

ut i vassdragene i flere tiår framover.

Kalk vil det fortsatt være behov for, men det er neppe noen katastrofe at regjeringen har kuttet litt på denne posten. Foruroligende rapporter fra Sørlandet kan tyde på at man både bør se kritisk på en del av de prosjektene man allerede har i gang, og i hvertfall ikke iverksette nye. Det finnes i dette området en del elver og vann hvor ørreten har overlevd i sparsomme bestander. Her har vært fiskemuligheter de fleste bare drømmer om, i hvertfall de av oss som søker kvalitet framfor kvantitet. Rykter gikk f.eks. om eventyrlig ørret tatt på flue i øvre deler av Mandalsvassdraget på slutten av 90-tallet.

Så satte man i gang storstilte kalkingsprosjekter for å få laksen "tilbake" i vassdragene, prosjekter som til dels har vært svært vellykket etter formålet. Men man kalket ikke bare for laksen. Siden dosererne ble plassert langt ovenfor lakseførende strekning og pH ble hevet til over 6,0, ble det gode forhold også for brunørreten. I Mandalsvassdraget har dette nærmest ført til en eksplosjon i bestanden. Lokale fluefiskere hevder at det snart er umulig å fiske på de store fordi det stadig kommer småfisk "i veien". Jeg var selv i Mandalselva sist sommer, og selv om kondisjonen fortsatt er god, var det foruroligende mye smått å se. De lokale oppsøker nå heller de ukalkede elvene!

I øvre deler av sideelva Kosåna er utviklingen kommet enda lengre. Her er betegnelsen "tusenbrødre" helt på sin plass, og utviklingen er ytterligere påskyndet ved at man har fortsatt støttestutteringer også etter at elva ble fullkalket. I Tovdalsvassdraget er utviklingen i store trekk den samme, og lokalbefolkningen er oppgitt. Kvaliteten på innlandsfisket lider til fordel for laksen. Så er spørsmålet: Er dette strengt tatt nødvendig, eller er det sløsing med penger og kalk? Kunne man ikke nøye seg med å fullkalke de anadrome strekningene? Og bør man kanskje i større grad vente og se?

Med den positive utvikling som er på gang, vil det antagelig være et tids-spørsmål når fisk igjen reetablerer seg i de forsuredde vassdragene. Otra, som er et av få Sørlandsvassdrag som ikke kalkes, kan være et eksempel på det. Denne elva har tatt seg opp jevnt og trutt i løpet av 90-tallet, og i dag er det igjen god reproduksjon av laks og sjørret i elva.

Svenerics träfåglar

forts från sid 48

fortsättningen på flygresan. Den slutade tämligen abrupt på en sjö belägen närmare Kiruna. Dimmorna lägrade markerna och piloten såg sig till slut nödsagad att landa. Den envetna fjällstormen tog vid och vi tvingades binda fast planet vid några krokiga björkar på stranden. Där satt vi sedan i över ett dygn med förtöjt plan och kunde inte göra något åt situationen. Den natten öppnade vi nödprovianten, vilken visade sig mest innehålla delar av något som en gång kunde ha kallats karameller.

Nästa minnesvärda fågelskulptur kom till sommaren 1989. På den resan medföljde också Kurt Danielsson från Smedjebacken, en inte helt okänd rullkonstruktör. Den här gången slöjdade Sveneric en storlom. Motiveringen till val av modell var det stora antal av dessa vackra fåglar som under sommaren hade huserat i våra nordliga fjällsjöar. Under den trippen blev vi inregnade i två dygn, och när vi på tredje dygnet, ledbrutna och på dåligt humör, ålade oss ur tälten, var hela Nordkalotten täckt med fem centimeter nysnö.

Det var den 15 juli och vi tyckte nog att kung Bore hade tagit i lite för våldsamt. Trots detta vakade harrarna på blankselen. Det var en säregen syn att skåda detta vita landskap med glittrande strömmar och vakande fisk.

Rödvingetrasten kom till under storharrsommaren 1990. För mig kommer denna fågel för alltid att vara förknippad med de legendariska författarna Hans Lidman och Rolf Smedman. Båda har i kärleksfulla ordalag beskrivit denna undersköna vildmarksfågel. Med hjälp av Svenerics rödvingetrast minns jag att Kurt Danielsson satte personligt rekord på flugfångad harr, att fjällabbarna skrånade som aldrig förr och att hjortronblommorna hade översållat alla tänkbara myrar. För första gången fick jag dessutom uppleva den sekund när alla traktens knott plötsligt kläcktes. Det var det året vi bestämde oss för att matfisker inte fick understiga 50 centimeter.

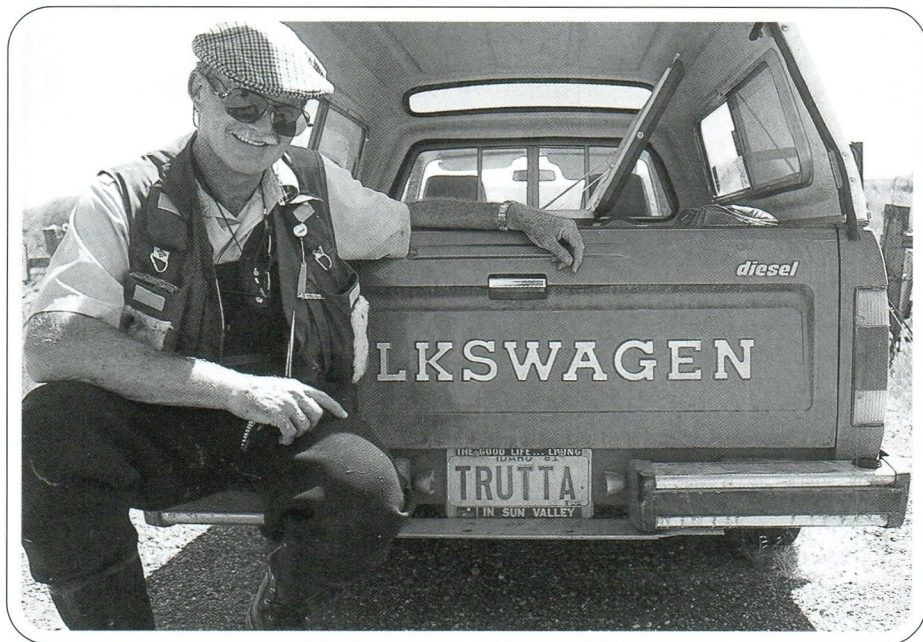
Året därpå styrde vi kosan mot rödinglandet i väster och på den resan skar min fiskebroder en kungsfiskare. Som bekant finns inte denna skickliga fiskarfågel på våra nordliga breddgrader. Den roliga motiveringen till valet var att Sveneric tydligen var fågeln personifierad, eftersom han lyckades med bedriften att ta resans tyngsta röding. Jag minns också hur vi på ditvägen flög över en stilla fjällsjö där ett hiskligt monster lurade. På sju meters djup låg ett tyskt flygplan från andra världskriget. De eldröda hakkorsen grinade mot oss när vi flög över. Det kändes både kusligt och överkligt...

Jack Hemingway är död

Jack Hemingway, son till nobelpristagaren Ernest Hemingway, avled i december. Jack Hemingway var genom sitt miljöengagemang ett mycket stort och aktat namn i flugfiskekretsar i USA, även om han kanske var relativt okänd här hos oss. Däremot kände Jack själv väl till Skandinavien, främst genom eget laxfiske i Norge. Men han kände också till smäländska Emån och var väl förtrogen med försurnings-situationen och fiskevårdsproblematiken på vår sida av Atlanten.

Jag lärde känna Jack genom en gemensam vän, Pete Hidy, och fiskade tillsammans med honom i Little Wood River, en av Idahos få strömmar med europeisk brunöring, en fisk som både "Papa" och Jack lärt sig älska efter att ha stiftat bekantskap med den i Europa. Little Wood, som utgör en del av Silver Creek systemet, tillhörde tidigare familjen Hemingway, men donerades till amerikanska staten under förutsättning att vattnet blev "fly only" och administrerades som ett catch & release fiske under överinseende av Idaho Fish and Game Department.

Jack Hemingway hade ett brinnande intresse för naturvård i allmänhet och

Jack Hemingway med registreringskylten "TRUTTA" på sin fiskebil.

fiskevård i synnerhet. Han engagerade sig bland annat i arbetet för North Atlantic Salmon Fund, men också för fiskevården på hemmaplan, och hans kunskaper på området var stora och han förvaldade dem väl. Jack var också en mycket kunnig och skicklig flugfiskare och behärskade det kanske vackraste sättet att kasta en fluga jag någonsin sett. Genom sin uppväxt i Frankrike och sina många resor i Euro-

pa hade han också en framtoning, som var i lika hög grad belevat europeisk som amerikansk.

Jag kommer alltid att minnas Jack Hemingways varma humor och bullrande skratt. Men framför allt kommer jag att minnas honom som "gentlemannafiskare" – en man med en i ordets rätta betydelse sportslig inställning till sitt flugfiske.

Gunnar Johnson

Aktuella adresser till Flugfiske i Norden

FiN:s medarbetare sitter på skilda håll, varför material som kommer tidningen tillhanda ofta måste sändas vidare till rätt adress. Här följer aktuella adresser för att Ditt brev inte ska behöva gå omvägen över kansli eller redaktion.

Prenumerationer, beställningar och kassa:

Anne-Marie Skarp, S. Parkgatan 8, S-343 31 Älmhult. Telefon 0476-160 90, fax 0476-160 64.

Annonser:

Pelle Klippinge, Fliskärsvägen 6, S-570 90 Påskallavik. Telefon 0491-913 23, 0708-74 32 26.

Redaktion:

Gunnar Johnson, Box 22, S-571 06 Bodafors. Telefon 0380-37 11 25.

Marknadsnytt:

Erik Erlandson, Barkvägen 13, S-370 10 Bräkne-Hoby.

Boknytt:

Jan Sekander, P12252 Esseboda, S-280 70 Lönsboda.

Nytt från Sverige:

Mikael Frödin, Sjudartorp, S-741 93 Knivsta.

Nyt fra Danmark:

Steen Ulnits, Vejlegade 9 st th, DK-Århus C.

Nytt fra Norge:

Terje Bomann-Larsen, Wigants vei 11, N-3600 Kongsberg.

Rätt adress gör att Ditt brev snabbt når rätt medarbetare!

En annons i Flugfiske i Norden når långt!

Varje nummer av Flugfiske i Norden läses av tiotusentals fiskeintresserade individer runt om i Norden. Så har det varit i över 20 år nu vilket vi naturligtvis är stolta över.

Tidningens artiklar är fulladdade med spännande fiskeskildringar, flugbinding, marknadsnyheter och tester. Till vår hjälp har vi några av Nordens skickligaste flugfiskare, skribenter och fotografer. Tidskriften Flugfiske i Norden har en unik ställning på marknaden vilket ger slagkraftig räckvidd, täckning och kostnadseffekt.

Därför når en annons i Flugfiske i Norden mycket långt.

OBS! Vi har ny prislista med nytt rabattsystem.

Glöm inte att rekvirera den!

**Flugfiske i Norden
Annonssavdelningen**

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

Sportfiskeförbundet och fiske i TV

När det gäller vårt sportfiskeförbund är det inte mycket som når oss medlemmar, och i synnerhet kanske inte oss flugfiskare, som till stor del håller oss lite på vår egen kant. Men visst är det även vårt sportfiskeförbund, även om det ofta känns långt borta och i princip ointressant och oengagerande.

Detta är säkert ett av förbundets stora bekymmer. Många ställer sig frågan varför de ska vara medlem och får svårt att hitta anledningar.

Jag är just färdig med en total sammanställning över vårt skandinaviska laxfiske och har suttit och ritat trendpilar upp och ner och rakt fram allt efter hur fisket varit och kan förväntas utvecklas. Det har många gånger varit svårt och visst är det lätt att ge sig ut på "djupt vatten".

När det gäller vårt förbund och dess utveckling den senaste tiden är det enkelt, pilen kan bara gå i en riktning – brant neråt. Utan att ge mig in på någon mer exakt redogörelse, kan jag konstatera att förbundet idag har färre medlemmar än tidigare. Knappt 20 000 medlemmar i en folkrörelse, där 2,2 miljoner svenskar står med minst en fot, och där 440 000 säger sig vara aktiva sportfiskare som fiskar minst 20 gånger per år. Detta måste ses som ett stort misslyckande.

Fiske i TV

Varför så få medlemmar? Ja, det är dåligt drag kring svenskt sportfiske. Det fiskas som aldrig förr, men i den allmänna debatten och mediautbudet har sportfisket en alltför undanskymd plats. Jag har skrivit om det tidigare; kunde vi få till ett svenskt veckomagasin i TV för sportfiske, så tror jag att mycket skulle vara vunnet. Återigen, kan vi inte få se en representant för vårt svenska sportfiskeförbund knackande på dörren till de stora TV-kanalernas programdirektörer varje dag tills vi får genomslag? Genom att sitta på "vår kammare" och bara skriva som undertecknad gör nu får vi inga sportfiskeprogram i TV.

TV är ett starkt maktmedia som alla organisationer och grupperingar slåss för att få tillgång till. Detta är inte enkelt, men med så stor del av svenska folket bakom borde det heller inte vara någon omöjlighet. Men detta måste vara förbundets uppgift!

Visst kan man skönja en viss ljusning. Bland annat har flugfiske tagits upp bland de saker som de stora reklambyråerna anser vara "inne" just nu. Idag är det OK att göra reklamfilm med en flugfiskare i bakgrunden eller med någon iförd "trendig" fiskehatt.

Även då det gäller rena fiskepro-

gram på TV har vi inför nästa år fått några små guldkorn att suga på. Martin Falklind gör tillsammans med TV4, Scandinature och Bo Landin fiske-TV till våren. Programmet kommer att vara ett naturprogram med det fantastiska namnet "Naturligtvis". Här kommer Martin att bidra med inslag om sportfiske. Programmet, som startar måndagen den 20 januari, kommer i en första serie visas under tio veckor. Från norr kommer SVT i Luleå att under projekt "Vildmark" med Hasse Johansson i spetsen göra sex program med sportfiske i centrum. Detta innebär att våren kommer att ge mer sportfiske i TV än på mycket länge. Förhoppningsvis blir detta bra program med höga tittarsiffror. Det skulle ge ett bra förhandlingsläge för ett renodlat svenskt sportfiskemagasin, något som det svenska sportfisket både förtjänar och verkligen behöver.

Att Sportfiskeförbundet idag inte fungerar som påtryckningsorganisation blev uppenbart i samband med den informationsträff och middag som två av förbundets ledande profiler hade med Riksdagens Jakt- och Fiskeklubb. Medlemmarna från riksdagen uttryckte sin förvåning över att Sportfiskeförbundet inte "lobbade" mer på riksdagens ledamöter. Ett minst sagt pinsamt konstaterande från våra beslutsfattare.

Förbundsstämman

Innan vi ger en kort rapport från själva stämman kan vi konstatera att förbundet i skrivande stund fortfarande står utan generalsekreterare. Pätänkta Eva Thörnelöv tackade nej och tog istället över efter Curt Johansson på Fiskeriverket.

Vi har nu sedan en tid Sören Andersson, vice VD i Föreningssparbanken, som ordförande. Det är utmärkt. Ekonomin kommer säkert att saneras och det en gång överhängande konkurshotet att försvinna. Idag verkar dock ekonomin vara viktigare än själva verksamheten. Sören Andersson säger att det ekonomiska läget inte direkt uppmuntrar till snabba beslut i frågan om ny generalsekreterare. Detta är att likna vid ett företag som saknar VD. Det finns ingen som långsiktigt styr verksamheten. Förbundet behöver en ledare, en sportfiskare, som kan popularisera förbundet och vända den negativa trenden.

Själva förbundsstämman inleddes med en ekonomisk genomgång av Sören Andersson. Han utlovade balans i

forts på sid 54

VISION®

www.visionflyfish.com

**Pelle Klippinge
har bytt flugspö.**

Dan-Tackel Sweden Sportfiskebutiken

REA Neoprenvadar REA

Dekota Neopren 5mm Ord.	1199:-	NU 999:-
RT.Promotion 5 mm Ord.	999:-	NU 699:-
ABU Neopren 4,5mm Ord.	1049:-	NU 799:-
RT Stickfoot Inklus.Sko Ord.	1499:-	NU 1099:-
Fenwik Andningsvadar Ord.	2595:-	NU 1999:-
NylonVadarstövler Ord.	349:-	NU 299:-

Vadar Jacka

Sierra Vadar Jacka Ord.	999:-	NU 799:-
RT. Montana Jacka Ord.	649:-	NU 599:-
RT.Scandinavian Ord.	799:-	NU 699:-

Flugrullar

Sierra Black Shadow	
Trout 4-6	1699:-
Grilse 7-9	1799:-
Salmon 10-12	1899:-
Dragonfly concept disc	
Med 2 extra spolar	
CD355 4-6	599:-
CD375 6-7	635:-
CD395 7-8	655:-
Bästsäljare i år 2000	

Flugor

25 st olika torr	75:-
25 st olika våt	75:-
25 st olika nymfer	75:-
25 st olika stream.	90:-
50 st P&T flug. i box	198:-
20 st Cats Whisker	85:-
20 st Fritz	105:-
20 st Gold B.Nymf	90:-
20 st Muddler M.	100:-
20 st C.D.C	99:-
20 st Gold B. Lur.	105:-
20 st Mini Lures	75:-
20 st Booby Nym.	85:-
20 st Daddy L. Leg.	95:-
20 st Grayling	65:-
20 st Hopper Torr	95:-
20 st Mayflies	95:-
20 st Hairs Ear	89:-
20 st Mixed Sedge	85:-

2:Sorteringsfluglinor

Shootinghead

Vi fortsätter med denna extrema storsäljare.

Nu finns vår lina i SH.

Flyt	WF/DT	2-13
Interm.	WF/DT	2-13
Sjunk	WF/DT	2-13
Fast Sjunk	WF/DT	4-13
U.fast Sjunk	WF/DT	4-14

Flyt	6 till 12
Interm.	6 till 12
Interm. Clear	6 till 11
Sjunk	6 till 12

Från 80:-st/vid köp av 5 st. Finns det fel på linan byter vi den.

Beställ vår "katalog", prislista.

Hemsida: www.dan-tackel.com

Ring och beställ på: **042-340601**

Besöksadress: Borgmästareg. 4-6 Höganäs

Välkommen!

Svenska fiskeguider

forts från sid 24

skidanläggning, troligen här i Norden. Sommartid kommer han att finnas kvar på anläggningen och syssla med aktiviteter som hör årstiden till, exempelvis fiskeguidningar.

För Johans del tycks Gunnar Westrin ha gjort ett rejält intryck. Om fem år tror han sig ha flyttat till Norrlands inland och ett arbete som lärare inom NO-ämnen, samtidigt som han bedriver guideverksamhet inom områdena jakt och fiske.

Jag kan konstatera att det ser ut att ta lång tid innan vi får heltidsarbetande flugfiskeguider i Sverige. Den som enbart vill arbeta som fiskeguide måste under vintern flytta till varmare breddgrader, något som är vanligt bland amerikanska fiskeguider. För andra gäller det att kunna kombinera med något annat än fiske, till exempel rafting eller skidåkning.

Jag har träffat tre flugfiskare som utbildar sig till fiskeguider, eftersom det är detta de vill hålla på med, men de tror inte själva att det är något att satsa på, inte i Sverige i alla fall. Det är egent-

ligen ganska tragiskt. Här bor vi i ett land med ett brett utbud och en stor variation i såväl fiske som natur. Det skulle kunna vara ett sportfiskeland utan motstycke. Tänk att ena dagen landa en femkilos havsöring på kusten utanför Ystad, dagen därpå kroka en trekilos gädda i Trosa skärgård, fånga en bamselax i Kalixälven och avsluta med en stor harr eller öring någonstans i Kirunafjällen.

Förutsättningarna finns, det är bara viljan och kunskapen som saknas...

PS. Så här får du kontakt med mina fiskeguider:

Mats Christensén

e-post: matschristensen62@hotmail.com

Johan Lundgren

e-post: jelundgren75@hotmail.com

telefon: 070-337 73 29

Närmare information om utbildningen på Tornedalens folkhögskola i Övertorneå kan erhållas på telefon 0927-108 20 eller info@tornedalens.fhsk.se

Nyt fra Danmark

forts från sid 42

Det lykkedes nemlig de to røde partier at få en hel milliard ekstra sat af til det danske miljø. I stedet for de sølle 75 millioner, som regeringen havde afset til miljøet, fik venstrefløjen hele 155 millioner kroner sat af til naturgenopretning. De kommende års naturgenopretning af Skjernå alene ville ellers have ædt næsten alle midler, hvorfor den danske naturgenopretning reelt ville være ophørt for en stund.

Men nu er der altså kommet ekstra penge i kassen, og hermed kan man så atter håbe på, at der vil blive midler til en naturgenopretning af Gudenåen ved Tangeværket. Et langt omløb uden om hele søen – som foreslået af fødevarerminister Ritt Bjerregaard – vil jo som nævnt alene koste op mod 100 millioner kroner.

Så lad os alene i miljøets interesse sende et par venlige tanker til Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten. Uanset ens egen politiske overbevisning. Ikke overraskende var landbrugspartiet Venstres miljøpolitiske ordfører meget lidt begejstret for det nye miljøforlig.

Nytt från Sverige

forts från sid 52

budgeten till extrastämman 8–9 september. Förslaget om att återgå till kollektivanslutning av medlemmar genom klubbarna mötte starkt motstånd. Kampanjen mot storskaligt industri-fiske i svenska vatten – ”stoppa överfisket” – startades, och till årets ungdomsledare valdes Ronald Gabrielson.

Som ny ungdomskonsulent välkomnades Eva-Karin Kronkvist. Informationschefen Lasse Andersson slutar vid årsskiftet och ny i styrelsen är Lars ”Rydan” Fornander, som för övrigt blir ansvarig för Trollingmasters som övertas av förbundet.

Den nya styrelsen ser ut som följer: Ordförande Sören Andersson, Stockholm, vice ordförande Owe Ohlsson, Göteborg. Ledamöter: Bert Åström, Stockholm, Lars Gruber, Ystad, Birger Nordfjell, Umeå, Lars Fornander, Ryd, Mikael Häggglund, Ullånger och Magnus Karlsson, Niemsel. Som ersättare Niki Sporrang, Uppsala, och Solveig Rask Nilsen, Karlshamn. Även om de återfinns som ersättare, så är det glädjande med tjejer i styrelsen. Kanske kan de få fart på ”gubbarna”.

Trimma Muddlern över dammsugaren

Att trimma en Muddler eller en Streaking Caddis kan vara en ganska skräpig sysselsättning med hjorthår över halva lägenheten. Ett ”nygamalt” tips är att klämma fast dammsugarens slang mellan knäna med öppningen vänd uppåt och sedan trimma flugan över denna. Ett annat tips är att hålla flugan med en peang. Den tunna spetsen gör att man lätt kommer åt med saxen, samtidigt som man inte riskerar att flugan sugas in i dammsugaren.

Dennis Jansson

Konservatorarbeten

Däggdjur, fågel mm.

Oves Trofé Ateljé

0552-106 43

Älvdalsvägen 49, 669 31 Deje

GALVAN Flugrullar

Galvan Open Back

Storspolad flugrulle med broms, finns i grönt o svart.
Fem storlekar för klasserna 0-9.

JK FLUGFISKE

www.JKFLUGFISKE.com

Tel: 0152-13355, 070-6330301 Fax: 0152-21299
E-Post: info@jkflugfiske.com Hemsida: www.jkflugfiske.com

www.elgeco.com heter vår

hemsida. Ta en titt, det kan löna sig!!

**ALLTID MYCKET HEMMA FÖR
SPÖBYGGAREN !!**
KLINGOR, RULLFÄSTEN RINGAR MM.

MYCKET FLUGBINDNING
Bl.a den bästa kroken till bästa priset,
SPRITE
OCH MYCKET MERA !!

MILL END LINOR.
2:A SORTERING FLUGLINOR MED
OFTAST OBETYDLIGA SKÖNHETSFEL.
88:- / st., 240:- / 3, 380:- / 5, 650:- / 10.

NYA MYCKET BRA STARTSET

TILL MYCKET BRA PRIS!!
9' spö för lina 4-5, 5-6 eller 6-7, rulle
lina och tafs med c:a 30% rabatt!!

REA!

PÅ MYCKET, MINST 30%!!
KOLLA HEMSIDAN!!

ELGECO

Box 8012
421 08 Västra Frölunda
Tel. 031 - 473560
Fax. 031 - 493581
E-mail. elgeco@algonet.se

Se omtale annet sted i bladet

Snorre Grønnæss, NO-2427 Plassen,
+47 62 45 60 12, +47 90 16 41 39,
e-post: ka-groe@online.no

BRODERADE TYGMÄRKEN

Skriv/ring för upplysning och pris.
Tel. 040-49 65 33
Fax. 040-49 78 30

www.B4.nu E-mail: carrek@B4.nu

Carrek

Box 14019, 200 24 Malmö

www.fiskebokhandeln.com

- Din nätfiskebokhandel
- Den rätta platsen för den vetgirige fiskeentusiasten.
- Med allt om fiske: flugbindning-, fakta-, berättelse-, gör det själv-, kok- och barnböcker.

Stjørdalselva, Midt-Norge

Laks og sjøørretfiske
Ukeleie. Gode bomuligheter.
Ledige uker i juni og august

Pauline og Bård Kringen

N-7525 Flornes, Norge

Telefon +47 74 80 11 41

Telefax +47 74 82 16 79

E-mail kringen@online.no

Sandell Flies

Professional
Salmon & Seatrout Flies
for the serious angler

Mats Sandell, Forsythiagatan 4 Se-26631 Munka Ljungby
Tfn 0431-432 310, Int. +46 431 432 310
Webbsite: www.sandellflies.com

SPORTFISKARN.com

i Strängnäs

Din närmaste fiskebutik

Mängder av
erbjudanden
på fyndsidan

Ett av Sveriges bredaste
sortiment för flugbindning

Öppettider: Månd-Fred 10-18 - Lörd 10-13
Trädgårdsgatan 36 - Tel: 0152-103 60

Naturen behöver dig!

Bli **medlem** i Svenska Naturskyddsföreningen.
Du får kunskap samtidigt som du gör en
viktig insats för miljön. Tillsammans blir vi starka.

För mer information ring 08 - 702 65 00
eller besök www.snf.se

Svenska Naturskyddsföreningen

Exklusiva flugaskar

Lilla Asa Snickereri AB

Tel. 0157-500 81

<http://home.swipnet.se/lilla-asa>

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader **SEK 30:- per rad**, bifogas med beställningen. Då publiceras den oftast i påföljande tidning. Varje rad består av ca 35 nedslag. OBS! Mellanslag, kommatecken och dylikt räknas också. Köp, Sälj och Byt marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinjett.

Annonser vars innehåll tyder på någon kontinuerlig verksamhet i inkomstsyfte tas endast emot av FIN prenumeranter såsom betalda radannonser där 30:-/rad bifogas manus.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Fliskärsvägen 6, 570 90 Påskallavik. Uppge namn och fullständig adress!

Säljes: 20' Bringsens Fibatube #11-13, pris 3 500:-. 18' Bringsens Original #10-12, pris 3 Hardy Perfect 1930 4 1/2", pris 4 800:-. Tel (S) 046-586 33, 0708-13 51 18, 070-205 93 70.

Säljes: Hardy rulle, som ny! Sovereign 2000, #5. Mycket bra broms system. Pris 1 600:- + frakt. Esa, tel (S) 0142-187 34.

Säljes: Simms Väst "Guide" XL, färg Tan, 1 000:-. Sage 389-3LL, 3 000:-. Sage 590-3SP, 4 000:-. Elgeco HP 12', #8-9, 3-del, 2 000:-. Tomas, tel (S) 0980-630 72, e-mail: 098063072@telia.com

Säljes: FiN 1999, nyskick, 100 kr. Håkan, tel (S) 08-648 00 74, kväll i övr telsvar.

Säljes: Sage graphite III, 9', #6, 4-del. Loop 2 med lina. 4 000:-. Anders, tel (S) 0278-149 36, 070-652 04 96.

Säljes: Högstbj, FiN 5/6-82, 1-83, 5/6-85, kompl årg 90-95. Flugspön 12-15', kolf o splitc. Nyskick. Lars-Olof, tel (S) 042-29 13 75, 0708-66 08 06.

Säljes: Pateke Morton 12', #8-9, 600:-. Vadarskor Hodgman Bantam strl 8 (42), 300:- + postens avgifter. Christer, tel (S) 0250-142 66.

Köpes: God splitcanestang til daglig fiske ca 8', #4-5 også restaureringsobjekt. Geir, tel (N) 2338 2336, mob. 92 69 48 52.

Säljes: Kompl årgångar av FiN 1979-1999 i perfekt skick, 3 000:- alt högstbj. Jonas, tel (S) 08-694 70 40 el 0709-93 72 42.

Säljes: Äldre böcker: "Thirty Seasons in Scandinavia" 1908 av Kennedy. "Fiske med fluga" 1923 av Grey, "Handbok i Sportfiske" 1925 av Hammarström, "Laxfiske i norska laxälvar" 1967 av Balkenhol. Till högstbjudande. Tel (S) 021-33 00 82 eft 18.00.

Köpes: Boken "Strömmande vatten" av Rolf Smedman. Mats, tel (S) 0380-756 92.

Säljes: Mohlin Em Salmon, svart + etui, 4 000:-. Sea Trout, guld + etui, 3 700:-. Orvis All Arounder 8'2", 4-del, 1 400:-. Amb 7000, röd + lina, 700:-. Bertil Laxhed, tel (S) 08-27 77 42.

Säljes: Hardy perfect 4 1/4" Duplicated MK II i originalskick. Pris: 4 000:- eller högstbjudande. Ronald, tel (S) 0491-918 93.

Köpes: Hardy Fibatube glasfiberspö 7', #4-5. Christer, tel (S) 0250-142 66.

Säljes: Kompl spöbyggnadsutrustning för splitcane inkl Garrisen orig och Preben T Jacobsens spöbyggnadsböcker + tillbehör. Lennart, tel (S) 0476-138 28.

Skottlandsfiske för 3 spön på klassiska sträckan Rothes & Aikenway i Spey, under vecka 15. Lars Bergh, tel (S) 0155-413 66.

Säljes: Pateke Morton 12', #8-9, 600:-. Vadarskor Hodgman Bantam stl 8 (42), 300:-. + Postens avgifter. Tel (S) 0250-142 66.

Köpes: Hardy Smuggler 8', 4-del. OBS i glasfiber. Rune Andersson, tel (S) 08-645 86 22 eller 070-721 41 32.

Säljes: Scott Powrply Trout Rod 4-del, 9', #5, 3 000:-. Tel (S) 0243-22 83 74 efter kl 16.00.

Förkortningar:

AFTM-klass	= #
Fot	='
Tum/inch	="
2-delat	= 2-del
3-delat	= 3-del
Reservspole/extra spole	= res.spole
Dubbeltaperad lina	= DT
Weight	
Forward-/klumplina	= WF
Long Belly-/Speylina	= LB
Shooting Taper lina	= ST
Flytande	= F
Sjunkande	= S
Snabbsjunkande	= FS
Intermediate	= I

FLY FISHERS HEAVEN

Exclusive distribution

GIORGIO
BENECCHI'S
PRODUCTS®

HÖGSTA
KVALITE

BINDTRÅDEN SOM PROFFSEN VÄLJER
REKOMENDERAS I BLA. FLUGBINDNING
PÅ MITT SÄTT AV LENNART BERGOVIST

FLUGRULLAR & SPÖN
MED LIVSTIDS
ALLRISKGARANTI

JAPANSK KROK
FÖR FLUGBINDARE
STARK OCH
RAKBLADSVASS

KVALITETS MATERIAL FRÅN BLA. MARC PETIT
JEAN, VIRTUAL NYMPH, GORDON GRIFFITH MED
FLERA

ANDNINGSVADARE
MED 4-ÅRS
ALLRISKGARANTI

HARESCLUB SYNTETISK HARÖRE
DUBBING
12 FÄRGER
MULTI-PURPOSE DUBBING 85 FÄRGER
CALLIENTE M.GLITTER 24FÄRGER
HÄR SAKNAS INGA NYANSER

YOU BRAKE IT
WE REPLACE IT

FLY FISHERS HEAVEN TEL:023-131 40 FAX:023-70 95 70

www.flyfishersheaven.se

Stjørdalselven

- Fluefiskeskole 2001
- Fiske i de beste fluestrekninger

Kontakt:

Østkil Gård
7520 HEGRA, NORGE

TEL: +47 74800719
FAX: +47 74800714
E-MAIL: ole@ostkil.no

www.ostkil.no

Nytt Strömfiskevatten i Småland

I vår är det premiärfiske i
Alsterån. Kom och njut
av ett spännande öring-
fiske i en vacker natur.

Fiskecenter
Svartshult, 360 76 Älgshult
0481 - 633 66, info@alsteran.com

Irländska loghflugor II:

Cathal Rush Mayfly og French Partridge Mayfly.

Mayflies, Goslings & Dabblers

Här fortsätter artikeln om irländska loughflugor från decembernumret

Text & foto: Gerben Groustra

Jeg vil begynne med to diktstubber av den Irske dikteren, fluebinderen og utstyrsforhandleren Thomas Ettingsall.

*The hare is wanted only for his ears
The fur of which the greatest value bears –
This, mixed with orange, yellow, black, or green,
On lake, or river, better ne'er was seen,
With mallard fork, and silver-ribbed or tipt,
The wings from starling or from mallard stript.*

I det andre diktet forklarer han om været, og fluenes plassering på vannet.

*How he may read upon the varying skies,
From thence to judge the order of his flies;
How he may place them on his trailing link,
Know which should float, or which should partly sink.*

Det oppsiktsvekkende er at for første gang i fiskehistorien det blir nevnt en halvveis flytende flue, den klekkende flue.

Når jeg ser på min lille samling av Mayflies og Goslings, og legger dem i hånden, så slår det meg hvor insektlik de er. Nei, ikke fotolikhhet, men en moderne ekspresjonistisk likhet. Goslings og Mayflies er bygd opp av haler av fasan-hale-fibre og lange strips av grå og brun mallard. Alle dere som har fisket med Speyfluer vet hvor gode fiskefluer de er. Mange moderne fotorealistiske døgnflue-imitasjoner mangler, at de levner til i vannet, noe som på ingen måte mangler i disse Irske klassikere.

I Irland finns begrepet Straddlebugs som fellesbegrep for Goslings og Mayflies. Ordet "straddle" kan bli oversatt til Norsk me "å sitte på skrev" eller "å gå bredbent" for å forklare fluenes livlige gange. På ordet "gosling" finnes to forklaringer av ordets opphav:

A: At klekkingen av døgnfluene faller sammen med at de unge gjess kommer på vannet og spiser store mengder av disse høyprotein-holdige døgnfluer.

B: At majoriteten (ikke alle) av Gosling-mønstrene bruker stokkand-mallard strips farget gul. Våte, lekende gjess-kyllinger kan gi assosiasjoner til en Gosling-flue med sine våte "levende" mallardfibre.

Canary Gosling, Lough Erne Gosling og Lough Melvin Gosling.

Dave Matthews, som er profesjonell fluebinder fra Crossmolina, County Mayo i Irland, binder en hale med 4–5 fasanhale-fibre for han mener at under fiske så kan det lett knekke noen. Fisken ser neppe forskjell på tre eller fem, men ser forskjell når hele halen mangler.

Som dere ser er fluene knytt til navngitte Lough, og få Mayflies/Goslings kan spores tilbake til sin ophavsmann. Krokstørrelsen kan variere fra lough til lough. Dave binder sine Goslings for Lough Conn på krok 10, men bruker krok 8 for Lough Sheelin, der insektene er større.

Fransk rapphøns er et svært populær bindematerial, og et av de mest brukte May Fly mønstrene er nettop kalt "French Partridge". Under fiske blir den brukt på samme viset som Bumbles (se FiN 5/6 2000) som toppflue sammen med 2–3 andre fluer på samme fortom.

Fan Wing Mayfly er en av de eldste tørrflue-mønstrene og kan spores tilbake til fluefiskets begynnelse i Irland, til slutten av 1700-tallet til begynnelsen av 1800-tallet. Mosely Mayfly er overraskende revolusjonær i sin design med sitt oppbundet hackle. De tre hackle skulle borge en tilnærmest evig flytende tørrflue.

Dabblers er fluer med det sikreste opphav blant de Irske fluene. De første Dabblers ble bundet av Donald Mc Clearn fra Dromore Anglers Club i County Down i Nord Irland. Donald var en vellykket konkuransesfisker. En kveld ble Donald ringt opp av en av hans lagkamerater og et nytt fluemønster ble diskutert. Samtalen resulterte i litt forvirring, og de fluer Donald band opp hadde lite til felles med de over telefonen beskrevne mønster.

Men under praktisk fiske ga også disse "nye" Dabblers gode resultater. Dabblers resulterte i regionale, fylkes og

forts på næsta sida

Claret Dabblers.

Dabblers – original mønster av Donald Mc Clearn.

Mayflies, Goslings & Dabblers

forts från föreg sida

landslag-seiere. Etter som årene gikk kom hemmeligheten fram i lyset, og nå bruker alle Dabblers. Mange, som ikke hadde sett en Dabblers i virkeligheten, begynte å binde sine egne – og nye underlige fluer så livets lys. Til slutt utviklet det seg to hoved-bindemåter; den originale med de bronse mallard-strips bundet rundt som en kappe, og Movilla-stilen med sine lange slepende/flytende hackle av bronse mallard, i bunn og grunn med stor likhet med en Gosling. Det ser ut som Movilla-stilen er blitt den mest vanlige i dagens fluefiske.

Navnet "Dabblers" kommer av Donalds eget klengenavn fra skoledagene og kan oversettes med "noen som rører med hendene eller føttene i vann". Så det ser ut at den unge Donald Mc Clearn allerede tidlig hadde en forkjærlighet for det våte element.

Jeg vil her takke Dave Matthews fra Moyfly for nyttig informasjon om fluer, binding og historikk, og videre E.J. Malone's bok "Irish trout and salmon flies" fra The Flyfisher's Classic Library for utdrag fra diktene til Thomas Ettingsall.

Spent Gnat er et svært populært mønster når de døde døgnfluene ligger på vannet.

Som dere ser på bildene finnes også lokale bindetradisjoner. Alle French Partridge mønstre er med falsk over og under hackle i raphøne, mens Mike Dawes i The Flytyer's Manual foreskriver et rundt-hackle.

Dabblers – original mønster av Donald Mc Clearn

Krok: 8–10.

Hale: 8–10 fasanhale fibre.

Kropp: Skarp gyllen gul (golden yellow).

Rib: Fine oval tinsel.

Hackle: Hanehackle, rød kroppshackle med rød hane front-hackle.

Vinge: Bronse mallard strips over topp og sidene bundet som en "jakke".

Claret Dabblers (Movilla style) en lokal variant

Krok: 8–10.

Hale: 10–12 fasanhale fibre i samme lengde som krokskaftet.

Kropp: Claret floss eller selull.

Hackle: Hanehackle, ginger kroppshackle med et lys claret (vinrød) fronthackle.

Vinge: Strips av bronse mallard bundet rundt hele flua.

French Partridge Mayfly No 1

Antagelig det mest brukte May-fly-mønster med mange lokale varianter.

Krok: 8–10.

Hale: 4–5 fasanhale fibre.

Kropp: Naturlig raffia (bast).

Rib: Fine oval tinsel.

Kroppshackle: Medium oliven hanehackle.

Framhackle: Medium oliven hanehackle og fransk raphøne (French partridge).

French Partridge Mayfly No 2

Som oven men med følgende endringer:

Kroppshackle: Hvit hanehackle.

Framhackle: Golden olive hanehackle og fransk raphøne.

Lough Erne Gosling

En variant laget for Lough Erne i County Fermanagh.

Krok: 8–10.

Hale: 4–5 fasanhale fibre.

Kropp: Medium oliven selull.

Rib: Fine oval tinsel.

Framhackle: Rød (scarlet) hanehackle og grå mallard flankefjær-strips farget gul.

Lough Melvin Gosling

En variant laget for Lough Melvin i County Leitrim. Også kjent under navnet Grey Gosling.

Krok: 8–10.

Hale: Bronse mallard fibre.

Kropp: Golden oliven selull.

Rib: Fine gulltinsel.

Framhackle: Oransje hanehackle og grå mallard flankefjær-strips.

Canary Gosling

Krok: 8–10.

Hale: 4–5 fasanhale fibre.

Kropp: Sitrongul floss.

Rib: Fine oval gulltinsel.

Framhackle: Sitrongul hanehackle og grå mallard farget gul.

forts på nästa sida

Sportfiske

Akademien

Yrkesutbildningar för Dig som vill arbeta med sportfiske, fiskevård, turism och företagande.

Sportfiskegymnasiet

En treårig gymnasieutbildning inom naturbruksprogrammet, med yrkesinriktning mot sportfiske, fiskevård och turism.

Sportfiskets yrkeshögskola

En tvåårig eftergymnasial utbildning i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, i Umeå som leder fram till en kvalificerad yrkesutbildningsexamen inom sportfisketurism.

Sista anmälningsdag: 10 maj 2001

Studera från hela Norden tas emot.

Sportfiskeakademien i samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, Normark, Marine Power, Sportfiskarna och ett 80-tal övriga företag.

Box 93
667 22 Forshaga

Tel: 054-17 20 91
Fax: 054-87 49 38

E-post: sportfiskeakademien@xpress.se
Hemsida: sportfiskeakademien.com

Produktion: ARTIC DESIGN reklambyrå

forts från föreg sida

Grey Corrib Mayfly

En Mayfly med navn etter et stort kalkholdig lough i County Galway.

Krok: 8–10.

Hale: 4–5 fasanhale fibre.

Kropp: Naturlig raffia.

Rib: Fine oval sølvtinsel.

Kroppshackle: Grå hanehackle.

Framhackle: Grå rapphøne og fransk rapphøne.

Green Mayfly

En gammel favoritt brukt over hele Irland.

Krok: 8–10.

Hale: 4–5 fasanhale fibre.

Kropp: Naturlig raffia.

Rib: Fine oval gulltinsel.

Framhackle: Gul hanehackle og fransk rapphøne farget grønn-oliven.

Lough Arrow Mayfly

Underlig nok har dette mønster navn fra et lough i County Sligo, men stammer fra Boyle i nabofylket County Roscommon.

Krok: 8–10.

Hale: 4–5 fasanhale fibre.

Kropp: Naturlig raffia.

Rib: Fine oval tinsel.

Kroppshackle: Badger hanehackle.

Framhackle: Grå rapphøne farget gul og fransk rapphøne farget grønn-oliven.

Cathal Rush Mayfly

Først bundet av Cathal Rush fra Armagh i Nord Irland. Dave ser på Cathal som en av Irlands oppfinnsomme fornyere, hans små forandringer gjør mirakler. Dave bytter ofte ut det sitrongule hacklet med et rosa som en lokal variant for Lough Conn.

Krok: 8–10.

Hale: 4–5 fasanhale fibre.

Kropp: Naturlig lys selull.

Rib: Skarp rød tråd.

Kroppshackle: Hvit hanehackle.

Framhackle: Sitrongul hanehackle og fransk rapphøne farget gul eller golden oliven.

Spent Gnat

Spent Gnat er et svært populær mønster når de døde døgnfluene ligger på vannet. Problemet kan være at flua kan bli vanskelig at se mellom alle de døde naturlige døgnfluene.

Krok: 8–10.

Hale: 4–5 fasanhale fibre farget svart.

Kropp: Naturlig raffia.

Rib: Fine oval gulltinsel.

Kroppshackle: Kortfibret grizzle eller badger hanehackle.

Vinge: Mørk blue dun hacklespisser bundet spent med et mørk blue dun hanehackle surret i gjennom som framhackle.

Flugfiske

i Norden

Nr 1 feb 2001

Årgang 23

Redaktør:

Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:

Nore Sundin

PRENUMERATIONER, BESTÄLLNINGAR, KASSA: Anne-Marie Skarp, Södra Parkgatan 8, 343 31 Älmhult, tel. 0476/160 90. Fax 0476/160 64.

ANNONSER: Pelle Klippinge, Fli-skärsvägen 6, 570 90 Påskallavik, tel 0491/913 23 eller 0708/74 32 26.

REDAKTION: Gunnar Johnson, Box 22, 571 06 Bodafors, tel 0380/37 11 25.

Prenumerationspris: för kalenderår 2001 SEK 310 i Skandinavien, SEK 430 i Europa och SEK 495 i övriga världen. Våra postgironummer är: i Sverige 10794-6 i Danmark 5 00 21 33 i Finland 1099 515 i Norge 0806 1931377.

Payment from abroad by e.g. Eurocard, Visa, Mastercard, or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Södra Parkgatan 8, 343 31 Älmhult, Sweden.

GLÖM EJ ATT ADRESSÄNDRA SKRIFTLIGT NÄR DU FLYTTAR. UPPGE OCKSÅ ALLTID GAMLA ADRESSEN.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke. Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden. Tidningen utkommer med sex nummer om året: feb, april, juni, okt och dec (dubbelnummer).

Sättning: Art Graphia AB.

Repro: Reprograf AB.

Tryckt 2001 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 2 av Flugfiske i Norden 2001 beräknas utkomma i april.

Böcker från FiN

	Pris	Pris, ej pren
<i>Emån - med flugspö längs världens förnämsta havsöringsvatten</i> av Pelle Klippinge	Kr 350:-	
<i>Spelvårar och sländedans</i> av Rolf Smedman	Kr 210:-	231:-
<i>Dagsländor i öringvatten</i> av Boström / Bengtsson	Kr 220:-	
<i>Flugbindning på mitt sätt</i> av Lennart Bergqvist	Kr 400:-	
<i>Flymfer och andra mjukhacklade flugor</i> av Johnson / Forsling	Kr 162:-	
<i>Från fjäder till fluga</i> av Anders Isberg	Kr 295:-	315:-
<i>Konsten att kasta med fluga</i> av Mel Krieger	Kr 265:-	295:-
<i>Lax- och havsöringsälvar i södra Norge</i> av Alf G Johnels	Kr 220:-	240:-
<i>Lax på fluga</i> av Göran Clareus Nyhet!	Kr 295:-	320:-
<i>Laxflugor på mitt sätt</i> av Lennart Bergqvist	Kr 470:-	495:-
<i>Mörrums alla Pooler</i>	Kr 70:-	
<i>Streamside Book</i> fiskedagbok i fickformat	Kr 150:-	
<i>Öringfiske med fluga</i> av Cederberg / Johnson / Ulnitz	Kr 325:-	340:-, slutsåld
<i>Flugfiske i Norden</i> inbunden i halvfranskt band	Kr 410:-	

Postens avgifter tillkommer.

Böckerna kan beställas från FLUGFISKE I NORDEN, AnneMarie Skarp, S Parkgatan 8, 343 31 ÄLMHULT. Telefon 0476-160 90. Fax 0476-160 64

www.fishit.com

